

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN MATEO

¹ Jesucristuqui Davidž majchmajtquitztan, nižaza Abrahamž majchmajtquitztan tjoñitačha. Jesucristuž tuquita atchi ejpnacačha tinacaqui.

² Abrahamqui Isaacž ejptačha. Isaacqui Jacobž ejptačha. Jacobqui Judaž ejptačha, niiž jilanacžtanpacha. ³ Judaqui Fares ejptačha, Zaratanpacha. Tamarqui Fares Zara maatačha. Faresqui Esromž ejptačha. Esromqui Aramž ejptačha. ⁴ Aramqui Aminadabž ejptačha. Aminadabqui Naasonž ejptačha. Naasonqui Salmonž ejptačha. ⁵ Salmonqui Booz ejptačha. Rahabqui Booz maatačha. Boozqui Obedž ejptačha. Rutqui Obedž maatačha. Obedqui Isaíž ejptačha. ⁶ Isaíqui David cjita chawc jilirž ejptačha. Davidqui Urías tjunatan zalžcu Salomonž ejptačha.

⁷ Salomonqui Roboamž ejptačha. Roboamqui Abías ejptačha. Abiasqui Asaž ejptačha. ⁸ Asaqui Josafatž ejptačha. Josafatqui Joramž ejptačha. Joramqui Uzías ejptačha. ⁹ Uziasqui Jotamž ejptačha. Jotamqui Acaž ejptačha. Acazqui Ezequías ejptačha. ¹⁰ Ezequiasqui Manasés ejptačha. Manasesqui Amonž ejptačha. Amonqui Josías ejptačha. ¹¹ Josiasqui Jeconías ejptačha, niiž jilanacžtanpacha. Nii timpuqui Israelit žoñinacaqui preso chjítztatačha Babilonia cjita yokquin.

¹² Jalla nektanaqui Jeconiasqui Salatielž ejptačha. Salatielqui Zorobabelž ejptačha.

¹³ Zorobabelqui Abiudž ejptačha. Abiudqui Eliaquimž ejptačha. Eliaquimqui Azorž ejptačha.
¹⁴ Azorqui Sadocž ejptačha. Sadocqui Aquimž ejptačha. Aquimqui Eliudž ejptačha. ¹⁵ Eliudqui Eleazarž ejptačha. Eleazarqui Matanž ejptačha. Matanqui Jacobž ejptačha. ¹⁶ Jacobqui Josež ejptačha. Josequi María lucutačha. Mariiqui Jesús majtchinčha. Nižaza Jesusaqui Yooz cuchanžquita Cristo cjitazakazza.

¹⁷ Tunca pusin atchi ejpnacaž kamta wachquichičha Abrahamž timpuquiztan Davidž timpucama. Nižaza tsjii tunca pusin atchi ejpnacaž kamta wachquichičha Davidž timpuquiztan Israel žoñinacaž Babilonia cjita yokquin preso chjichta timpucama. Nižaza tsjii tunca pusin atchi ejpnacaž kamta wachquichičha Babilonia yokquin chjichta timpuquiztan Cristuž nastā tjuñicama.

JESUCRISTUZ NASTA

¹⁸ Jalla tužučha Jesucristuž nastaqui. Niiž maa María cjitiqui Josižtan zaljapa kazzintačha. Ima lucžtan kamcan ica cjissinčha Yooz Espíritu Santuž cjen. ¹⁹ Naaža lucu José cjitaqui Yooz kuzcama kamňitačha. Niiž tjun María icaž cjen Josequi kuz turwaysi cjissičha. Nekztan jamazit jaljtis pecatčha. Kjanacama ultimu jaljtitasəž niiqui, Maríiqui žoñiž chjaawjkatta cjitasačha, ana honorchiz. ²⁰ Jalla nuž jaljtis pinsan, Yooz Jilirž anji-laqui wiiquin niižquiz tjonzičha, tuž cjican:

—José, Davidž majchmaati, Yooz Espíritu Santuqui am maataka t'iczičha. Jalla nižtiquiztan ana jiwjata naatan zalzqui. ²¹ Nižaza majttanaqui,

wawž tjuuqui Jesús cjitaž cjequičha. Jalla niiqui niiž wajtchiz žoñinaca ujnacquitztan liwriyaquičha. —Nuž cjichičha anjilaqui.
22-23 Tuqui timpuquiztanpacha Yooz Jiliri qui profetžquiz chiikatchičha, tuž cjican:

“Tsjaa tunsill turqui icaquičha. Nekztan lucmajch wawa mataquičha. Nii wawaqui Emanuel cjitaž cjequičha”.

Emanuelqui tuž cjičha: učhumnacatančha Yoozqui. Nii profetž takucama cumplissičha Jesucristuž nastanaqui.

24 Jalla nekztan Josequi tjaji wajtžcu, Yooz anjilaž mantitacama ojkchičha. Mariatan zalzičha. Nižaza persun tjunjapa ricujchičha. **25** Naaža majtz tjuñicama Josequi Maríatan anapan ultimu lucutiñi paasičha. Jalla nižtiquiztan ana zalzi cjichucatačha, pero chicapan kamñitačha. Wawa majttan, Jesús cjita tjuužtan tjuuzkatchičha.

2

MAGONACA RISPITI TJONCHICHA

1 Belén cjita wajtquiz nižaza Judea cjita yokquin Jesusaqui majttatačha. Nii nacionž chawjc jiliritačha Herodes cjitaqui. Jalla nii tuquita timpuquiz jalla tužu watchitakalčha. Nii nacionquin Jerusalén cjita wajtquin tuwanchuctan tsjii kjaž žoñinacaqui irantižquichičha. Mago cjita žoñinacatačha ninacaqui, warawar puntu istutiiñi.
2 Jerusalén wajtquiz irantižcu pewcpewczičha tuž cjican:

—Uzca nassičha judío žoñinacž chawjc jiliri qui. ¿Jakz quintaya? —jalla nuž cjican pecunchičha.

Nižaza cjichičha, —Wejrnacqui tuuna žejlcan niiž nastiquiztan warawara cherchinčha. Jalla nižtiquiztan nii rispiti tjonchinčha, —jalla nuž cjican mazzičha.

³ Herodes cjita jiliriqui magonacaž quint'ita nonžcu, ancha pinsamintu apazzičha persun kuzquiz. Nižaza Jerusalén wajtquiz kamni žoñinacami ancha kuzquiz pinsatčha. ⁴ Jalla nekztanaqui nii rey jiliriqui timplu chawjc jilirinaca, nižaza lii tjaajiňi maestrunaca kjawzičha. Ninacžquiz pewczičha:

—Jakziquint Cristuqui majtta cjesaya? —jalla nuž cjican pewczičha.

⁵ Ninacaqui kjaazičha tuž cjican:

—Belén wajtquinčha, Judea yokquin. Tsjii profetaqui cijirchičha, tuž cjican:

⁶ “Judá yokquinčha Belén watjaqui. Jalla nii watjapančha chekanaqui, parti watjanacquiztan Judá yokquin. Jalla nekztan tsjii chawc jiliriqui ulnaquičha. Jalla niiqui wejt Israel žoñinacaž mantaquičha; nižaza cwitaquičha”.

⁷ Jalla nekztanaqui Herodes jiliriqui magonaca jamazit kjawzičha. Nekztanaqui zumpacha pewczičha, čhjul timpuquiztan nii warawaraqui paristčhaja, jalla nii. ⁸ Jalla nekztanaqui Herodesqui magonaca cuchanchičha Belén watja, jalla tuž cjican:

—Nii Belén watja oka, nižaza nii wawž puntu zumpacha pjurwiit'aquičha. Wawa watžcuqui, wejtquiz mazcaquičha. Wejrmī zakal ojkz pecučha, wawa rispiti.

9 Jalla nekztan Herodes jiliriž chiižinta taku nonžcu, magonacaqui ojkchičha. Jerusalén watja ulantan, nii tuuna cherta warawaraqui ninacž tucquin wilta okatčha. Jakziquin nii wawa želatčhaja, jalla nii juntuň tsijtsičha warawaraqui. **10** Nii warawara tsijtsi cheržcu, magonacaqui ancha wali cuntintutačha. **11** Nekztanaqui kjuya luzcu, wawa cherchičha Marii maatanpacha. Jalla nekztanaqui ninacaqui quillzičha wawa rispitsjapa. Paaz caja cjetžcu, wawžquiz zuma cusasanaca onanchičha, kori, insinzu, mirra. Jalla nuž nii wawžquiz rispit'ichičha. **12** Jalla nekztanaqui wiquin Yoozqui magonacžquiz chiižinchičha, ana Herodes kjutñi quepajo. Jalla nižtiquiztan persun watja quejpchičha yekja jicz kjutñi.

EGIPTO YOKQUIN ATIPASSICHA

13 Jalla nekztanaqui nii magonacaž ojktan tsjii Yooz Jilirž anjilaqui wiquin Josežquiz parisisquichičha. Nekztan tuž cjichičha:

—Zaazna, tii wawa chjicha maatanpacha. Egipto yokquin oka, atipasjapa. Herodes jiliriqui tii wawaž kjuraquičha conzjapa. Jalla nii Egipto yokquin am želaquičha, čhjulorat wejrqui amquiz wilta chiyačhaja, jalla niicama. —Jalla nuž wiquin chiichičha anjilaqui.

14 Jalla nuž anjilaž chiitiquiztan Josequi nii orapacha žaazičha. Nekztan wawžtan maatan chjitchičha. Nii weenpacha ulanchičha Egipto yok kjutñi. **15** Jalla ničju kamchičha Herodes ticzcama. Niž tuquitanpacha Yooz Jilirioui profetžquiz chilikatchičha, tuž cjican: “Egipto yokquiztan wejt

persun Maati kjawznacha". Jalla nii profetž chiita takuqui cumplissičha.

HERODESQUIJESUSA CONKATZ PECATCHA

¹⁶ Herodesqui kuzquiz tantiyassičha, "Magonacaqui wejttanž burlaskalak" cjican. Jalla nižtiquiztan walja žawjzičha. Jesucristo ma-jutta timpu tantiichičha magonacaž maztiquiztan. Jalla nuž tantiižcu mantichičha Belén wajtquin nižaza nii wajtž tjiyaran tjapa lucma-jch wawanaca pizc watquiztan kozzuc conajo. ¹⁷ Jalla nuž cumplissičha Jeremías cjita profetž cjirta takuqui. ¹⁸ Tuqui timpuqui Jeremiasqui cjirchičha, tuž cjican:

"Ramá cjita wajtquin wali chawc llaqui želaquičha nižaza alto joržtan kaaquičha. Raquel cjitiqui ancha kaaquičha naaža maatinacžquiztan. Ana wira kuztami ch'uj cjequičha. Nižaza naaža maatinacaqui ticziž cjequičha".

Jalla nuž cjirchičha Jeremías cjita Yooz taku pal-jayñi profetaqui.

¹⁹ Wiruñaqui Herodes cjita jiliriqui ticzičha. Jalla nekztanaqui tsjii Yooz Jiliriž anjilaqui Josežquin wilta parisisquichičha wiiquin. Nii oraqui Josequi Egipetuquin tira želatčha. Anjilaqui cjichičha:

²⁰ —Zaažna, tii am uza chjicha maatanpacha. Israel yoka quepa. Am wawa conz pecñi Herodes jazic ticzičha.

²¹ Jalla nuž cjen Josequi žaažcu Israel yokquin nii uztan maatan chjitchičha.

²² Israel yokquin Judea provinciquin Arquelao cjita jiliritačha mantiñiqui. Jalla niičha Herodes majchqui. Niiž ejpž puestuquizpacha luzzitačha. Josequi nii quintu zizcu, Judea yokquin kamz jiwjatchičha. Nekztan tsjii anjilaqui wiiquin Josežquiz paljaychičha, Judea yokquiz ana kamajo, antiz Galilea yokquin okajo. Jalla nekztan Galilea yok kjutni ojkchičha. ²³ Jalla nii yoka irantižcu, Nazaret cjita wajtquiz kamchičha. Tuqui timpuqui Yooz cunquitztan chiiňi profetanacaqui mazinchičha, Jesusaqui “nazareno” cijitazakaz cjequičha, jalla nuž cjican mazinchičha. Nazaret wajtquiz kamcan profetanacaž chiita taku cumplissičha.

3

JUAN BAUTISTA YOOZ TAKU PALJAYÑI

¹ Niiž wiruñaqui Juan Bautistaqui Judea provinciquin želatčha, ch'ekti yokquin. Yooz taku paljayatčha, ² tuž cjican:

—Kuznacaž campiya. Arajpach Yoozqui waj mantaquičha. Nii timpuqui žcatžinžquičha.

³ Tuqui timpuqui Isaías cjita profetaqui Juanž puntuquiztan cijrchičha, tuž cjican:

“Ch'ekti yokquin tsjii žoñž joraž nonžta cjequičha.
Alto jorquitztan tuž cjican chiyaquičha:
‘Tsjii chawjc Jiliriž tjonaquičha. Jaziqui
zuma kamaň jicz tjaczna. Tsjii jicztakaz
ančhuca kuznaca zumpacha azquicha,
nižaza zuma lijitumapanž cjee’ ”.

Jalla nuž cijrtatačha Juanž puntuquiztan.

⁴ Juanž zquitiqui camello cjita animalž chomquiztan watstatačha. Niiž cinturonaqui zkizitačha. Nižaza langosta cjita kolta animalanaca luljnítačha. Munti misq'uinaca luljnízakaztačha. ⁵ Walja žoñinacaqui Juanž taku nonžni tjonñitačha, Jerusalén chawc wajtquiztan, nižaza Judea yokquiztan, nižaza Jordán cjita puj žcatirantan. Walja žoñinaca tjonñitačha. ⁶ Jakziltat niiž persun ujnaca mazzaja jalla ninacžquiz Juanqui bautissičha Jordán cjita pujquiz. ⁷ Nii tama žoñinacžtanpacha walja fariseonacami, nižaza saduceonacami jalla nii jilirinacami Juanžquin tjonchizakazza bautista cjisjapa. Jalla ninaca cheržcu, Juanqui tuž chiižinchičha:

—Zkoražtakaz incallní žoñinaca. Yooz Ejpqui ujchiz žoñinaca wajillaž casticaquičha. ¿Ject ančhucaquiz nii mazzejo? ¿Nii casticu atipzjapa wejtquinž tjonkaya? ⁸ Kuz campiichinchucžlaj niiqui, zumapankaz kamaquičha, ančhuca campiita kuz kjanapacha tjeezjapa. ⁹ Ančhucqui anaž mit kuzziz porapat chiyasaquičha, tuž cjican: “Wejrnatqui Abrahamž majchmaatinacžquitztanpacha tjoninčha, Yoozqui anaž wejrnaca casticasačha”. Jalla nižta ana chiichiiz waquisičha. Yoozqui tii maznacquitztan žoñiž cjiskatasačha, Abrahamž majchmaatinaca cjisjapa. ¹⁰ Ančhucqui tsjii frut muntižtakazza. Ana zuma fruta pookní muntiqui k'aatztaž cjequičha jir achžtan. Jalla nuž k'aatztiquiztanaqui, ujtaž cjequičha. Jalla nižta irataž ančhucaquiz wataquičha. Ana zuma kamañchiz žoñinaca casticta cjequičha. ¹¹ Wejrqui weraral chiyučha. Kjaztankal

bautisučha, ančhuca kuznaca campiitiquiztan. Tsjiiqui wejt wirquin tjončha. Jalla niiqui Espíritu Santužtanami nižaza arajpach ujžtanami bautisaquičha. Jalla niičha wejtquiztan tsjan juc'ant poderchizqui. Niižquiz atintisjapa anal waquisučha, niiž čhjata jeržcu chjojkzinimi. Inakaztčha wejrqui. ¹² Ančhucqui trigo zkalažtakazza. Nii tjoňi jiliriqui trigonaca kjojaquičha. Nekztan itzanacami zuma trigumi pjalznaquičha. Nii zuma triguqui ricujtaž cjequičha. Niiž persun kjuyquin majctaž cjequičha. Nii itzanacazti liwj ujtaž cjequičha, ana wira tjesñi ujquiz. Jalla nižta irataž ančhucaquiz wataquičha.

JESUSAQUI BAUTISTATACHA

¹³ Niiž wiruñaqui Jesusaqui Galilea yokquiztan Jordán cjita pujquin ojkchičha, jakziqint Juan želatčhaja, jalla nicju. Bautiskatzjapa Juanžquin ojkchičha. ¹⁴ Jesusiž irantitan, Juanqui ana nii bautis pecatčha. Jalla tuž cjichičha:

—Amž wejr bautis waquizičha. ¿Am wejtquiz tjonkaya? ¿Weriž bautista cjisjapaya? —Jalla nuž cjichičha Juanqui.

¹⁵ Nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Anzikam wejr bautisaquičha. Yooz mantitacama liwj cumplis waquizičha učhumqui. —Jalla nuž kjaaztiquiztan Juanqui “iyaw” cjichičha.

¹⁶ Nekztanaqui Juanqui Jesusa bautissičha. Kjazquiztan ułnan, nii orapacha arajpacha cjetzičha. Nekztan Jesusaqui cherzičha Yooz Espíritu Santo palomažtakaz chjjiwžquiñi.

Jalla niiž juntuñpacha Espíritu Santuqui irantižquichičha. ¹⁷ Nekztanaqui arajpachquiztan tsjii jora paljayžquiñi nonzičha, jalla tuž cjiñi:

—Tiičha wejt ultim k'ayi Maatiqui. Tiiž cjen ancha cuntintutčha wejrqui. —Jalla nuž cjichičha nii tsewctan chiižquiñi joraqui.

4

JESUSAQUI DIABLUZ YANZTA

¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Jordán cjita puquiztan ojkchičha. Nuž okan, Espíritu Santuqui Jesusa chjitchičha ch'ekti yokquin, Satanás diabluž yanžta cjisjapa. Satanasqui Jesusa ujquiz tjojtskatz pecatčha.

² Jalla nijwc žejlcan, Jesusaqui pusi tunc tjuñi pusi tunc arama ana čhjeri lujlchičha. Jalla nii pusi tunc tjuñi wattiquiztan ancha čhjeri eec-skatchičha. ³ Jalla nekztanaqui diabluqui Jesusižquiz macjatchičha ujquiz tjojtskatz yanzjapa. Jalla tuž cjichičha:

—Amqui ultim Yooz Maatimžlaj niiqui, tii maznacquitztan t'anta tuckatalla.

⁴ Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Cjirta Yooz takuqui tuž cjičha: “Zoñinacaqui anaž čhjeržtan alaja žetasačha. Yooz takučha chekanaqui, jalla niičha ultim čhjeržtakazqui”. Jalla nuž kjaazičha Jesusaqui.

⁵ Jalla nekztanaqui diabluqui Jesusa chjitchičha Jerusalén, Yooz illzta chawjc watja. Jalla nicju timplu tsewcta pjurniguin yawkatchičha. ⁶ Nekztan diabluqui cjichičha:

—Cjirta Yooz takuqui tuž cjičha:

“Yooz Ejpqui niiz anjilanaca mantaquičha am cwitajo. Ninacž persun kjaržtan am cwitaquičha, ana am kjojcha chjojričhta cjeyajo mazquizimi”.

Jazic, ultim Yooz Maatimžlaj niiqui, tsewctan kozzuc tii yokquiz layzca. —Jalla nuž cjichičha nii diabluqui.

⁷ Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha tuž cjican:

—Cjirta Yooz takuqui zakaz cjičha: “Zoñiqui ultim arajpach Yooz ana inakaz nuž yanznaquičha”. Jalla nuž cjirtačha.

⁸ Jalla nekztanaqui wilta ujquiz tjojtskatz yanzjapa, diabluqui Jesusa chjitchičha pajk cur puntiquin. Jalla niwjc chjitzcu, diabluqui tjapa tii muntuquiz žejlñi nacionanaca nižaza tjapa ninacž cusasanacžtanpacha, nižaza tjapa ninacž honoranacžtanpacha jalla ninaca diabluqui Jesusižquiz tjeezičha. ⁹ Nekztan nii diabluqui cjichičha:

—Tjapa tinaca amquiz tjaasačha, wejtquizim quillzaja, nižaza wejr rispitčhaja, niiqui.

¹⁰ Jalla nižtiquiztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjičan:

—Satanás, wejtquiztan zaraka amqui. Cjirta Yooz takuqui tuž cjičha: Yooz Jiliržquinkaz rispita, nižaza nii alaja sirwa. Niikazza am Yooz Jiliriqui.

¹¹ Jalla nuž Jesusiž chiiquiztan diabluqui Jesusižquiztan zarakchičha. Nekztan tsjii kjaž anjilanacaqui Jesusižquin atinti tjonchičha.

JESUSAQUI GALILEA YOKQUIN OJKCHICHA

¹² Niiž wiruñaqui Jesusaqui quintu nonchičha, Juan carsilquiztačha, jalla nii. Jalla nii quintu

nonžcu, Galilea yokquin ojkchičha. ¹³ Pero Nazaret wajtquin ana kamchičha; antis Caper-naum wajtquin kami ojkchičha. Capernaum wat-jaqui kot atquiztačha, Zabulón yokquin nižaza Neftalí yokquintačha. ¹⁴ Jalla nuž ojktiquiztan Isaías profetaž cjirta taku cumplissičha.

¹⁵ Jalla tuž cjirchičha Isaías profetaqui: “Zabulón, nižaza Neftalí, am yokaqui kot atquizza, nižaza jiczquizza Jordanquiztan tuwanchuc. Nižaza Galilea yokquinčha. Jalla nii Galiliiquinaqui yekja wajtchiz žoñinacaž kamčha. ¹⁶ Am yokquin žejlñi žoñinacaqui zumchiquiz kamčha, ana zuma kamañquiz. Ninacaqui tsjii žoñi cheraquičha. Nii žoñiqui zuma kamaña tjeeznaquičha, zuma kjanažtakaz. Ticzi žoñinacažtakaz kamčha; anaž Yooz kamaña zizza. Pero kjanapachaž Yooz zuma kamaña tjeezta cjequičha.”

¹⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Yooz puntu kjanzt'i kallantichičha, tuž cjican:

—Kuznaca campiya. Arajpach Yooz waj man-taquičha. Jalla nii timpuqui žcatzinžquičha. — Jalla nuž paljaychičha.

PAJKPIC CH'IZ TANÑI ZOÑINACA JESUSIZ KJAWZTA

¹⁸ Jesusaqui Galilea cjita kot at tjiyananž okatčha. Jalla nuž ojkcan pucultan jilazulca žoñinaca cherchičha. Tsjiiqui Simón cjitatačha, nižaza Pedro cjtazakaztačha. Tsjiiqui Andrés cjtatačha. Jalla ninacaqui ch'iz tanñinacatačha. Nii oraqui ninacaqui ch'iz tanz kjazquiz tjojtsi

želatčha. ¹⁹ Jalla ninacžquiz Jesusaqui tuž cjican paljaychičha:

—Wejttan chica ojklayñi cjee. Jaknuž ch'iz jun-tichamžlaja, jalla nižta irata ančhucqui Yoozta-japa žoñinaca juntaquičha.

²⁰ Jalla nuž chiitiquiztan nii pucultan žoñinacaqui nii orapacha ch'iz tanz eccu, Jesusižtan chica ojklaychičha.

²¹ Jalla nekztanaqui tsjii koloculla najwcjapa ojkžcu Jesusaqui tsjii pucultan jilazullca žoñinaca cherchizakazza. Tsjiiqui Jacobo cjtatačha. Tsjiiqui Juan cjtatačha. Zebedeož majchtačha. Niiž ejpžtanpacha warcuquiz želatčha, ch'iz tanz azquichcan. Jalla nii cheržcu, Jesusaqui ninaca kjawzičha. ²² Nekztan nii orapacha warcumi niiž ejpmi eccu, Jesusižtan chica ojklaychičha.

ZOÑINACA JESUSA APZA

²³ Tjapa nii Galilea cjita yokaran ojklaychičha, zapa ajcz kjuyquiz Yooz puntu tjaajincan. Nižaza paljaychičha, Yooziž mantita žoñinacaž cjee, cjican. Nižaza tjapaman laanaca čhetinchičha.

²⁴ Jesusiž ojklayta, jalla nii quintuqui tjapa Siria yokquin ojkchičha. Jalla nižtiquiztan, tjapaman conchiz žoñinacami, nižaza tjapaman laa ayiňi žoñinacami, nižaza zajraž tanta žoñinacami, nižaza t'ucur žoñinacami, nižaza ana ojklayi atni zuch žoñinacami, tjapaman laanaca Jesusižquin chjitztatačha. Nekztanaqui Jesusaqui nii laanaca čhetinchičha. ²⁵ Galilea žoñinacaqui niižquin walja apžquichičha, nižaza Decápolis watjanacquiztan žoñinacami, nižaza Jerusalén wajtquiztan žoñinacami, nižaza Judea

yokanacquitztan žoñinacami, nižaza Jordán pujž tuwanchuctan žoñinacami. Tjapa nii žoñinacami jalla nuž Jesusa apzičha.

5

JECTNACAT CUNTINTU ZOÑINACA

¹ Walja tama žoñinaca cheržcu, Jesusaqui tsjii kolta curulla yawchičha. Jalla nekztan nii curul-lquin julzičha. Nižaza niiž kjawžta žoñinacaqui niiž muytata ajczičha. ² Jalla nekztan Jesusaqui ninacžquiz tjaajñi kallantichičha, tuž cjican:

³ —Jecnacat “wejrqui ujchizpančha” cjican persun kuzquiz sint'ičhaja, jalla ninacaž Yooz wa-jtchiz žoñinaca cjequičha. Nekztanqui cuntintuž cjequičha.

⁴ Jecnacat persun ujquitztan llaquita žejlčhaja, jalla ninacžquiz Yoozqui kuznaquičha. Nekztan cuntintuž cjequičha ninacaqui.

⁵ Jecnacat humilde kuzziz cječhaja, jalla ni-nacžquiz Yoozqui irinsaž tjaaquičha, ew yoka. Nekztan cuntintuž cjequičha.

⁶ Jecnacat Yooz kuzzcamakaz kamz ancha pecčhaja, jalla ninacžquiz Yoozpanž zuma kamzjapa yanapaquičha. Nekztan cuntintuž cjequičha.

⁷ Jecnacat parti žoñinacžtajapa oksñi kuzziz cječhaja, jalla ninaczquiz Yoozqui zakaz oksnaquičha. Nekztan cuntintuž cjequičha.

⁸ Jecnacat ancha zuma kuzziz cječhaja, jalla ninacaqui Yooz cheraquičha. Nekztan cuntintuž cjequičha.

9 Jecnacat pasensis kuzziz kamñi cječhaja, jalla ninacaqui Yooz maati cjitaž cjequičha. Nekztan cuntintuž cjequičha.

10 Jecnacat Yooz kuzcama kamtiquiztan chjaawjta sufračhaja, jalla ninacaž Yooz wajtchiz žoñinaca cjequičha. Nekztan cuntintuž cjequičha.

11 Jecnacat weriž cjen žoñinacaž chjaawjta cječhaja, nižaza kijchta cječhaja, nižaza tjapaman toscar tawkžtan quintra ch'aanita cječhaja, jalla ninacami cuntintuž cjequičha. **12** Jecnacat weriž cjen jalla nižtanaca sufrichi cječhaja, jalla ninacžquiz Yoozqui arajpachquin wali pajk honora tjaaquičha. Jalla nižtiquiztan tii muntuquiz kamcan, cuntintukaž cjee. Ančhucqui cjuñzna. Yooz cuntiquiztan chiiñi profetanacaqui nižta zakaz sufrichičha tuqui timpuquiztanpacha.

CRIICHINACZ PUNTU

13 Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui tii muntuquiz kamcan yacu cuntažtakazza, parti žoñinacžtajapa. Pero yacuqui lak'až cjesaž niiqui, ¿kjažpant wilta walipan cjisnasajo? Anapanž cjesačha. Nekztan anaž čhuljapami sirwasačha; tjojttapanž cjesačha; nekztan žoñinacaž tjecžtaž cjequičha.

14 'Ančhucqui tii muntuquiz kamcan, parti žoñinacžtajapa kjana cuntažtakaz cjesačha, zuma kamaña zizajo. Tsjii curquiz kjuyta watjaqui, ana chjojžta cjesačha. **15** Tsjii lamparaqui tjeežtaž cječhaj niiqui, anapanž cajón koztan nonžta cjesačha. Lamparaqui tjeežtaž cječhaj niiqui, tsewc tsijiptapanž cjesačha, tjapa nii kjuyquiz žejlñi

žoñinac̄tajapa kjanajo. ¹⁶ Jalla nuž ančhucqui lamparažtakaz cjee, žoñinac̄tajapaqui. Kjana-pacha zuma kamañchiz cjee. Nekztan žoñinacaqui ančhuca zuma kamaña cheržcu, ančhuca araj-pach Yooz Ejpžquin honora tjaaquičha.

LII PUNTU

¹⁷ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Wejrqui ana tjonchinčha Moisés lii tjatanskatzjapa, nižaza profetanacaž tjaajintanaca tjatanskatzjapami. Jalla nižta anaž pinsa ančhucqui. Wejrqui ana tjonchinčha nii tuquita Yooz tjaajintanaca tyatñiqui; antis tjonchinčha cumpliskatzjapa. ¹⁸ Weraral chiižinučha. Tuquita Yooziž tjaata liiquiztan tjapa puntumi tjapa letrami anaž tjatanta cjequičha, tjappacha cumpliscama. Ima tii muntumi arajpachami tucužinžnan, nii liiqui anapanž tjatantaž cjequičha. ¹⁹ Jalla nižtiquiztan jequit tuquita Yooziž tjaata liiquiztan tsjii mantita, kolta lii cjenami, ana pajz pecchaj niíqui, nižaza yekjap žoñinac̄quiz nižtapacha tjaajinčhaja, jalla nii žoñiqui arajpach Yooz wajtquin anaž čhjul honorchiz cjequičha. Pero jequit nii tuquita lii mantita cazačhaja, nižaza yekjap žoñinac̄quiz nižtapacha tjaajinčhaja, jalla nii žoñiqui arajpach Yooz wajtquin chekan honorchiz žoñiž cjequičha. ²⁰ Ančhucaquiz wejr chiižinučha. Lii tjaajiňi maestruncam, nižaza fariseo žoñinacami žejlčha. Pero ančhucqui ninac̄quiztan anaž juc'anti Yooz mantitacama kamačhaj niíqui, anapanž arajpach Yooz wajtquin luzasačha. Yooz mantitacama kamstančha, arajpach Yooz wajtquin luzjapa.

ZAWJZ PUNTU

²¹ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhucčha. Ninacaqui cjiňitačha, tuž cjican: “Anačha žoňi conzqui. Jequit žoňi conačhaja, niiqui juzjitaž cjequičha”. ²² Pero wejr chiižinučha, jequit tsjii jilžjapa žawjwačhaj niiqui, jusjitaž cjequičha. Nižaza jequit tsjii jilžtan ch'aačhaj niiqui, Junta Suprema cjita chawjc jilirinacaž jusjitaž cjequičha. Nižaza jequit tsjii jilžquiz “ana zumamčha” cjican ch'aančhaj niiqui, infiernuquin chjatkattaž cjequičha.

²³ Nižaza tii puntu zakal cjeečha. Jequit niiž ofrenda Yooz yujcquin chjichačhaj niiqui, nižaza chjichcu niiž jilžtan quntra tanasta cjuňsnačhaj niiqui, ²⁴ jalla nekztan ima ofrenda tjaacan, nii timpluquizpacha ecla. Nekztanaqui niiž jilžquin pertuna mayiza ojkla. Niižtan jilžtan walikaz cjila. Jalla nekztanaqui timpluquin quejpžcu, ofrenda Yoozquin tjaasačha.

²⁵ Jequit am quntra quijchi cječhaj niiqui, nižaza jilirž kjuya chjichačhaj niiqui, jalla nii quijchi žoňžquiz pertunam mayizaquičha ana enenzcu, ima jilirž kjuya irantican. Pertunazta cjequiž niiqui, anam juez jiliržquin intirjita cjequičha jusjita cjisjapa. Amqui ultimpacha juez jiliržquin intirjita cjesaž niiqui, nii juez jiliri qui am tsjii policiiquin zakaz intirjasačha; carsilquiz chawjcta cjesačha. ²⁶ Weraral chiižinučha. Carsilquiz chawjctam cjesaž niiqui, anam ulanasačha, liwj pacāñcama.

ADULTERIO PUNTU

²⁷ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhuccha: “Anačha adulteriuquiz ojklayzqui”. **²⁸** Pero wejrqui tuž chiižinučha, jakzilta luctakat yekja maataka “wejt maatakaj cjejaa” cjican pinsičhaja, jalla niiqui persun kuzquiz niwjctanaqui adulterio paachizakazza Yooz yujcquizi qui.

²⁹ Am žew latu čhujquiqui ujquiz tjojtskatčhaj niiqui, nii čhujqui leczna, nižaza nawjk tjojutta. Jalla nuž tsjii čhujquiqui pertissi cjenaqui am parti curpuqui ana infiernuquin tjojta cješcha. Jalla nuž waliž cjesačha. **³⁰** Nižaza am žew kjaraqui ujquiz tjojtskatčhaj niiqui, nii kjara pootzna, nižaza nawjk tjojta. Jalla nuž tsjii kjaraqui pertissi cjenaqui am parti curpuqui ana infiernuquin tjojta cjesačha. Jalla nuž waliž cješcha.

TJUNATAN JALJTIS PUNTU

³¹ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhuca tuquita atchi ejpnacaqui tuž cjiňitačha: “Jecmiž niiz persun tjunatan jaljtasaž niiqui, primiruqui tsjii ultim jaljtita cjirta papel certificado tjaasa”. **³²** Pero wejrqui tuž chiižinučha, jakziltamiž persun tjunatan jaljtasaž niiqui, nižaza ana čhul adulterio motivo želan, jalla niwjctanaqui naa ultimu jaljtita tjunqui adulterio cjiskatasacha. Nižaza jakziltami naa ultimu jaljtita tjunatan zalznačhaj niiqui, adulterio ujpanž paačha.

JURAMENTO PUNTU

³³ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Niżaza ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhucčha: “Anačha toscar tawkžtan juramento paazqui. Juramento paaquiž niiqui, tjapa nii juramentužtan compromitta takupanž cumplisnaquičha Yooz yujcquiziqui”. ³⁴ Pero wejrqui tuž chiižinučha, anaž čhjulquiztanami juramento paasačha, werara chiizpančha. Niżaza anačha “arajpacha zizza” cjican juramento paazqui. Yooztajapačha arajpachaqu. ³⁵ Niżaza anačha “tii yoka zizza” cjican juramento paazqui. Yooztajapačha tii yokaqu. Niżaza Jerusalén wajtž tjuu aynakcan anačha juramento paazqui. Chawjc Yooz Jiliržtajapačha nii watjaqui. ³⁶ Niżaza anačha “wejt persun acha zizza” cjican juramento paazqui. Amqui anam zinta tsok charquiztan chiw charquin tuckatasačha. Niżaza anam zinta chiw charquiztan tsok charquin tuckatasačha. ³⁷ Jalla nižtiquiztan, “Jesalla” cjicanaqui, “Jesalla” cjispančha; niżaza “Anaž” cjicanaqui, “Anaž” cjispančha. Zajra diabluž cjen juramento paazqui žejlčha.

ANA WALI TJEPUNTA PUNTU

³⁸ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhucčha: “Tsjii žoñiqui yekja žoñž čhujQUI pjatžinasačha, nekztan nii pjatni žoñž čhujQUI pjatžintazakaz cjesačha. Niżaza tsjii iżke chjatkatzinasaž niiqui, nii chjatkatni žoñž iżke chjatkatzintazakaz cjesačha”. ³⁹ Pero wejr chiižinučha, anačha kijtzni žoñiqui nižtapacha kijtzqui. Niżaza am quintra tsjii yujc latu

kijchasaž niiqui, kijchta cjiskazza, tsjii yujc latužtanpachami.⁴⁰ Nižaza jakziltamiž am tanžcu am almillā kjanz pecčhaj niiqui, kjañaj cjiskazza, irztanpachami.⁴¹ Jakziltamiž niiž kuzi tsjii tupucama, amquiz chjitskatasaž niiqui, juc'anti tupucama chjichna.⁴² Jakziltamiž amquiztan mayasaž niiqui, tjaa amqui. Nižaza jakziltamiž amquiztan tomzñi tjonasaž niiqui, onzna amqui.

QUINTRA ZOÑINACŽTANAMI ZUMA MUNAZ- IZA

⁴³ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Nižaza ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhucčha: “Mazinacžtan zuma munaziza. Nižaza am quintra žoñinacžtan chjaawjkata”.⁴⁴ Pero wejr chiižinučha, am quintra žoñinacžtanami zuma munaziza. Nižaza am quintra laykiñi žoñinacžtajapa zuma kuztan Yoozquiztan maynaquičha. Nižaza am quintra chjaawjkatñi žoñinacžquin zumapan paa. Nižaza am quintra ch'aañinacžquinami kichñinacžquinami zumapan Yoozquiztan mayt'ižina.⁴⁵ Jalla nuž zuma kamcan ančhucqui tjeeža, arajpach Yooz Ejpz maatičhucčha, nii. Yoozqui zuma žoñinacžquizimi ana zuma žoñinacžquizimi liwj tsjiikaz niiž paata tjuñi tewkkatčha. Nižaza niiž kuzcama kamñinacžquizimi nižaza ana niiž kuzcama kamñinacžquizimi tjapa ninacžquiz chijñi apayžquičha.⁴⁶ Ančhucqui persun okzñi žoñinacžquizkaz okznaquiž niiqui, jalla nuž paatiquiztan ¿čhjul premio Yoozquiztan tanznaquejo? Jalla nižtazakaz kamčha ana wali

impuesto cobriñinacami. ⁴⁷ Nižaza ančhucqui persun jilanacžquizkaz tsaanaquiž niiqui, jalla niywctan žčhjul zumaž ančhuc paajo? Jalla nižtazakaz paačha ana Yooz pajñinacami. ⁴⁸ Ančhucqui walja zuma kuzziz kama, jaknužt ančhuc arajpach Yooz Ejp walja zuma kuzzizpančhalaja, jalla nuž.

6

ZUMA KAMZ PUNTU

¹ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui anačha persunpacha honorchizkaz cjis peczqui. Anačha žoñinacž yujcquiz ančhuca Yooz custurumpinaca paazqui, žoñinacžquitzan honorchiz cjisjapa. Ančhucž jalla nuž persun honorchizkaz cjis pecaquiž niiqui, nii honorchiz kaz cjequičha. Ančhuca arajpach Yooz Ejpqui ana iya honora tjaaquičha. ² Ana zum kuzziz žoñinacaqui t'akjir žoñinacžquiz onanžcu žoñi žoñinacžquin mazmazňičha, “onanchinčha” nuž cjicanaqui. Ajcz kjuyaranami calliranami jalla nižta paaňičha, žoñinacaž ninacžjapa zuma chiyajo. Pero wejrqui weraral chiižinučha. Jalla nižta paaňi žoñinacaqui nii honorchizkaz cjequičha. Ančhucqui anačha nižta iratapacha kama. ³ Ančhuczti t'akjir žoñinacžquiz onanžcu, jalla nii ančhuca onantaqui anaž jecžquizimi mazmaznaquičha, “onanchinčha”, cjicanaqui. ⁴ Nižaza t'akjir žoñinacžquiz jamazit onaquičha. Aunquimi ančhucaž jamazit paachiž cjenami, ančhuca Yooz Ejpqui cherčha. Jalla nuž cheržcu ančhucaquiz kjanacama honora tjaaquičha, tsjii premiužtakaz.

MAYIZIZ PUNTU

⁵ Nižaza nii ana zum kuzziz žoñinacaqui Yoozquin mayizican jalla tuž juztazñičha. Ajcz kjuyquizimi call isquinquizimi tsijtchi Yoozquin mayiziñičha, tjapa žoñinaca cherajo. Wejrqui weraral chiižinučha, jalla nuž paažcu ninacaqui nii honorchizkaz cjequičha. Ančhucqui anačha nižta irata mayizizqui. ⁶ Ančhuczti Yooz Ejpžquin mayizizjapaqui, kjuyquiz luz waquizičha, nižaza kjuy chawjcz waquizičha. Jalla nekztan ančhuca Yooz Ejpžquin mayizasačha. Jalla nuž zinalla mayizan ančhucatan chicaž cjequičha Yooz Ejpqui. Jalla nuž jamazit mayiztiquiztan Yooz Ejpqui ančhucaquiz honora tjaaquičha, tsjii premiužtakaz.

⁷ Yoozquin mayizcan, anačha wiltan wiltan takunaca quejpžcu quejpžcu mayizizaqui. Jalla nuž mayizaquiž niiqui, inapanikazza. Jalla nižtaž mayizza ana Yooz pajñi žoñinacaqui. Jalla nuž wacchi chiican mayizitiquiztan “nonznaqueeka Yoozqui” cjican. ⁸ Jalla nižta anaž ančhuc cjeella. Ančhuca Yooz Ejpqui zizza, čhjulut ančhuc pecčhaja, jalla nii. Ima ančhucaž mayizan, panž zizza Yooz Ejpqui. ⁹ Jazioui ančhucqui jalla tuž mayizaquičha:

“Yooz Tata, amqui arajpachquin žejlčha. Am tjuu honorchiz aptitaj cjlalla. ¹⁰ Nižaza am mantiz timpu tjonchej cjlalla. Nižaza tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui am kuzcamaj kamlalla. Jaknužt am kuzcama kamčhaja arajpachquin žejlñinaca, jalla nižta. ¹¹ Nižaza tonjiqui čhjeri tjaāčcalla čhjeržtan kamzjapa. ¹² Nižaza

wejtnacaž paata ujnaca pertunalla, jaknužt wejrnacqui wejtnaca quintra paañi pertunučhaja, jalla nižaza.¹³ Nižaza anaž anawalinacžquiz tjojtskatalla, antis anawalinacquiztanž liwriyalla. Amčha wiñaya juc'ant mantiñamqui, nižaza amčha wiñaya juc'ant azzizqui, nižaza amčha wiñaya juc'ant honorchizqui. Jalla nužoj cjila. Amén.”

¹⁴ Ančhuca quintra paañinacžquiz pertunaquičha. Nekztan Yooz Ejp zakaz ančhuca ujnaca pertunaquičha. ¹⁵ Ančhuca quintra paañinacžquiz ana pertunaquíz niiqui, nekztan ana zakaz Yooz Ejpqui ančhuca ujnaca pertunaquičha.

AYUNAS PUNTU

¹⁶ —Ančhucqui ayunascan anaž llaquit chercherchiz cjee. Ana zum kuzziz žoñinacaqui llaquit chercherchiz ayunasñičha, žoñinaca ninaca ayunasñi cherajo. Wejrqui weraral chiižinučha, jalla nuž paatiquiztan ninacaqui inapanikaz cjequičha. ¹⁷ Ančhuczti ayunascanaquei zumpacha yujcmiž awjzna, nižaza zumpacha achami čhijiczna, ¹⁸ žoñinaca ančhuc ayunasñi ana nayajo. Yooz Ejpqui ana cherta cjenaquei tjappacha cherčha, jamazit paatami. Yooz Ejpqui ančhucaquiz zuma honoraž tjaaquičha, tsjii premiužtakaz.

CUSASANAC PUNTU

¹⁹ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Tii muntuquiz kamcanaqui anačha muzpa cusasanaca juntizqui. Kjurinacakaz ančhuca

juntita cusasanaca lulaquičha. Nižaza parti ančhuca juntita cusasanaca inapankaz chijijtaquičha. Nižaza tjañiqui kjuyaž luzasačha, ančhuca cusasanaca tjangzjapa. ²⁰ Nonžna, arajpachquin muzpa cusasanaca juntaquičha. Arajpachquin cusasanaca lujlñimi, nižaza cusasanaca akziñimi, nižaza cusasanaca tjangziñimi ana žejlčha. ²¹ Jakziquizt ančhuca cusasanaca juntita žejlčhaja, jalla nicjukaž ančhuc kuz tjaačha.

ZUMA KAMAÑCHIZ, ANA ZUMA KAMAÑCHIZ PUNTU

²² Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Zoñž čhujquiqui persun curpuž lamparažtakazza. Jaziqui žoñž čhujqu qui zuma cjequiž niíqui, zuma cheraquičha. Jalla nižtazakaz žoñž kuzqui zuma cjequiž niíqui, zuma kamaquičha. ²³ Zoñž čhujquizti ana zuma cjequiž niíqui, zumchiquiztakaz ojklayaquičha. Ančhuca kamaña zumchiquiz panž cjequiž niíqui, juc'anti juc'anti zumchiquiz cjisnaquičha. Nekztan ċjaknužt zuma kamasajo?

PAAZ PUNTU

²⁴ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Anaž jakziltami pizc patruna sirwasačha. Pizc patrunchiz cjesaž niíqui, tsjii patrunžquiz ana pectaž cjesačha. Tsjii patrunžquiz pectaž cjesačha. Tsjii patrunžquizkaz zuma sirwasačha. Jalla nižtiquiztan Yoozquiz sirwican anaž ancha paazquiz kuz tjaasačha. Nižaza paazquiz kuz tjaaquiž niíqui, anaž Yoozquin ancha kuzziz cjesačha.

YOOZ EJPQUI NIIZ MAATINACA CWITICHA

25 Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucaquiz tuž chiižinučha, žeјtzjapaqui kjaz liczmi luljz čhjerimi pecčha. Jalla nuž cjenami ančhucqui anačha kuzquizic čhjerquitzan llaquita cjisqui. Nižaza curpu wali cjisjapa zquit i pecčha. Jalla nuž cjenami ančhucqui anačha zquitquitzan llaquita cjisqui. Chjul čhjerquitzanami žoňž žetiž juc'anti importičha. Nižaza čhjul zquitquitzanami persun curpuž juc'anti importičha. ***26*** Laylayñi wežlanacaž cherzna. Jalla nii wežlanacaqui ana zkalami čhjacčha, nižaza ana zkalmiquitzanami ricujčha, nižaza ana čhjeri yaaz zquitchizza. Jalla nuž cjenami ančhuca arajpach Yooz Ejpqui wežlanacžquiz čhjeri tjaacha. Yooz yujcquizi qui ančhucqui čhjul wežlanacquitzanami juc'antiž importičha. ***27*** Anaž jec kolta žoňimi persunpacha tsjan lajcha paki atasacna, llaquiziňi kuzziz cjenami ancha lajcha pecní kuzziz cjenami.

28 '¿Kjažtiquitzan ančhucqui zquitquitzankaz llaquit kuzziz cjesajo? Plantanacž pjajkallaž cherzna, jaknužt pajkčhaja, jalla nii. Ninacaqui anaž langza, nižaza anaž kawančha. ***29*** Jalla nuž cjenami nii pjajkallanacaqui ancha c'achjallačha. Finu zquitit cujtžcumí ricachu Salomón cjita jiliriqui anaž juc'ant c'achja nii pjajkallanacžquitzanami. ***30*** Plantanacaqui tsjii upacamakaz žejlčha. Nekztanaqui jakatažu kattažu jurnuquiz tjutjunzjapa ujžtačha. Jalla nižta cjenami Yooz Ejppacha nii plantanaca cwitičha. Ančhucqui čhjul plantaquitzanami juc'antipanž importičha. Jalla nižtiquitzan

Yoozqui ančhuc juc'ant cwitičha, Yoozquin ana tjapa kuzziz cjenami. ³¹ Jalla nižtiquiztan ančhucqui anačha llaquita kuzziz cjisqui, čhjul čhjerquiztanami, nižaza kjaz liczquiztanami, nižaza čhjul zquitquiztanami. ³² Ana criichi žoñinacaqui tii muntu cucasanacžquin kuzziz ojklayčha. Ančhuczti ana nižta kuzziz cjeella. Ančhucačha arajpach Yooz Ejpchizqui. Chjultakičha ančhucqui pecčhaj niiqui, liwj zizza Yooz Ejpqui. ³³ Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpžquinpankaz walja kuzziz cjee. Nižaza niiž mantita zuma kamañquiz kuzziz cjee. Jalla nekztanaqui ančhucaltaqui cawalikaz cjequičha čhjulumi. ³⁴ Jakatan čhjulut anawalinaca watačhaj niiqui, jalla nii ana juyzu paa tonjiqui. Jakaqui čhjulut watačhaj niiqui, jakapachaž jaknužquinami wataquičha. Zapuru čhjul anawalinacaqui žejlňipančha.

7

ZOÑINACŽTAN ZUMA KAMA

¹ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucalaqui anačha žoñinacž uj chii chizqui. Jalla nuž žoñinacž uj chii chiyaquiž niiqui ančhucqui juc'ant ujchiz cjequičha Yooz yujcquiziqui. ² Nižaza žoñinacžquizimi “Amqui Yooziž castictaj cjila”, cjican chiyaquiž niiqui anchucqui Yooziž casticta zakaz cjequičha. Zoñinacžtan zuma kama. Nekztan Yooz Ejpqui ančhucatan zu-maž cjequičha. ³ Nižaza amqui am jilž čhjujcquiz tsjii cjuchilla cherasaž niiqui, ɿkažtiquiztan am persun čhjujcquiz pajk cjuchchi ana cherjo? ⁴ Am persun čhjujcquiz nii pajk cjuchchi ana cherasaž

niiqui, ¿kjažtiquižtan am jilžquiz chijjo, "Jila, am čhujcquitztan cjuchilla apakžinačha", cjicanajo? ⁵ Ana zum kuzziz žoñimčha amqui. Am persun čhujcquitztan pajk cjujchi apakalla. Nekztan zuma cherasačha, y nižaza am jilž čhujcquitztan cjuchilla apakasačha.

⁶ 'Yoozquin criichi žoñinaca, ančhucqui Yooz taku anapan nonz pecní žoñinacžtan Yooz puntu ana paljayaquičha. Ninacaqui pacunacažtakazza. Nižta žoñinacaqui ančhucaltan ch'atñi pacužtakaz cjesačha. Nižaza nii Yooz taku anapan nonz pecní žoñinacaqui cuchinacažtakazza. Yooz puntu nonžcu, kuzquizkaz žawjčha.

YOOZQUIN MAYIZIZQUI

⁷ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Yooz Ejpžquitztan mayaquiž niiqui, Yooz Ejpqui tjaaquičha. Nižaza Yoozquin kjuraquiž niiqui, Yooz wachaquičha. Nižaza kjuy zanquitztan t'oc t'ocaquiž niiqui, cjetžintaž cjequičha. ⁸ Jequit mayačhaja, risiwaquicha. Nižaza jequit Yoozquin kjuračhaja, wachaquičha. Nižaza jequit kjuy zanquitztan t'oc t'ocačhaja, cjetžintaž cjequičha. Jalla nužučha Yoozquiz mayizizqui.

⁹ Anaž jakziltami ančhuca majch t'anta mayanaqui maz chjalznasačha. ¹⁰ Nižaza anaž jakziltami ančhuca majch ch'iz mayanaqui zkora chjalznasačha. ¹¹ Ančhucqui ana zum kuzziz cjenami zuma cusasanaca tjayinčhucčha persun maatinacžquiz. Jaziqui ančhuca arajpach Yooz Ejpqui mayñi maatinacžquiz juc'ant zumaž tjaasačha.

12 Jaknužt ančhucqui parti žoñinaca ančhucatan zuma munaziz pecchaj nioui, jalla nižtapacha parti žoñinacžtan zuma munaziz waquizičha ančhucqui. Jalla niipan Moisés liiquiz chiichičha, nižaza Yooz cunquiztan chiiñi profetanacaž cjirtanacami.

ZKOZ JICZ, PAL JICZ

13 Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Yoozquin ojkz pecchaj nioui, zkoz zanquiztan lizza. Infiernuquin ojkñi jicz palačha, nižaza pal zanchizza. Jalla nijwcchuc ojkñi žoñinacaqui muzpačha. **14** Tsjiic zakaz žejlčha. Arajpachquin ojkñi jicz zkozačha, nižaza zkoz zanallchizza. Nižaza c'ujlcullačha arajpachquin ojkñi jiczqui. Jalla nii jiczquinaqui koluckaz žoñi ojkčha.

KAMAÑQUIZTAN PAJTA CJESACHA ZOÑINACAQUI

15 Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui zumpacha cwitasaquičha toscar taku chiichiňi žoñinacžquitztanami. Jalla ninacaqui “Yooziž tjaata taku chiyučha” cjiñizakazza. Ninacaqui ančhucaquiz tjonža, tsjii uuzi zkizi tjutžta kitíztakaz. Ninacž kuzqui anawira zumačha. **16** Ninacž ana zuma kamañquitztan pajtaž cjequičha, ultimu ana zum žoñinacaqui. Tsjii ch'ap muntiqui uwas frutchiz anaž cjesačha. Nižaza tsjii ch'ap plantaqui higo frutchiz anaž cjesačha. Jalla nižtapančha ana zum kuzziz žoñinaca. Zuma kamañchizqui anapanž cjesačha. **17** Tjapa zuma muntinacaqui zuma fruta pookñičha. Nižaza tjapa ana zuma muntinacaqui ana zuma fruta pookñičha. **18** Zuma muntiqui anapanž ana zuma frutchiz cjesačha. Nižaza ana

zuma muntiqui anapanž zuma frutchiz cjesačha.
19 Jakzilta munit zuma fruta ana pookzaja, k'atžtaž cjequičha nižaza ujtaž cjequičha.
20 Jalla nižtanacquiztan ančhucqui ana zum kuzziz žoñinaca pajequičha, ninacaž ana zuma kamañquiztan.

ANA YOOZ WAJTQUIN OJKÑI ZOÑI

21 Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Yekjap žoñinacaqui wejtquiz “wejt Jiliri, wejt Jiliri” paljayčha. Pero nuž chiicanami, anaž wejt arajpach Ejpž mantuquiz kamaquíž niiqui, anapanž arajpach wajtquin okasačha, nižaza anapanž arajpach Yooz Ejpž mantuquiz želasačha.
22 Ultim žoñi pjazl tjuñquizi qui wacchi žoñinacaqui wejtquiz paljayaquičha, tuž cjican: “Wejt Jiliri, wejt Jiliri, am tjuu aynakcan Yooz taku paljaychinčha, nižaza am tjuu chiican zajranaca chjatkatchinčha, nižaza am tjuu aynakcan wacchi milajrunaca paachinčha”. Jalla nuž cjican wejtquiz paljayaquičha. **23** Jalla nuž paljaytiquiztanami wejrqui cjeečha, “Ančhuc anawira pajchinla pero. Wejtquiztan zaraka. Ančhucčha ana zuma paañinacaqui”.

PIZC PUNTA ZOÑINACAQUI

24 Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Jakziltami weriž chiita taku nonžaja, nižaza weriž chiita tawk jaru kamčhaja, jalla niiqui zuma intintazñi žoñinacačha. Intintazñi žoñiqui jalla tužučha. Tsjii maz lum juntuň kjuya kjuyčha.
25 Nekztanaqui chijñi chijinchičha. Nekztan puj kjazqui walja tsijtchičha, nižaza pjatzičha, nižaza tjamiqui walja tjamchičha nii kjuya quintra. Pero

nii chijñimi, tjamimi, kjazmi ana nii maz juntuñ kjuya kjuyaqui pali atchičha. ²⁶Jazioui jakziltami weriž chiita taku nonzcanpacha ana wejt tawk jaru kamčhaja, jalla niiqui zumzu žoñičha. Zumzu žoñiqui jalla tužučha. Ana zuma yokallquiz pjil yok juntuñ kjuya kjuychičha. ²⁷Nekztanaqui chijñi chijinchičha. Jalla nekztan puj kjazqui walja tsijtchičha, nižaza pjatzičha, nižaza walja tjamchičha nii kjuya quntra. Jalla nekztanaqui nii pjil yok juntuñ kjuya kjuyaqui muzpa tsuchuca pajlzičha.

²⁸ Jesusaž jalla nuž tjaajñi žeržtan, nonžni žoñinacaqui walja ispantichičha niiž tjaajintiquiztan. ²⁹Jesusaqui walja zizñi zizñi tjaajinchičha. Lii tjaajiñi maestrunacaqui ana nižta tjaajiñitačha.

8

MOJKCHI JANCHICHIZ LAA ZOÑI CHJETINTA

¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui curquiztan chijiwžquichičha. Nižaza muzpa žoñinaca apzičha. ²Tsii mojkchi janchichiz laa žoñiqui Jesusižquiz macjatžquichičha. Jesusiž yujcquiz quillžcu, tuž cjichičha:

—Wejt Jiliri, tii laaquiztanž čhjetnalla. Am wejr čhjetinzim pecčhaj niiqui, wejr čhjetinzim atčha.

³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaržtan lanžcan, tuž cjichičha:

—Wejr am čhjetnasachiya. Chjetintam cjissa.

Jesusaqui jalla nuž chiitiquiztan, nii mojkchi janchichiz žoñiqui laaquiztan žejtchi quirchičha.

⁴ Nekztanaqui Jesusaqui niižquin chiižinchičha, tuž cjican:

—Wejr am tsjii cjesačha. Jalla tii čhetintiquiztanaqui anam jecžquizimi maznaquičha. Timpluquin oka. Jalla nicju timplu jiliržquin persunpacha tjeežca, žeitchi, jalla nii. Nižaza Moisés mantita ofrenda tjaaquičha, tјapa žoñinaca zizajo, laaquiztan čhetinta, jalla nii.

TSJII CHJETINTAQUI

⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Capernaum cjita watja luzzičha. Jalla nuž luzan tsjii roman sultat capitán jiliri qui niižquin macjatžquichičha. Nekztanaqui roct'ichičha, ⁶ tuž cjican:

—Wejt Jiliri, kjuyquiz wejt piyuna ajpzquiz žejlčha, ana tsijtňi. Nižaza walja ana wali ayiñčha.

⁷ Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Nii čhetňi okasačha.

⁸ Nii sultat capitán jiliri qui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, anal wejt kjuyquiz am tjonžca cjiyi atasačha. Wejrqui amquiztan inakaztčha. Jaziqui takukaz chiya čhetinzjapa. Nekztan wejt piyunaqui čhetinta cjequičha. ⁹ Wejrpacha wejt pajk jilirž mantuquiz želučha. Niiž mantitacama ojklaiňčha. Nižaza wejt mantuquiz sultatunaca žejlčha, čhjulut wejr mantučhaja, jalla nuž cjen zultatunaca ojkčha. Nižaza zultatu kjawznučhaja, zakaz tjončha. Nižaza wejt piyuna čhjulu paajumi mantučhaja, zakaz paačha.

¹⁰ Jalla nuž nonžcu, Jesusaqui nii jiliri ancha zuma kuzziz naychičha. Nekztanaqui nuž nayžcu Jesusaqui niiž apzñinacžquiz cjichičha:

—Wejrqui weraral cjiwčha. Chekapan tii žoñiqui juc'ant Yoozquin kuzzizza, tjapa Israel wajtchiz žoñinacžquiztanami. **11** Nižaza wejrqui cjiwčha, tuwantan tajatan muzpa žoñinacaqui tjonaquičha, arajpach Yooz wajtquin luzjapa. Jalla nii Yooz wajtchiz žoñinacaqui Abrahamžtan, Isaacžtan, Jacobžtan, jalla ninacžtan juntupacha cuntintuž cjequičha. **12** Israel žoñinacazti arajpach Yooz wajtquin žejlchucatačha. Pero Yooz wajt zawntan zumchiquiz chjatkattaž cjequičha. Jalla nicjuž kaaquičha, nižaza ižke jojcan želaquičha.

13 Jalla nekztanaqui Jesusaqui capitán jiliržquiz tuž cjichičha:

—Am kjuya oka. Jaknužt am tjapa kuztan criičhaja, jalla nižtapachaž cjequičha.

Jalla nii orapacha niiž piyunaqui žejtchi quirchičha.

ZOÑINACA CHJETINTA

14 Nekztanaqui Jesusaqui Pedruž kjuya ojkchičha. Jalla nicju ajpzquiz Pedruž ajmuž maa cherchičha ch'ujlňi conžtan laa cjichi. **15** Naaža kjara lanžinchičha. Nuž lanztiquiztan nii ch'ujlňi conquiztan žejtchinčha. Nii orapacha žaažcu, ninaca atinti kallantichinchá.

16 Nii čhjetinta quintu nonžcu tjuñiž kattan muzpa zajraž tanta žoñinaca Jesusižquiz zjijctatačha. Jesusaqui tsjii taku chiižcu zajranaca chjatkatchičha. Nižaza tjapa laanaca čhjetinchičha. **17** Nii čhjetintanacaqui Isaías profetaž chiita taku cumplissičha. Isaiasqui cijrchičha tuž cjican: “Tsjii žoñiqui učhum

laa curpunaca tjupi cjiskataquičha, nižaza conanacquiztan učhum čhjetnaquičha".

JESUCRISTUZTAN CHICA OJKLAYZ PUNTU

¹⁸ Wiruñaqui tsjii noojiqui muzpa žoñinacaqui walja myytata Jesusižquiz ajczičha. Jalla nižta cheržcu, Jesusaqui mantichičha, kotž tsjii latuquiztan okajo. ¹⁹ Jalla nekztanaqui tsjii lii tjaajiňi maestruqui Jesusižquiz macjatžquichičha, tuž cjican:

—Tjaajiňi Maestro, jakzitchum okačhaja, amtan chicapachal ojklayasačha.

²⁰ Jesusaqui niižquin kjaazičha, tuž cjican:

—Kitinacami kjuychizza. Nižaza wežlanacami tjurchizza. Wejrzti anal kjuychizza, tjajzjapami.

²¹ Tsjiiquipi niižquiz apzni žoñinacžquiztan zakaz paljaychičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, amtan chica ojklayasačha. Pero wejt ejpčha ticziQUI. Nekztan iyal wejt ejp tjatsni okaž cjeella.

²² Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejttan chicaka am ojklaya. Ticzižtakaz žoñinacaqui, jalla ninacaj ticzinaca tjatžlani.

JESUSAQUI TJAMIMI KJAZ LJOJKIMI MANTICHA

²³ Jalla nuž chiyžcu Jesusaqui warcuquiz luzzičha. Niiž tjaajinta žoñinacaqui luzzizakazza.

²⁴ Ninacaž kotquiz okan, tjamiQUI walja tjamchičha. Jalla nuž tjaman kjaz ljoikiQUI warcu tjatanz pecatčha. Jesusazti tjajatčha. ²⁵ Nii kjaz ljoikiž cjen tjaajinta žoñinacaqui Jesusa žinchičha, tuž cjican:

—¡Wejt Jiliri! ¡Liwriyalla! Tii warcu kjazquiz julzmayačha. Ticznačhani učhumqui.

²⁶ Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui ancha tsuctsucjo? Ančhucqui anačha wejtquin tjapa kuzziz.

Jalla nekztan Jesusaqui ūzaču, tjamimi kjaz ljojkimi ujzičha. Jalla nuž chiitiquiztan tjamimi kjaz ljojkimi apaltichičha. ²⁷ Nii apaltiňi cheržcu niižtan ojklayňi žoñinacaqu išpantichičha, nižaza tuž cjichičha:

—¿Chjul žoñit teejo? Tjamimi tii kot kjaz ljojkimiž tiiž chiita takukaz cazla.

ZAJRAZ TANTA ZOÑINACA

²⁸ Nii kotž nawjctuňtan irantižcu, Jesusaqui Gadara cjita yokquin ulanchičha. Ulantan pucultan žoñinacaqu campu santuquiztan tjonchičha. Nii pucultan žoñinacaqu zajraž tantatačha walja ana walinacatačha, žoñinacžtan kichasňipanikaztačha. Jalla nižtiquiztan nii jicqquiz ana jecmi ojklayňitačha.

²⁹ Jesusižquiz macjatžcu nii zajranacaž tanta žoñinacaqu kjawchičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan wejtnacaquiz mitisejo? Ima casticz timpu irantižcan amqui tekz tjonchamčha, wejrnaca sufriskatzjapa. ¿Kjažtatajo? —Nuž cjican kjawchičha.

³⁰ Nižaza nii nawjkchuc cuchinacaqu ojklayčha lujlcan. ³¹ Zajranacaqu Jesusižquiz rocchičha tuž cjican:

—Amqui wejrnaca chjatkataquž nioui, nii cuchinacžquin wejrnaca luzkatalla.

³² Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Nižtaqui, oka. Cuchinacžquin luzca.

Jalla nuž chiitiquiztan zajranacaqui žoñinacžquitztan ulanchičha; cuchinacžquin luzzičha. Zajranacaž luztiquiztan cuchinacaqui tsjii barranc k'awquin tjojtsičha, kotquíz-pachatačha. Jalla nužquiz kjaztan tsamžcu, ticzičha nii cuchinacaqui.

³³ Jalla nii cuchi itzñinacaqui ancha tsucchi zajtchičha. Watja irantižcu, nii pucultan za-jař tanta žoñinacž puntuquitztan quint'ichičha, nižaza tjapa nižta watchinacami. ³⁴ Jalla nii quintu nonžcu tjapa nii wajtquiz žejlñi žoñinacaqui ulanchičha, jakziquin Jesusa želatčhaja, nicju. Jesusižtan zalžcu, ninacaqui rocchičha, ninacž yokquitztan okajo.

9

ZUCH ZOÑI CHJETINTA

¹ Jalla niiž wiruñpachaqui Jesusaqui wilta warcuquiz luzzičha. Nekztan kotž tsjii latuquitztan kajkchičha. Nižaza niiž persun watja irantichičha.

² Jalla nijwc žoñinacaqui Jesusižquin tsjii zuch žoñi chjitchičha. Tjajz zquitinacžtanpacha ajpchi chjitchičha. Ninacž tjapa kuz cjicjiňi cheržcu, Jesusaqui laa žoñžquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Jila, ana llaquisa; tjup kuzziz cjee. Am ujnacac pertuntačha.

³ Jalla nižta chiiňi nonžcu yekjap lii tjaajiňi maestrungaqui kuzquiz tuž pinsichičha: “Yooz quintrala; tii žoñž takuqui anawalipanla”. ⁴ Pero Jesusaqui ninacž kuzquiz pinsita zizatčha. Jalla nekztan ninacžquiz cjichičha:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui nižta ana zuma pinsamintuchiztajo? ⁵ ¿Jakzilta takut pjasila chiiž cjesajo? ¿“Am ujnaca pertuntačha” chiiž pjasila cjesaya? Už ¿“Tsijsna, oka”, jalla nuž chiiž pjasila cjesaj? ⁶ Tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha wejrqui. Tii muntuquiz jiliritčha, ujnaca pertunzjapami. Razunal chiyučha. Nuž zizjapa, ančhucqui tiiž chera.

Jalla nekztanačqui nii zuch žoñzquiz cjichičha:

—Tsijsna, am tjajz zquiti apta; nižaza am kjuya oka.

⁷ Jalla nii orapacha tsijtsičha, nižaza niiž kjuya ojkchičha. ⁸ Zoñinaca nii cheržcu, tsucchi quirchičha, nižaza “Yoozqui honorchiz cjilalla” cjican chiichičha. Yoozqui žoñinacžquiz nižta čhjetinňi azi tjaachiž cjen, nuž chiichičha.

MATEO KJAWZTA

⁹ Nii kjuyquiztan ulanžcu Jesusaqui Mateo cjita žoñi cherchičha. Mateoqui impuesto cobriñi puestuquiz julzi želatčha. Jesusaqui niižquiz cjichičha:

—Wejttan chica ojklaya.

Jalla nekztan Mateoqui tsijtscu, Jesusižtan ojkchičha. ¹⁰ Niiž wiruň Jesusaž Mateož kjuyquin lulan, muzpa impuesto cobriñinacami nižaza ujchiz žoñinacami irantichičha. Nižaza ninacaqui Jesusižtan niiž tjaajinta žoñinacžtan chica julzičha tsjii mizquiz. ¹¹ Fariseo žoñinacazti jalla nii cheržcu, Jesusiž tjaajinta žoñinacžquiz pewczičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančhuca tjaajiñi maestruqui impuesto cobriñinacztan nižaza ujchiz žoñinacztan čhjeri luljo?

¹² Jesusaqui jalla nižta pewczñi nonžcu ni-nacžquiz cjichičha:

—Zuma wiw žoñinacaqui anaž médicu kullñimi pecčha. Antiz laa žoñinacaž médicu kullñimi pecčha. ¹³ Yooz takuqui tuž cjičha: “Oksñi kuzziz žoñinaca juc'antil pecučha wilana jawkñi žoñinacžquiztan”. Tantiya čhjul puntut tii Yooz taku chiičhaja, nii zumpacha intintaza. JaziQUI wejrqui “Zuma kamučha” cjiñi žoñinacžquiz anal kjawsñi tjonchinčha. Antiz “Ujchizpančha” cjiñi žoñinacžquiz kjawsñi tjonchinčha, ninacž kuz campiita cjisapa.

AYUNAS PUNTU

¹⁴ Juan Bautistaž tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz macjatžquichičha. Nekztan pewczičha, tuž cjian:

—Wejrnatmi fariseo žoñinacami walja ayunasiñčha. Amiž tjaajinta žoñinacazti ana ayunasñipanla. ¿Kjažtiquiztan nižtajo?

¹⁵ Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjian:

—¿Kjažt weriž tjaajinta žoñinaca llaquit kuzziz ayunasasajo, weriž želanpachajo? Wejrqui zalz kazzi tjowažtakaztčha. Ninacaqui zalz pijstiquiz invittanacažtakazza. Zalz kazzi tjowaž želan, niiž zalz pijstiquiz invittanacaqui ana llaquit kuzziz ayunasasačha. Pero tsjii timpuž tjonaquičha. Jalla nii timpuquiz zalzñi tjowa kjañtaž cjequičha; jalla nekztanž ayunasasačha.

16 'Anaž jakziltami tsjel zquití ew rimintužtan rimintasačha. Ew rimintuqui jaljtapasačha, nižaza nii ach zquitiqui juc'anti wjajržcu tsjelanznasačha. **17** Nižaza anaž jakziltami ach zkiz luuzquiz ew vinu alznasačha. Jalla nižtaž alznasaž niíqui, zkiz luuz panž wjajrskatasačha ew vinuqui. Nekztan vinumi zkiz luuzmi pertisnasačha. Ew vinu ew zkiz luuzquiz panž alznasačha. Jalla nuž zumpacha cjesačha vinumi zkiz luuzmi.

JESUCRISTUCHA LAA ZOÑI CHJETINÑQUI

18 Jesusaž tjaajnan, tsjii judío žoñinacž jilirioui irantichičha. Jesusiž yujcquin quillzičha, tuž cjican:

—Wejt majtqui ticzñil jitčha. Amqui wejt kjuya okasaž niíqui, naaquiz am persun kjaržtan lanznasačha. Nekztan naaqui žetaquičha.

19 Nekztanaqui Jesusaqui tsijtscu nii jiliržtan ojkchičha tjaajinta žoñinacžtanpacha. **20** Jalla nuž okan, tsjaa laa maatak žonqui Jesusižquiz wirquitztan macjatžquichinčha. Tunca paan wata ljok tjawksñi laakaz t'akjiri želintačha. Jesusižquiz macjatžcu Jesusiž zquit puntallquiz lanzinčha. **21** Ima macjatcan pinsichinčha, "Wejrqui niiž zquitilla lanžcu žetaka wejrqui" cjican. **22** Jalla nuž lanztiquitztan Jesusaqui jalla naaža kjutni kjutžcu naa maatak žoñ cherzičha. Nekztan tuž cjichičha:

—Cullaca, tjuduzzizz cjee. Amiž tjapa kuztan criichiž cjen, žejtchi cjissamčha.

Jalla nii orapacha žejtchin cjissinčha.

23 Jalla nekztanaqui Jesusaqui tira ojkchičha. Nii jilirž kjuya irantican Jesusaqui cherchičha,

nii jilirž majt tjatzjapa banda pjujñinacaqui lis-tutakalčha, jalla nii. Nižaza žoñinacaqui anchaž kaacan aranchičha.

24 Nuž cheržcu Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Ančhucqui tekztanž ulna. Taa uzqui anačha ticzinqui, antiz tajčha.

Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan, žoñinacaqui niižquin tjassičha. **25** Nekztanaqui Jesusaqui ninaca ulanskatchipančha. Nekztan luzcu, naaža ticzi uza kjarcu tanžcu, žinzičha; že jtchinpacha.

26 Jalla nekztanaqui tjapa kjutňi nii yokquin nii milajru quintu ojkchičha.

ZUR ZOÑINACA CHJETINTA

27 Jalla nijwctan ulanžquitiquiztan pucultan zur žoñinacaqui niižquin apžquichičha, kjawcan:

—Davidž majchmaatquiztan tjoñi, wejrнaca okznalla, —cjican.

28 Nekztan Jesusaž kjuya lutzan nii zur žoñinacaqui niižquin macjatchičha. Nekztan Jesusaqui ninacžquiz pewczičha, tuž cjican:

—Wejrqui ančhuc cherkatasačha, ¿jalla nii crii ančhucya?

Ninacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, criyučha.

29 Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacž čhujqui lanlanžinchičha. Nižaza cjichičha:

—Ančhucaž tjapa kuztan criitiquiztan cherňi cjisna.

30 Nii orapacha ninacž čhujqui qui cherňi cjissičha. Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz zumpacha chiižinchičha, tuž cjican:

—Tii čhjetintaqui anaj jecmi zizla; ančhucmi anaž jecžquizimi chiichiyaquičha.

³¹ Jesusaž nuž chiižinchiž cjenami, ninacaqui ulanžcu, tjapa yokaran nii čhjetinta quintu parlichečha.

ANA CHIINI ZOÑI CHJETINTA

³² Nii kjuyquiztan ulnan yekjap žoñinacaqui tsjii zajraž tanta žoñi zjijcchičha. Zajraž tantiquiztan ana chiiñi atatčha. ³³ Nekztanaqui Jesusaqui nii zajra chjatkatchičha. Jalla nuž chjatkattiquiztan nii ana chiiñi žoñiqui chiyi kallantichičha. Zoñinacazti jalla nii cheržcu walja ispantichi cjisčičha, tuž cjican:

—Tii Israel yokquiz ana wira tižtanaca cheriñtačha wejrnacqui.

³⁴ Pero fariseo nžoñinacazti tuž cjetčha:

—Tiiqui zajranacž jilirž aztankaz zajranaca chjatkatñičha.

³⁵ Jesusaqui tjapa wajtquiztan watja nižaza jochquiztan jochi ojklaychičha, judío ajcz kjuyquizimi tjaajincan. Yooz mantuquiz kamz puntu chiižinchičha. Nižaza tjapaman īaanacami nižaza jallc'a curpuchiznacami čhjetinchičha.

³⁶ Zoñinaca cheržcu, ninaca okzičha. Ana awatirchiz uuzanacažtakaz želatčha. ³⁷ Zoñinaca okzcu, Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Weraral cjiwčha. Zkalaqui walja žejlčha. Pero zkala ajzñi žoñinacačha upaqui. ³⁸ Yooz Ejpqui zkäl Patrunačha. Jalla nižtiquiztan Yooz Patrunžquiztan mayiza, zkala ajzñi žoñi cughnajo.

10

TUNCAPAN APOSTOLONACA ILLZTA

¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tuncapan illzta žoñinaca kjawzičha. Nekztan ninacžquiz mantiz poder tjaachičha, zajranaca chjatkatzjapa, nižaza tjapaman laanacami jallc'a curpuchiznacami čhjetnajo.

² Nii tuncapan illzta apostolonacaqui jalla tižta tjuuchiznacatačha: Primiruqui Simonatačha, nižaza niiž tsjii tjuuqui Pedro cjitzakaztačha. Nekztan niiž lajktačha, Andrés cjita. Nekztan Jacobotačha, nižaza niiž jila Juan. Nii pucultanaqui Zebedeož majchwichtačha. ³ Nekztan Felipitačha, Bartolometačha, Tomastačha, nižaza Mateotačha. Nii Mateozti impuesto cobriňitačha. Nekztan Jacobotačha, Alfeož majchtačha. Nekztan Lebeotačha nižaza niiž tsjii tjuuqui Tadeo cjitzakaztačha. ⁴ Nekztan Simonatačha, niiqui cananista cjita partiquiztantačha. Ultimquizi qui Judas Iscariotetačha, jalla niiqui Jesusiž quintra tarasunchičha.

ILLZTA ZOÑINACA CUCHANTA

⁵ Jesusaqui nii tuncapan illzta žoñinaca cuchanžquichičha, niiž cuntiquiztan ojklayajo. Ima cuchanžcan tuž chiižinchičha:

—Judío yokquinpanž ojklayaquičha, Samaria yokquin nižaza yekja yokanacquin ana ojklayaquičha. ⁶ Israel wajtchiz žoñinacžquinkaz okaquičha. Jalla ninacaqui katchi uuzinacažtakaz žejlčha. ⁷ Arajpach Yooz mantuquiz kamz timpu žcatzinžquičha. Jalla nii paljaycan

ojklayžcaquičha. ⁸ Nižaza laanaca čhetnaquičha. Nižaza ticzinaca jacatatskataquičha. Nižaza mojkchi janchichiz žoñinaca čhetnaquičha. Nižaza zajranaca chjatkataquičha. Tii mantiz poderaqui ančhucaquiz nužukaz tjaatačha. Jalla nižtiquiztan tii poderžtan žoñinacžquiz yanapžcu anaž čhjulumi mayaquičha pacajo.

⁹ 'Paaz ana chjichaquičha, kor paazmi, chiw paazmi, cobre paazmi. ¹⁰ Nižaza ana chjichaquičha žak quelzmi. Tsjii almillalaja chjichaquičha. Nižaza ana iya čhjulumi chjichasačha, ana yekja čhjatami, nižaza atsmi. Yooztajapa langzñinacžquizi qui čhjeriqui tjaata cjis waquizičha.

¹¹ 'Ančhucqui wajtquizimi jochquizimi irantižcuqui, zuma žoñipanž kjurznaquičha. Nuž zuma žoñi wachcuqui, niiž kjuyquiz alujasaquičha, nii wajtquitztanami jochquitztanami ulanzcama. ¹² Tsjii kjuya luzcu, tsaanaquičha, "Ančhuc walipaj cjila", cjican. ¹³ Nii kjuychiz žoñinaca zumažlaj nioui, jalla ninacžtaqui walipanž cjequičha. Yekjapa žoñinacaqui ana zumažlaj nioui, jalla ninacžtaqui čhjulumi anawalikaz cjequičha. ¹⁴ Jakziltat ančhuc ana risiwaquiž nioui, nižaza ančhuc ana nonz pecaquiž nioui, ninacžquitztan okaquiž ančhucqui. Nii kjuyquitztan ulnaquičha nižaza nii wajtquitztanaqui. Nekztan nii wajtquitztan kjojchquiz žcatchi pulpunaca tsajt tsajtsnaquičha. Jalla nii tsajt tsajttaqui siñalaž cjequičha ninacž quintra, ančhuc ana risiwchiž cjen. ¹⁵ Weraral cjiwčha. Casticz tjuñquizi qui nii ančhuc ana zuma risiwñi žoñinaczti juc'anti castictaž cjequičha,

Sodoma cjita Gomorra cjita, jalla nii wajtchiz žoñinacžquiztan.

CHJAAWJKATÑINACA ZELAQUICHA

¹⁶ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Tii weriž chiižinta taku nonžna. Wejrqui ančhuc cuchnučha. Ančhucqui kitinacž tayıpıquiz ojklayaquičha, uuzanacažtakaz. Jalla nižtiquiztan ančhucqui walja kuzziz cjee. Listuž cjequičha žkoražtakaz, pero zuma paazjapa. ¹⁷ Ančhucqui persunpachaž walja cwitazaquičha. Ančhucqui jilirinacžquin intirjita cjequičha; nižaza ajcz kjuyquiz wjajtaž cjequičha. ¹⁸ Nižaza ančhucqui wejt puntuquiztan parlichež cjen chjichtaž cjequičha prefectonacžquinami, nižaza tsjan chawjc jilirinacžquinami. Nekztan ančhucqui wejt puntuquiztan chiyaquičha, nii jilirinacž yujcquizimi, nižaza ana judío wajtchiz žoñinacž yujcquizimi. ¹⁹ Jilirinacžquiz intirjitaž cjenami, ana kuz turwaysi cjequičha, čhjulut ančhuc kjaaznačhaja, nižaza jaknužt kjaaznačhaja, jalla nii. Jilirinacž yujcquiz prisintiz ora, Yoozqui ančhuca kuzquiz chiiz taku tjaaquičha, jaknužt chiizalaj, nii. ²⁰ Ančhuca persun kuzquiztan anaž chiyaquičha. Antiz ančhuca Yooz Ejpž Espíritu Santuqui ančhuc chiikataquičha.

²¹ 'Nii timpuquizi qui žoñinacaqui persun jilž quintra aptjapznaquičha persun jila conkatzjapa. Nižaza ejpnacaqui persun maatinacž quintra aptjapznaquičha. Maatinacazti persun maa ejpnacž quintra zakaz aptjapznaquičha, persun ejpnaca conkatzjapa. ²² Tjapa ana criichi žoñinacaqui

ančhucaquiz ch'aanaquičha wejt puntu parliňiž cjen. Pero jakziltat ticzcama wali tjurt'iñi kuzziz cječhaj niiqui, liwriitaž cjequičha, Yooztan wiñaya kamjapa. ²³ Tsjii wajtchiz žoñinacaqui ančhuc chjatkataquiž niiqui, ninacžquitztan yekja wajtquin okaquičha. Weraral cjiwčha, wejrqui arapachquitztan cuchanžquita Zoñtčha. Ima weriž tii muntuquiz wilta tjonan, ančhucqui tjapa Israel watjanacžquin anaž iranti atasačha.

²⁴ Tjaajinta žoñiqui niiž tjaajiňižquitztan anaž juc'anti cjesačha. Nižaza piyunaqui niiž patrunžquitztan anaž juc'anti cjesačha. ²⁵ Tsjii tjaajinta žoñiqui niiž tjaajiňiž irata, jalla nižta tjaajiňiž cjisnaquiž niiqui, cuntintuž cjis waquizičha. Nižaza tsjii piyunaqui niiž patrunž irata, jalla nižta patrunaž cjisnaquiž niiqui, cuntintuž cjis waquizičha. Nonžna ančhucqui, quintra žoñinacaqui "Beelzebú" cjianc zajra jilirž tjuužtan wejtquiz tjuuskataquiž niiqui, ančhucaquiz juc'ant anawal tjuužtanž tjuuskataquičha. Wejrqui kjuychiz patrunžtakaztčha, ančhuczti wejt kjuy familiažtakazza.

²⁶ Jalla nižtiquitztan ančhucqui anaž žoñi eksna. Tjapa chjojzakuň tjaajintami zuma kjana ziztaž cjequičha. Nižaza tjapa jamazit tjaajintami nižtazakaz zuma kjana ziztapankaz cjequičha. ²⁷ Tjapa weriž chjojzaka tjaajintanacami ančhucqui žoñinacž yujcquiz kjanacama paljayaquičha. Nižaza tjapa weriž jamazit tjaajintanacami ančhucqui paljayaquičha, tjapa žoñinaca nonzjapa. ²⁸ Nonžna ančhucqui, anačha eksqui tii curpu alaja conñinacžquizimi.

Ninacaqui animuqui anaž conasačha. Antiz Yoozquizpan eksna. Jalla niičha curpumi animumi infiernuquin wiñaya t'akjisiskatñiqui.

²⁹ 'Tsjii paaztan pizc wežlanaca kjayasačha. Jalla nuž koluc valorchiz kjayžcum i ančhuca Yooz Ejpqui ninaca cwitičha. Yooz Ejpž ana munan, tsjii wežlaqui anaž ticznasačha. ³⁰ Jilanaca, Yooz Ejpqui tjapa ančhuca ach charanaca kanžintačha. ³¹ Jalla nižtiquiztan anaž čhjulquiztanami eksna. Wežlanacžquiztan ančhucčha juc'ant valorchizqui. Yooz Ejpqui ančhuc juc'anti cwitaquičha wežlanacžquiztan.

³² 'Jakziltat parti žoñž yujcquiz wejt favora cječhaj niiqui, nižazakal wejrqui wejt arajpach Yooz Ejpž yujcquiz nii žoñž favora chiyačha. ³³ Nižaza jakziltat parti žoñž yujcquiz wejr ana pajñi nicačhaj niiqui, nižaza wejrqui wejt arajpach Yooz Ejpž yujcquiz nii žoñž quintra ana pajñi zakal chiyačha.

³⁴ 'Tii taku nonžna. Weriž tjontiquiztan žoñinacaqui ana zumquin cjequičha; quintrasñi cjequičha. Nekztan aptjapznaquičha. Ana criichinacaqui criichi žoñinacž quintra cjequičha. ³⁵ Weriž tjontiquiztan tsjii maatiqui persun ejpžjapa quintraž cjequičha. Nižaza tsjaaj majtqui persun maajapa quintra cjequičha. Nižaza tsjaaj wazmi persun kjan maajapa quintra cjequičha. ³⁶ Jalla nižta zapa mayni familianacaqui ninacporaž quintraž cjequičha. ³⁷ Jakziltat persun maa ejpžquizkaz kuzziz cječhaja, jalla niiqui anaž wejt partiquiz cjichuca cjesačha. Nižaza jakziltat persun ocjalžquizkaz

kayazt'ačhaja, jalla niiqui anaž wejt partiquiz cjichuca cjesačha. ³⁸ Jakziltat wejt partiquiz cjis pecčhaj niilqui, tjapa kuztanž wejtquiz cjistančha. Sufrisjapaqui listoj cjila, ticzcama. Ana nižta wejtquin tjapa kuztan cječhaj niiqui, anaž wejt partiquiz cjichuca cjesačha. ³⁹ Jakziltat weriž cjen persun anazum kamañquitztan ana jaytačhaja, jalla niiqui ultimquizi qui ana liwriita cjesačha. Nižaza jakziltat weriž cjen persun anazum kamañquitztan jaytačhaja, jalla niiqui ultimquizi qui liwriitaž cjequičha; Yooztan wiñaya zuma kamaquičha.

⁴⁰ Jequit ančhuc risiwčhaja, nižaza wejrmi zakaz risiwčha. Nižaza jequit wejr risiwčhaja, jalla niiqui nižazakaz wejt Yooz Ejpmi risiwčha. ⁴¹ Jequit tsjii Yooziž cuchanta profeta risiwaquiž niiqui, jalla niiqui profetažtakaz honorchiz zakaz cjequičha. Nižaza jequit tsjii Yooz kuzcama kamni žoñi risiwačhaja, jalla niiqui Yooz kuzcama kamniž premio, jalla nižtazakaz honorchiz cjequičha. ⁴² Nižaza jequit tsjii wejtquin kuzziz žoñžquiz yanapačhaja, jalla niiqui honorchiz zakaz cjequičha. Jequit wejtquin criichi žoñžquiz tsjii tasa kjaz onačhaja, jalla niiqui honorchiz zakaz cjequičha. —Jalla nuž chiichičha Jesusaqui.

11

JUAN BAUTISTAZ CUCHANZQUITA ZOÑI

¹ Niiž tuncapan illzta žoñinacžquiz tjaajinz žeržcu, nekztan Jesusaqui ojkchičha, yekja watjanac kjutñi. Wajtquiztan watja ojklaychičha, žoñinacžquiz tjaajñi, nižaza Yooz taku paljayi.

² Juanqui nii oraqui carsilquiztačha. Jalla nicju Cristuž ojklaytanaca quintu nonchičha. Nekztanaqui Juanqui tsjii kjažt mazinaca Jesusa pewczni cuchanžquichičha. Nekztan irantižcu Jesusižquiz ³ pewczičha, tuž cjican:

—Cristuqui tjoniz cjispacha; ¿Amj Yoozquiztan cuchanžquita Cristumkaya? ¿Už yekjaž tjewznasa, jaa?

⁴ Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Jaknužt cherčhaja nonžaja, jalla nii tjappachaž Juanžquiz quint'ižcaquičha ančhucqui. ⁵ Zur žoñinacac cherčha, Zuch žoñinacaqui ojklayčha. Mojkchi janchichiz žoñinacaqui čhetintačha. Oñi žoñinacaqui nonža. Nižaza ticzi žoñinacaqui jacatatskattačha. Nižaza pobre žoñinacžquiz Yooz liwriiñi taku paljaytapančha. ⁶ Jakziltat weriž paatanaca cheržcu, nižaza weriž chiitanaca nonžcu, ana kuz turwayzižlaj niiqui, walipanikaz cjequičha.

JUAN BAUTISTA PUNTU

⁷⁻⁸ Jalla ninacaž ojktan, Jesusaqui chiyi kallantichičha Juanž puntuquiztan. Zoñinacžquiz tuž cjichičha:

—Ch'ekti yokquin, ċħjulu cherzni ojkchinčhuctaya? ¿Tjamiž tjizinta caña cherzni ojkchinčhuctajo? Anačhay. ¿Fino zquiti cujtchi žoñi cherzni ojkchinčhuctajo? Chawjc jilirž kjuyquin zuma zquiti cujtchi žoñi žejlčha. Jalla nii zizza ančhucqui. ⁹ ¿Čħjulu cherzni ojkchinčhuctaya? ¿Yooz cuntiquiztan chiiñi profeta cherzni ojkchinčhuctaya? Jesalla, ultim werara nuž ojkchinčhucčha. Juanqui tuquita

profetanacžquiztan juc'ant chekančha. ¹⁰ Juanž puntuquiztan Yooz takuqui tuž cjičha:

“Yooz Ejpqui tsjii žoñi cuchanžcaquic̄ha ima Cristuž Yooz taku paljayi ojklayan. Nii žoñiqui Israel žoñinacžquiz Cristu zuma tjewskataquic̄ha”.

¹¹ Weraral cjiwčha. Juan Bautistačha parti žoñž maatinacžquiztan tsjan juc'antioui. Pero chjul Yooz maatimi žoñž maatiquiztan tsjan juc'antičha. Arajpach Yoozquin kuzziz žoñinacačha Yooz maatinacaquí.

¹² Juanž tjontiquiztan anzcamá muzpa žoñinacaquí ts'acjazcan arajpach Yooz mantuquiz luz pecčha; walja tjapa aztan nižaza tjapa kuztan luz pecčha. ¹³ Juanž tjonzcama, tjapa tuquita profetanacž chiitanacami nižaza Moisés liinacami arajpach Yooz cuchanžquita puntuquiztan chiičha. ¹⁴ Elías cjita profetaqui wilta tjoniz cjispacha; nii Elias tjonz cuniquiztančha Juan Bautistaqui. Jalla niic weraračha. Nuž criiz waquizičha. ¹⁵ Jakziltačhalaj nonzni cjunčhiz, jalla niiqui tii chiitaqui nonžna.

¹⁶ ‘¿Kjažtat tii timpuquiz žejlñi žoñinacajo? ¿Jecnaca iratat tinacajo? Jalla tižta ocjalanacažtakazza tinacaquí. Yekjap ocjalanacaquí palazquin julzi uzinčha, nižaza ninacž mazinaca kjawkjawža, tuž cjican: ¹⁷ “Tsajtsjapa pincallu pjujchinčha. Ančhuczti ana tsajtchinčhucčha. Nižaza kaayikaayi wirzu itzinčha. Ančhuczti ana kaachinčhucčha”. Jalla nuž cjichičha ocjalanacaquí. Jalla nižta iratačha tii timpuquiz

žejlñi žoñinacaqui. ¹⁸ Juan tjonchičha. Niiqui zumanaca ana lujlñičha, nižaza ana licñičha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui tuž cjiñčhucčha, “Juanqui zajraž tantačha” cjican. ¹⁹ Niiž wiruñaqui wejrqui tjonchinčha, arajpach Yooz Ejpž cuchanžquita Zoñi. Wejrqui zumanaca lulučha, nižaza licučha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui wejt puntuquiztan cjičha: “Niičha ancha lujlñiqui, nižaza licñiqui, nižaza niičha ujchiz žoñinacž maziqui, nižaza anawali impuesto cobriñinacž maziqui”. Jalla nuž cjiñčhucčha wejt puntuquiztan. Tuž zakal cjiwčha: Yooz puntu zuma zizñi žoñinacaqui Yooz tjaajintacama kamčha.

ANA YOOZQUIN KUZZIZ ZOÑINACA

²⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui chiichičha, choru kuzziz žoñinacž puntu. Tsjii watjanacquiz ancha milajrunaca paachičha. Pero nii wajtchiz žoñinacazti persun uj ana pajchičha; nižaza kuznaca ana campiichičha. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui ninacžquiz ayjatchičha, tuž cjican:

²¹ —Corazín wajtchiz žoñinaca, ančhucaquiz ancha anawaliž wataquičha. Nižaza Betsaida wajtchiz žoñinaca, ančhucaquiz ancha anawalizakaz wataquičha. Ančhuca watjanacquizi qui walja milajrunaca paachinčha. Tiro cjita nižaza Sidón cjita watjanacquiz nii milajrunaca paataž cjitasaž niúqui, nii ortanpacha nii wajtchiz žoñinacaqui Yoozquin kuzziz cjitasačha; nižaza “ujchizpančha wejrnacqui, pertunalla”, cjitasačha. Nižaza uj zint'ižcu nii wajtchiz žoñinacaqui llaquita kuz kjanapacha tjeezñi cjitasačha, lutu zquiti

cujtžcu, nižaza achquiz kjupžtan tjajlžcu.
22 Jalla nižtiquiztan ančhucqui juyzu casticz tjuñquizi qui juc'anti castictaž cjequičha nii Tiro cjita nižaza Sidón cjita watjanacchiz žoñinacžquiztan. **23** Capernaum wajtchiz žoñinaca, ġkjažtiQUIZtan ančhucqui pinsejo, "Yoozqui učhum honorchiz cjizkataquičha", cjicanajo? Anaž nuž cjesačha. Pero ančhuczti kozzuc tjojttaž cjequičha infiernuquin sufrisjapa, ujchiz žoñinacžtan chica. Ančhuca wajtquizi qui walja milajrunaca paachinčha. Sodoma cjita wajtquiz nii milajrunaca paataž cjisasaž nioui, nii watjaqui anz tii tjuñinaca žejltasačha.
24 Jalla nižtiquiztan nii juyzu casticz tjuñquizi qui ančhucqui juc'anti castictaž cjequičha, Sodoma wajtchiz žoñinacžquiztan.

YOOZQUIN KUZZIZ ZOÑINACA

25 Jalla nii orazakaz Jesusaqui chiichičha:

—Wejt Yooz Tata, amqui honorchizam cjilalla. Arajpachquin žejlñinacami tii muntuquiz žejlñinacami amčha mantíñamqui. Amqui humilde žoñinacžquiz chjojzaka tjaajinta tjeezamčha. Zizní žoñinacžquizimi intintazní žoñinacžquizimi nii chjojzaka tjaajintanacami ana zizkatchamčha.
26 Yooz Tata, amiž muntaqui nužučha.

27 'Yooz Tata, tjapa amiž ziztanacaqui wejtquiz tjaajinchamčha. Ultimquizi qui anaž jecmi wejr am Majch zumpacha pajčha. Am alaja wejr zumpacha pajčha. Nižaza anaž jecmi am Yooz Ejp zumpacha pajčha. Wejr alaja am zuma pajučha. Nižaza jakziltižquiz wejrqui

zizkatz pecačhaja, jalla ninacazakaz am zuma pajačha. ²⁸ Ančhucqui jakziltat ana zumanacquiztan otchižlaj niiqui, wejtquizza macjatžca. Nižaza jakziltat persun aztan Yooz watja irantiz otchižlaj niiqui, wejtquizza macjatžca. Weril ančhucaquiz jeejzkatačha. ²⁹ Wejrqui pasinsis kuzziztčha, nižaza humilde kuzziztčha. Jalla nižtiquiztan weriž tjaata kamaña catoka; nižaza wejt puntuquiztan zizñi cjee. Nekztan persun kuz jeejz wachaquičha. ³⁰ Weriž tjaata kamañaqui anačha ch'ama, nižaza wejt manta paazqui cježakazza.

12

JEEJZ TJUÑI QUINTU

¹ Tsjii jeejz tjuñquizi qui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžtan čhjacta zkalanac taypiranz okatčha. Tjaajinta žoñinacaqui čhjeri eecskatchičha. Nekztan ninacaqui tric oz chjojlunaca kjajpžcu, tricu lujlchičha. ² Fariseo žoñinacaqui jalla nižta paañi cheržcu, Jesusižquiz cjichičha:

—Chera, tii amiž tjaajinta žoñinacaqui trabajla. Jeejz tjuñquizi qui nižta trabajzqui učhum lii quintrala. —Jalla nuž chiican ujchiz jwes pecatčha. ³ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Ančhucqui tuž liichinčhucčha, ¿anajaa? Chjeri eecznanaqui David cjita žoñiqui niiž mazinacžtan tižta paachičha. ⁴ Niiqui Yooz timpluquin luzcu Yooz yujcquin nonžta t'antanaca lujlchičha. Chjul žoñimi anapantačha permitta nii t'antac lulzqui. Lii quintrala niiqui. Timplu jilirinacapankaz lulasačha. Pero nii Davidzti lujlchipančha.

Niżaza niiž mazinacaqui nii t'anta lujlchizakazza.
⁵ Niżaza Moisés liiquiz tižta liichinčhucž, ¿ana jaa? Jeejz tjuñquizi qui timpla jilirinacaqui ana jeejžla. Jalla nuž ana jeejztiquiztanaqui, ninacžtajapa anaž ujchiz cjesačha. ⁶ Ančhucaquiz cjiwčha. Tekz tsjiičha timplaquiztan juc'ant chekanaqui. ⁷ Niżaza ančhucqui cjirta Yooz taku ana intintazzinčhucčha. Yooz taku tuž cjičha: "Wejrqui wilana jawkñi žoñinaca anal pecučha. Okzñi kuzziz žoñinacapan pecučha". Tii Yooz taku intintatzasaž nioui, anaž ančhucqui tii žoñinaca ujchiz jwes pectasačha. Tii žoñinacaqui jazi qui anaž uj paačha. ⁸ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Wejrpanikal jeejz tjuñquizimi mantasačha.

KJARA KJONCHI ZOÑI CHJETINTA

⁹ Jalla nekztanaqui najwcchuc ojkžcu judío ajcz kjuyquiz luzzičha. ¹⁰ Jalla nicju tsjii žoñi želatčha kjara kjonchi. Tsjii quintra žoñinacaqui uj jwesjapa Jesusižquiz pewczičha tuž cjican:

—Jeejz tjuñquizi qui žoñi čhjetinz cjesaya, už ana-pan cjesaj? nuž cjican pewczičha.

¹¹ Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha tuž cjican:

—Jeejz tjuñquizi qui uuzac tujquiz tjojtsiž cjesaž nioui, ¿kjaža ančhuczti tujquiztan uuza joozñi ana okasajo? ¹² Pero žoñiqui uuzižquiztan juc'antiž walčha. Jalla nižtiquiztan jeejz tjuñquizimi anačha lii quintra zuma paazqui.

¹³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui laa žoñžquiz cjichičha:

—Am kjara zjijca.

Nekztan žeitchi cjissičha, nii tsjii kjara wiwuž nižtapacha. ¹⁴ Jalla nekztanaqui fariseo žoñinacaqui ulanču, Jesusiž conzjapa kazzičha.

¹⁵ Jalla nii zizcu Jesusaqui najwcchuc ojkchičha. Nižaza muzpa žoñinacaqui Jesusižquiz apzičha. Jesusaqui tjapa nii apzñi laanaca čhjetinchičha. ¹⁶ Nekztan ninacžquiz mantichičha, ana jecžquizimi Jesusiž čhjetinñi puntuquiztan parlajo, nii.

PROFETAZ CHIITA TAKU CUMPLITA

¹⁷ Jalla nižta ojklaycan, Jesusaqui Isaías profetaž cjirta taku nužquiz cumplissičha. Yoozqui Isaíasquiz tuž cjirkatchičha:

¹⁸ “Jalla tiičha weriž illzta žoñiqui, weriž mantitacama ojklayni žoñi. Jalla niižquin kayazt'ucha. Niiž cjen cuntintutčha wejrqui. Jalla nuž cjičha Yoozqui. Wejt Espíritu Santuqui niiž kuzquiz cjequičha. Niíqui yekja watjanacchiz žoñinacžquin Yooz liwriiñi taku paljayaquičha.

¹⁹ Zoñinacžquizimi ana ch'aanaquičha, nižaza ana kjawaquičha. Calliran alto joržtan ana paljayaquičha. ²⁰ Tsjii tjuwanta cañami anaž kjolaquičha. Nižaza ch'amán asñi michami anaž tjesaquičha, niiž ultimpacha legal mantiz tjuñicama. ²¹ Niiž cjen yekja watjanacchiz žoñinacaqui zuma liwriiz tjuñi tjewznaquičha”.

Jalla nuž Jesusiž puntuquiztan Yooz takuqui cjičha.

JESUSIZ QUINTRA CHIICHA

22 Jalla nekztanaqui tsjii laa žoñiqui Jesusižquin chjichtatačha. Nii žoñiqui zajraž tantaž cjen zuratačha, nižaza ana chiiñitačha. Jesusaqui nii žoñi čhjetinchičha. Jalla nižtiquiztan cherñi chiiñi cjissičha. **23** Jalla nuž čhjetintiquiztan tjapa žoñinacaqui ispančičha tuž cjican:

—¿Tiij Davidž majchmajtquiztan tjonñi cjesaya?
¿Tiipan Cristo cjesaya?

24 Nii nonžcu fariseo žoñinacaqui tuž cjichičha:

—Tiiqui ana wal žoñikalala. Zajranacž Beelzebú jilirž aztankaz yekja zajranaca chjatkatčha.

25 Jesusaqui ninacž pinsitanaca zizzičha, jalla nižtiquiztan ninacžquiz cjichičha:

—Jakzilta nacionamiž partira partira t'akznaquiž niiqui, nižaza t'aka t'aka kichasaquiž niiqui, k'ala tjetantaž cjequičha. Tsjii watjamiz nižaza tsjii kjuya familiamiž nižta t'aka t'aka cjisnaquiž niiqui, anaž tjurasačha. **26** Jalla nižta irata Satanás diabluqui persun partira chjatkattasaž niiqui, niipacha t'akztasačha. Jalla nuž t'akžtiquiztan niiž mantiz azi anaž tjurasačha. **27** Ančhucqui wejt puntuquiztan cjiñchucčha, “Beelzebú diabluž aztan zajranaca chjatkatčha”. Jalla nuž cjiñchucčha. Jalla nužužlaj niiqui, ¿ject ančhuca partira žoñinacžquiz azi tjaazio, zajranaca chjatkatzapajo? Jalla nižtiquiztan kjanapachaž wejt puntuquiztan tsjii kjutñi chiichinčhucčha, nii. **28** Wejrzti Yooz Espíritu Santuž aztan zajranaca chjatkatiñčha. Jalla niicž cjičha, Yooz mantiz timpu ančhucaquiz žcatžinžquičha, nii.

29 'Tsjilla cjesačha. Anaž jecmi tsjii azziz žoñž kjuyquiziqui luzi atasačha; nižaza anaž niiž kinakunacami jwesi atasačha, ima čhejlcanaquei. Nii čhejlžcu, nekztan tjapa kinakunaca jwesi luzačha.

30 'Jecħalaj ana wejt favora, niiqui wejt quintračha. Niżaza jequit wejttan chica Yooz kjutni žoñinaca ana macjatskatħħaja, jalla niiqui žoñinacaž Yoozquiztan tirkatħcha.

31 Jazic ančhucaquiz chiyučha, tuž cjican: tjapa ujnacami niżaza tjapa ana zum takunacami pertuntaž cjesačha. Pero jakzilta žoñit Yooz Espíritu Santuž quintra chiyaħħaj niiqui, anaž pertuntaž cjesačha. Nii žoñi qui wiñaya ujchiz cjequičha.

32 Jakzilta žoñit wejt quintra chiyaħħaj niiqui, pertuntaž cjesačha. Pero jakzilta žoñit Yooz Espíritu Santuž quintra chiyaħħaj niiqui, anaž pertuntaž cjequičha. Nii žoñi qui wiñaya ujchiz cjequičha; anawira pertuntaž cjequičha.

FRUTANAC PUNTU

33 Nekztan Jesusaqui tjaajinchičha, tuž cjican:

—Zuma muntiżlaj niiqui, zuma frutaž pookħha. Niżaza ana zuma muntiżlaj niiqui, ana zuma frutaž pookħha. Jalla niżtiquiztan muntiqui niiž frutquiztan pajza, zuma ana zuma, jalla nii.

34 Zkorażtakaz ančhucqui, ana zum žoñčħucčha. ¿Kjažža ančhucqui zumanaca chiyasajo? Ančhuca kuzquiz pinsitaqui ana zuma parijula. Jazi qui ančħucčha anazumanacapan chiiñinacaqui.

35 Tsjii zuma žoñi qui zuma chiičha, niiž zuma kuzquiztan. Nizaza tsjii ana zum žoñizti ana zumapaž chiičha, niiž ana zuma kuzquiztan. Jaknužt kuzquiz pinsiħħaja, jalla nuž chiičha

žoñinacami. ³⁶ Ančhucaquiz cjiwčha, juyzu casticz tjuñquizi qui zapa mayni cwinta tjaastančha, tjapa ana zuma chiitanacami. ³⁷ Ančhucaž chiitiquiztan jama jusjitaž cjequičha, ujchiz cječhaja, ana ujchiz cječhaja, nuž.

ANA CRIICHI ZOÑINACA

³⁸ Jalla nekztanaqui yekjap fariseo žoñinacaqui lii tjaajiñi maestruncatán Jesusižquiz cjichičha:

—Maestro, am milajru paañi cherz pecučha.

³⁹ Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha tuž cjican:

—Ana zum žoñinacchucčha. Ana Yoozquin kuzziz žoñinacchucčha. ¿Kjažt tsjii milajru mayčha, zinalažtakaz? Jonáz cjita profetž zinala, niikaz ančhucaquiz tjaata cjequičha.

⁴⁰ Jonasqui pajk ch'iz pjuchquiz žejlchičha čhjep majžtan čhjep aramžtan. Jalla nižta irata wejrqui tii yok koztan kamačha čhjep majžtan čhjep aramžtan. ⁴¹ Juyzu tjuñquizi qui, jalla nii casticz tjuñquizi qui Nínive wajtchiz žoñinacaqui jacatataquičha. Nekztan ninacaqui tii timpuquiz kamňi žoñinacž uj tjeeskataquičha. Jonás Yooz taku paljaytiquiztan ninacaqui Yoozquin kuzziz cjissičha. Pero wejrtčha Jonasquitztan juc'ant chekanäqui. Tii timpuquiz kamňi žoñinacazti anaž Yoozquin kuz tjaaccha. ⁴² Nižaza casticz tjuñquizi qui tsjaa waruta maatak jilirqui jacatataquičha. Nekztan naaqui tii timpuquiz kamňi žoñinacž uj tjeeskataquičha. Naaqui najwkta yokquitztan tjonchinčha Salomonžtan zali, nižaza niiž zuma razunchiz taku nonzni. Pero tejkz wejrtčha Salomonquitztan tsjan juc'ant

chekanaqui. Pero tii timpuquiz kamñi žoñinacazti wejt taku anaž nonz pecčha.

ZAJRA PUNTU

⁴³ 'Tsjií zakal quint'asačha. Tsjií zajraqui žoñžquiztan ulanžcu kjoñ yokaran ojklayñitačha, jeejzjapa kjurcan. Ana jeejz watžcuqui, kuzquiz pinsichičha, tuž cjican: ⁴⁴ "Jaziqui wejr quepaka jakziquiztan ulanzquitučhaja, jalla nicju". Jalla nuž quejpžcu nii žoñžtan wilta zalchičha. Nii žoñiqui pewžta kjuyažtakaztačha, cuza žcayi, azquitžta, pero laachitačha. ⁴⁵ Jalla nuž zaltiquiztan nii zajraqui pakallak juc'ant anawali zajranaca zjijqui ojkchičha. Zajranaca zjijcžcu, tjappacha nii žoñž kuzquiz luzzičha. Jalla nižtiquiztan nii žoñiqui juc'ant ana waliž cjissičha tuquita kamzquiztan. Jalla nižta irata tii ana zum žoñinacžquiz wataquičha. —Jalla nuž quint'ichičha Jesusaqui.

JESUSIZ FAMILIA

⁴⁶ Jesusaqui iyapanž žoninacžquiz chiyatčha. Jalla nuž chiyan niiž maaqui lajknacžtan irantižquichičha. Zoñinacž tjiiquin želan, niižtan parlis pecatčha. ⁴⁷ Tsjií žoñiqui Jesusižquiz mazzičha, tuž cjican:

—Am maa lajknacžtanpacha tii tjiiquiz žejlčha. Am kjawž, amtanž parlis pecčha.

⁴⁸ Jesusaqui mazñi žoñžquiz kjaazičha, tuž cjican:

—¿Ject wejt maaya? ¿Ject wejt jilanacaya?

⁴⁹ Jalla nuž chiižcu tjaajinta žoñinacž kjutñi kjaržtan tjeezičha, nižaza cjichičha:

—Tinacačha wejt maami, wejt jilanacami.
 50 Jecnacami wejt arajpach Yooz Ejpž kuzcama kamčhaja, jalla ninacačha wejt jilanacami, wejt cullaquinacami, wejt maami.

13

ZKALA CHJACZ QUINTU

¹ Nii noojpacha Jesusaqui kjuyquiztan ulanchičha. Kot kjutňi ojkžcu kot atquiz julzičha. ² Jakziquin nii želatčhaja, jalla nicju žoñinacaqui walja ajczičha. Jalla nižtiquiztan tjaajinzjapa tsjii warcuquiz luzzičha. Nekz julzičha. Tjappacha žoñinacaqui kot at tjiiquiz žejlchičha. ³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquiz walja Yooz puntunaca tjaajinchičha, tjapaman quintunacžtan. Jalla nuž tjaajincan tuž cjichičha:

—Tsjii žoñiqui zkal čhjaqui tewcchičha. ⁴ Zkala čhjaccan, parti simillaqui jicz latuquiz tjojtsičha. Nekztan wežlakaz nii simillac ilzioui. ⁵ Parti simillazti maz yokaran tjojtsičha. Nekzioui anaž wacchi pjila želatčha. Nekztan koloculla pjila želan ratulla jeczičha. ⁶ Jalla nuž jecžtiquiztan sii kjakioui ujchičha; koluc sep'allchiztačha nekztan. Ratulla kjonchičha. ⁷ Parti simillazti ch'ap ch'ap yokaran tjojtsičha. Ch'apinacakazza ancha pa-jkchiqui, nižaza atipchiqui. ⁸ Parti simillazti zuma yokquiz tjojtsičha. Nekztan zuma pookchičha. Yekjap simillaqui patac čhjerchiz zapa zkal ozquiz pookchičha; nižaza yekjap simillaqui sojta tuncan čhjerchiz zapa zkal ozquiz pookchičha; yekjap

simillaqui quinsa tuncan čhjerchiz pookchičha.

⁹ Jakziltažlaja nonzni cjuñchiz niiqui, nonžla.

¹⁰ Jalla nekztanaqui tjaajinta žoñinacaqui Jesu-sižquiz macjatchičha, nižaza pewczičha, tuž cji-can:

—¿Kjažtiquiztan am nižta quintunacžtankaz žoñinacžquiz tjaajinya?

¹¹ Jesusaqui kjaazičha tuž cjican:

—Arajpach Yooz mantuquiz kamz puntuquiztan ch'aman intintazzuca quintunacžtan tjaajnučha. Ančhucaquizkaz Yoozqui zizkatz munčha nii puntunacquiztanaqui. Parti žoñinacžquizi qui Yoozqui ana zizkatz munčha.

¹² Jequit zizačhaja, jalla niižquizi qui juc'ant tjaajinz tjaataž cjequičha. Nekztan zumpacha zizniž cjequičha. Jequit ana zizačhaja, jalla niiž kuzquiztan kjaňtaž cjequičha nii ana intintaztanacaqui. ¹³ Jalla nižtiquiztan wejrqui tižta quintunacžtan paljayučha. Parti žoñinacaqui weriž paata cheržcumi ana cherchižtakaz cjissa. Nižaza weriž chiita taku nonžcum, ana nonznižtakaz tucčha; ana intintazni žoñinacačha ninacaqui. ¹⁴ Jalla nižta cjissiž cjen, Isaías profetž taku cumplissa. Jalla tuž Isaiasqui cjirchičha:

“Ančhucqui nonznaquičha. Nonžcu, ana intintazaquičha. Nižazaž cheraquičha. Cheržcu, anaž tantiyasaquičha.”

¹⁵ Tii žoñinacž kuznacaqui chojru cjissičha; ana zumaž nonža. Nižaza čhjuycchiz cjenami ana cherzni atčha, zur žoñižtakaz. Jalla nuž cjisnaquičha, ana cherzni cjisjapa, nižaza ana nonzni cjisjapa, nižaza ana kuzquiz intintiňi cjisjapa, nižaza ana wejtquin

macjatzjapa. Ana wejtquin tjontiquiztan, ana liwriita cjesačha".

¹⁶ 'Ančhucčha cuntintu. Ančhucqui cherzñi žoñinacčhucčha. Nižaza nonzni žoñinacčhucčha. Ančhucčha Yooziž wintižtaqui. ¹⁷ Weraral cjiwčha. Wacchi profetanacami nižaza zuma kuzziz žoñinacami ančhucaž chertanaca cherz zakaz pecatčha. Pero ana cherchičha. Nižaza ančhucaž nonžtanaca nonz zakaz pecatčha. Pero ana nonzičha. Ančhuczti cherchinčhucčha, nižaza nonzinčhucčha. ¹⁸ Jazic ančhucž nonžnalla. Jalla tuž cjičha nii zkala čhjac quintuqui. ¹⁹ Nii jicz latuquiz tjojtsi simillaqui jalla tižta žoñinacačha. Ninacaqui arajpach Yooz mantuquiz kamz puntuquiztan nonzcanpacha, ana intintazza. Diabluqui ninacž kuzquiz tjonžcu, ninacaž intintazta kjaňčha. ²⁰ Nižaza nii maz yokquiz tjojtsi simillaqui jalla tižta žoñinacačha. Ninacaqui Yooz taku nonžcu nii ora cuntintuž nonža; cuntintuž catokčha. ²¹ Pero ninacaqui ana tjapa kuztan catotquiztan zkoluc zep'ichiz zkalažtakazza. Jalla nižtiquiztan ana tjuraquičha. Yooz taku criichiž cjen, sufraquičha; nižaza chjaawjkattaž cjequičha. Jalla nekztan orallaž quejpsnaquičha. ²² Nižaza nii ch'ap yokquiz tjojtsi simillaqui jalla tižta žoñinacačha. Ninacaqui Yooz taku nonžcu, catokčha. Pero nekztan juc'anti kuz tjaaccha tii muntu cusasanacquiz. Wali jiru kamzpanž pecčha. Persun kuzquiz pectiquiztanaqui Yooz taku tjetža ninacž kuzquiz. Jazioui ana zuma kamčha; ana pookni zkalažtakaz kamčha. ²³ Nižaza nii zum yokquiz tjojtsi simillaqui jalla tižta žoñinacačha. Ninacaqui

Yooz taku nonžcu, zuma tjapa kuz catokčha; zuma intintičha. Jalla nižtiquiztan zuma kamañchiz cjissa, zuma pookchi zkalažtakaz. Nii zuma pookni žoñinacaqui zuma kamañchizpanž cjissa, jaknužt tsjii simillaqui patac čhjerchiz, sojta tunc čhjerchiz, quinsa tunc čhjerchiz pookčhaja, jalla nižtačha.

ANA WAL PASTU QUINTU

²⁴ Tsjii quintužtan quint'ichičha Jesusaqui, tuž cjican:

—Arajpach mantinī Yooz puntuqui jalla tužučha. Tsjii žoñiqui zuma similla čhjacchičha zkal yokquiz. ²⁵ Tjapa niiž kjuychiz žoñinacaž tjajan, tsjii quintra žoñiqui tjonchičha. Nekztan zkalquiz ana wal pastunaca čhjacchičha. Jalla nuž ana wal čhjacču, ojkchičha. ²⁶ Nii tric zkala jecžtan, chicapacha pajkchičha nii ana wal pastunacaqui. Nižaza pizcpacha pookchičha. ²⁷ Jalla nii cheržcu, nii piyunanacaqui patrunžquin mazní ojkchičha. Niižquin mazzičha, tuž cjican: “Wejt Patruna, amiž čhjacta simillaqui zumažlaj niiqui, ¿jakziquiztan tii ana wal simillanaca pajkchitaya?” ²⁸ Patrunaqui kjaazičha, tuž cjican: “Tsjii quintra žoñiqui nižta paačhani”. Jalla nekztanaqui piyunanacaqui pewczičha tuž cjican: “¿Wejrnacqui nii ana wal pastunaca k'achasaya?” ²⁹ Nii patrunaqui cjichičha: “Ana k'achaquicičha. Ana wal pastu k'achcan yekjap tricžtanpachaž k'achnasačha. ³⁰ Antiz pizcpacha pajkla, cujich timpu tjonzcama. Jalla nekztan wejt piyunacnacaqui cuchantaž cjequičha. Ninacaqui anawal pastunaca

ricujaquičha. Nekztan kojchquiz čhejlznaquičha ujzjapa. Jalla nekztanaqui tricuž ricujžcu, wejt tiric yaaz kjuyquiz majcznaquičha”.

³¹ Nižaza Jesusaqui tsjii puntuzakaz quint'ichičha, tuž cjican:

—Arajpach Yooz mantiz puntuqui tužučha. Tsjii žoñiqui niič yokquiz mostas similla čhjacchičha.
³² Mostas simillaqui parti simillquitztan juc'ant zkoltallačha. Jalla nuž cjenami pajkžcuqui tjapa zkalanacquitztan tsjan pakjičha. Pajk muntižtakaz cjissa. Nekztan wežlanacaqui nii mostas munti itzquiz tjuraž tjacniž tjončha.

LIWATUR QUINTU

³³ Jesusaqui tsjii quint'ichizakazza, tuž cjican:

—Arajpach Yooz mantiz puntuqui jalla tužučha. Tsjaa maatak žonqui čhjep medida tupžcu nii liwatura jac'uquiz utchinčha; nižaza t'ajzinčha, tjapa nii t'anti maza tsijtkatzjapa.

³⁴ Tjapa tjaajintanacami quintunacžtan paljay-tatačha. Arajpach Yooz puntuquitztan tjaajincan, Jesusaqui quintunacžtankaz tjaajinchicha. ³⁵ Jalla nuž tjaajincan, Jesusaqui tuquita profetaž chiita takuqui cumplissičha. Profetaqui jalla tuž cji-jrchičha:

“Quintunacžtankaz chiyučha. Tii muntu kallantitiquitztan weriž chiita tjaajintanaca ana intintazzucačha. Jalla nii ana intintaztanaca paljayučha”.

ANA WAL PASTU QUINTU INTINTAZKATTA

³⁶ Jalla nižta puntunaca chiiz žeržcu, Jesusaqui žoñinacžquitztan ojkchičha; kjuyquiz luzzičha.

Jalla nicju niiž tjaajinta žoñinacaqui macjatchičha, tuž cjican:

—Nii zkal yokquiz čhjacta ana wal pastu, jalla nii puntuquitztan wejtnacaquiz intintazkatala.

³⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui intintazkatchičha tuž cjican:

—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Wejrtčha zuma similla čhjaciñtqui.

³⁸ Nii zkal yokaqui tii muntučha. Nii zuma zkalanacaqui cjičha, arajpach Yooz mantuquiz kamni žoñinacačha nii. Ana zuma pastunacaqui diabluž mantuquiz kamni žoñinacačha. ³⁹ Nii ana wal pastu čhjacñimi diablupachačha. Zkala ajz timpuqui tii muntu tucužinz timpučha. Nii zkala ajzni piyunanacaqui Yooz anjilanacačha.

⁴⁰ Jaknužt nii ana wal pastunaca ricujžcu, ujquin ujzjapa tjojttaž cječhaj niiqui, jalla nižta irataž wataquičha tii muntu tucužinžcan, ultim jujzuž nekz. ⁴¹ Jalla nii oraqui wejt anjilanaca cuchanžcačha, tii muntuquitztan tjapa ana wal žoñinaca ricuji. Wejt anjilanacaqui tjapa ujnaca paakatni žoñinacami, nižaza tjapa ana wali paañinacami ricujaquičha. ⁴² Jalla nuž ricujžcu, infiernuquin tjojttaž cjequičha kjakchi jurnuquitztakaz. Jalla nekzi anchaž kaaquičha, nižaza waljaž ižke kjojznaquičha.

⁴³ Yooz kuzcama kamni žoñinacazti arajpach Yooz wajtquiz želaquičha, tjuñižtakaz kjancan. Jakziltat nonzni cjuñchizchucžlaja, nonžna.

IYA QUINTUNACA

⁴⁴ Arajpach Yooz mantuquiz kamañaqui jalla tužučha. Tsjii yokquiz pajk paaz čhjojžtatačha.

Tsjii žoñiqui nii čhōjžta paaz wajtchičha. Nii wajtžcu, wilta čhōjzīčha nekzpacha. Ancha cuntintutačha. Nekztanaqui tjapa niiž cusasanaca tuyi ojkchičha. Niiž cusasanaca tjuyžcu, nii yoka kjaychičha. Jalla nužučha arajpach Yooz kamañquiz luzqui. Nii kamañaqui čhjulquiztanami juc'anti valorchizza.

⁴⁵ Nižaza arajpach Yooz mantuquiz kamañaqui tužučha. Tsjii tintichiz žoñiqui zuma valorchiz perlanaca kjayi ojkchičha. ⁴⁶ Nekztan tsjii ancha zuma valorchiz perla wajtchičha. Jalla nekztanaqui tjapa niiž cusasanaca tuychičha, nii perla kjayzjapa.

⁴⁷ Nižaza arajpach Yooz mantiz puntuqui tužučha. Tsjii ch'iz tanňi žoñinacaqui niiž ch'iz tanz pajk kotquíz tjojtzičha. Jalla nuž tjojtžtiquiztan tjapaman ch'iznaca tanchičha. ⁴⁸ Nekztan ch'iz tanz chjijpztanaqui, kot at tjiquin jwessičha. Jalla nekztanaqui ninacaqui nijwc julžcu, ch'iz pjaličha. Zuma ch'iznaca canastiquiz yaazičha. Ana zuma ch'iznacazti tjojtchičha. ⁴⁹ Jalla nižta irataž tii muntu tucužinžtanaqui wataquičha. Anjilanacaqui ulanžcaquičha žoñinaca pjali, zuma žoñinaca ana zuma žoñinaca, nii. ⁵⁰ Nii ana zuma žoñinacaqui infiernuquin tjojttaž cjequičha tsjii kjakchi jurnuquiztakaz. Jalla nekzi ancha kaaquičha, nižaza ižke kjojaquičha.

⁵¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquiz pewczičha, tuž cjican: —¿Ančhucqui tjapa tii weriž chiita quintunaca intintiya?

Nii žejlňi žoñinacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, wejrnacqui intintasučha.

⁵² Nekztan Jesusaqui cjichičha:

—Tsjii lii tjaajiñi maestruqui arajpach Yooz mantuquiz cjisnaquiž niiqui, tsjii kjuya patrunažtakaz cjissa. Jalla nuž cjistiquiztan niiž ziztanacquitztan zuma tjaajintanaca zizkatasačha, tuquita tjaajintami nižaza anzta tjaajintami.

⁵³ Jalla tii arajpach Yooz mantiz puntuquiztan chiiz žeržcu, jalla nekztan Jesusaqui ojkchičha, niiž persun yoka. ⁵⁴ Jalla nicju irantižcu, ajcz kjuyquiz tjaajñi kallantichičha. Nii nonžní žoñinacaqui ispantichičha tuž cjican: —¿Jakziquin tii žoñizti ancha tižtanaca zizñi cjissitajo? ¿Kjažt ancha tižta milajrunaca paasajo? ⁵⁵ Carpinterož majchkazza tiiqui. Tiiž maaqui María cjitičha. Nižaza tiiž lajknacaqui Jacobočha, Josečha, Simonačha, nižaza Judassa. ⁵⁶ Nižaza tiiž cullaquinacaqui učhumnacžtan kamčha. Jalla nižtiquiztan, ¿jakziquin tiiqui tižtanaca zizzitajo?

⁵⁷ Jalla nižta pinsitiquiztan ninacaqui Jesu-sižjapa quintra cjissičha. Pero Jesusaqui ni-nacquiz cjichičha:

—Persun wajtchiz žoñinacami, nižaza persun kjuychiz žoñinacami tsjii Yooziž uchta profetžquiz ana rispitčha. Parti žoñinacazti niižquiz rispitčha.

⁵⁸ Jalla nižtiquiztan nekzi ana ancha milajrunaca paachičha, nii wajtchiz žoñinacaqui Jesu-sižquiz ana criichiž, nekztan.

14

¹ Jalla nii oranaca Herodes cjita jiliriqui Jesusiž quintu nonchičha. ² Jalla nuž nonžcu, niiž piyananacžquiz cjichičha:

—Juan Bautistala tiiqui. Ticziquistan jacatatchila. Jalla nižtiquiztan walja milajarunaca paazjapa poderchizlani.

³ Jalla nuž tsucchičha Herodes jiliriqui. Tuquiqui Herodesqui Juan tankatchičha. Chejlžcu carsilquin chjitchičha. Jalla nuž paachičha, niiž tjunaž cjen. Niiž tjunqui Herodías cjitičha. Tuquiqui naaqui niiž jilž tjuntačha. Felipe cjitatačha Herodes jilaqui. ⁴ Jalla nižta anawali zalziž cjen, Juanqui Herodižquiz chiižinchicha tuž cjican:

—Naa maatak žon anaž am tjun cjichuca. Felipiž tjunčha naaqui.

⁵ Jalla nuž chiižintiquiztan Herodes Juan conz pecatčha. Pero žoñinaca ekscu ana atchičha. Tjapa žoñinacaqui Juanžquiz rispitchičha tuquita Yooz taku parlini profetažtakaz. ⁶ Nii Herodesqui niiž persun cumpleaň tjuñquizioui ppijsta paachičha. Jalla nuž ppijsta paan, naa Herodías majtqui ulanžquichinčha, invittaz žoñinacž yujcquiz tsati. Jalla nuž tsatan ancha justassičha Herodesqui. ⁷ Zuma tsattiquiztan Herodesqui taku onzičha, tuž cjican:

—Chjulum mayčhaja, jalla nii tjaasačha.

⁸ Ima mayan maaqui mataquiz mantichinčha, Juanž acha mayzjapa. Jalla naaža maaž chiita takucama Herodesquitztan maychinčha, tuž cjican:

—Tsjii chuwquiz Juan Bautistaž acha tjaalla.

⁹ Jalla nuž maytiquiztan Herodesqui llact'azzičha. Pero invittaž žoñinacaž nonznan taku onzičha. Jalla nižtiquiztan naaža maytacama mantichičha. ¹⁰ Juanqui carsilquiz želatčha. Jalla nijwc cuchanchičha, Juanž acha pooti. ¹¹ Jalla nekztanaqui tsjii chuwquiz acha zjijčcu, naaquiz tjaatatačha. Nekztan naaqui maaquinž tjaachinčha.

¹² Jalla nii quintu nonžcu, Juanž tjaajinta žoñinacaqui Juanž curpu chjichi tjonchičha. Nekztanaqui nuž chjichcu niiž curpu tjatzičha. Jalla nuž tjatžcu, Jesusižquin mazní ojkchičha.

LUJLZ CHJERI TJAATA

¹³ Nii quintu nonžcu Jesusaqui najwk ojkchičha, ana žoñi žejlž yokquin. Warcuquiz ojkchičha. Pero žoñinacaqui nuž ojkchi quintu nonchičha. Jalla nekztanaqui ninacaqui nii yokaranpacha wajtanacquiztan ulanchičha. Jesusižquin wilta zali kjojchin ojkchičha. ¹⁴ Warcuquiztan ulanžcu Jesusaqui tama žoñinaca cherchičha. Jalla nuž cheržcu niiž kuzquiz sint'ichičha ninacžtajapa. Nekztan zjijcta laanaca čhjetinchičha. ¹⁵ Waj zezi cjisnan niiž illzta žoñinacaqui Jesusižquin tjonchičha, tuž cjican:

—Waj zezilla. Chjeri pecčha. Tii yokquizi qui anaž čhjeri žejl-la. Jalla nižtiquiztan tii žoñinaca cutzna. Okaj cjee, joch kjuyaran čhjeri kjayžcum i lulačhani tinacacni.

¹⁶ Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Anaž cuchta cjesačha. Ančhucaž čhjeri tjaaqičha.

¹⁷ Nekztanaqui ninacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejtnacalta ana lujlz čhjeri žejlčha. Pjijska t'antalla pizc ch'iztankaz žejlčha.

18 Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Nii čhjeri wejtquiz zjjica.

19 Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquin mantichičha, pasturan julzna cjee. Jalla nuž julzkatžcu nii pjijska t'anta nii pizc ch'iz persun kjaržtan tanzičha. Tanžcu tsewcchuc arajpach kjutňi cherzičha, nižaza Yooz Ejpžquin graciaj cjican chiichičha. Nekztanaqui t'anta kjolžcu tjaajinta žoñinacžquiz tojunchičha. Nekztan ninacaqui parti žoñinacžquin partir paychičha.

20 T'antanaca ch'iznaca lujlžcu liwjpacha nii žoñinacaqui chjekchi cjissičha. Nižaza nii t'antiquiztan nii ch'iznacquitztan žejtchinacaqui tuncapan canasta chijippi ricujtačha. **21** Jalla nii t'anta ch'iz lujlchi žoñinacaqui pjijska warank luctakanacatačha. Maatakanacami ocjalanacami ana kantatačha nii oraqui.

JESUSAQUI KJAZ JUNTUÑ OJKCHA

22 Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajintanaca warcuquiz luzkatchičha, niiž tuqui kota kakjayajo tsjii latu kotquin irantizcama. Jesusazti nii žejlňi žoñinacžquiz persun kjuyquin okaj cjican njwctan najwkchuc cuchanchičha. **23** Jalla nuž cuchanžcu Jesusaqui curulla yawchičha, zinalla Yooz Ejpžtan parlisjapa. Jalla nuž mayizan ween cjissičha. Nicju zinatačha Jesusaqui. **24** Nii oraqui niiž tjaajinta žoñinacaqui kotž taypiquin okatčha. Tjamiqui warcuž quintra walja tjamatčha. Nižaza kjaz ljojkimi warcu waljaž aytinquiskatatčha. **25** Wali chawc kjantati Jesusaqui ninacžquin

žcatžinchičha, kjaz juntuň ojkcan. ²⁶ Niiž tjaajinta žoñinacaqui, Jesusa kjaz juntuň tjoñi cheržcu, ancha tsucchičha, nižaza kjawchičha, tuž cjican:
 —Cuntinažlani —cjican kjawchičha.

²⁷ Pero ninacaž kjawan Jesusaqui ninacžquiz paljayžquichičha, tuž cjican:

—Tjup kuzziz cjee. Wejrpančha. Anaž tsuca.

²⁸ Nekztanaqui Pedruqui paljaychičha, tuž cji-can:

—Wejt Jiliri, amžlaj niiqui, wejr kjawznalla kjaz juntuň ojkzjapa am irantiscama.

²⁹ Jesusaqui niižquiz cjichičha:

—Pichalla amqui.

Nekztanaqui Pedruqui warcuquitztan ulanžcu, kjaz juntuň oki kallantichičha, Jesusa jakziquin tjenatčhaja, jalla nicju. ³⁰ Nii walja tjamiž cjen tsucchičha. Tsucžcu, kjazquiz luzi kallantichičha. Nekztan kjawchičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, wejr yanapalla, wejr žeјtkatalla.

³¹ Nii orapacha Jesusaqui Pedruž kjara tanzičha, nižaza niižquiz cjichičha:

—Ancha upa kuzzizamčha amqui.

¿Kjažtiquitztan am kuz turwayskatchamtaya?

³² Ninacaž warcuquin lutzan, tjamiqui zekchičha. ³³ Jalla nii cheržcu warcuquiz žeјlñi žoñinacaqui Jesusiž yujcquiz quillzičha, tuž cjican:

—Chekapan werara Yooz Maatimkalala amqui.

LAANACA CHJETINTA

³⁴ Jalla nuž kota kajkžcu, Genesaret cjita yoka irantichičha. ³⁵ Nii yokchiz žoñinacaqui Jesusa pajchičha. Jalla nekztan “Jesusa tekz žeјlčha”, cjican liwj nii yokaran mazmazzičha. Nii quintu

maztiquiztan tjapa laanaca zjijcchičha, jakziquin Jesusa želatčhaja, jalla nicju. ³⁶ Nii žoñinacaqui Jesusižquiz walja rocchičha, tuž cjican: —Am zquit puntalla mekaz lanzkatžinalla. Tjapa lanzñi žoñinacaqui žejtchi cjissičha.

15

UJPUNTU

¹ Jalla nekztanaqui tsjii kjaž fariseo žoñinacaqui nižaza tsjii kjaž lii tjaajiňi maestruncatpacha Jesusižquiz macjatchičha. Ninacaqui Jerusalén wajtquiztan tjonchičha. Jesusižquiz pecunchičha, tuž cjican:

² —¿Kjažtiquiztan amiž tjaajintanacaqui učhum tuquita atchi ejpnacž custurumpi ana cazjo? Ana kjara awjžcu, lujl-la.

³ Pero Jesusaqui ninacžquiz pewczičha, tuž cjican:

—Ančhuczti, ¿kjažtiquiztan Yooz mantita lii ana cazjo? Nii lii caz cjenpacha persun custurumpinacakaz paala ančhucqui. ⁴ Yoozqui tuž cjichičha: “Am maa ejpmi rispitaquičha”. Nižaza cjichičha: “Jequit persun maa ejpž quintra chjaawjkatačhaja, jalla niíqui contaj cjila”.

⁵ Pero ančhuczti tuž tjaajiňchucčha: Zoñiqui persun maa ejpžquin chiyasačha, tuž cjican: “Am anal yanapasačha. Tjapa wejt cusasanaca Yoozquin tjaatačha nekztan”. ⁶ Jequit nižta chiyačhaj niíqui, niiž persun maa ejpžquiz anaž yanapchuca cjesačha. Jalla nuž tjaajincan ančhucqui Yooz mantita ana walkatchinchucčha, persun custurumpi jarukaz ojkzjapa. ⁷ Ana wal

kuzziz žoñinaca. Isaías cjita profetaqui ančhuca puntuquiztan zuma kjana cjirchičha, tuž cjican:

8 “Tii žoñinacaqui atžtankaz wejtquiz rispitčha.

Pero tinacž ultim kuzzti wejtquiztan ažquinčha. Nižaza wejr anaž rispitčha.

9 Tinacaqui inakaz wejtquin custurumpi paačha. Tinacž tjaajintanacaqui žoñiž mantitakazza”.

10 Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinaca kjawzičha, nižaza tuž cjichičha:

—Nonžna, nižaza intintazňi kuzziz cjee. **11** Anaž zawnctan kjuylchuc žoñiž atquiz luzňiqui uj cjesačha žoñžquizioui. Antiz žoñž atquiztan ulanňi, jalla niiž uj cjesačha žoñžquizioui.

12 Jalla nuž chiitiquiztan Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui niižquin macjatchičha, nižaza cjichičha:

—Nii fariseo žoñinacaqui am chiita taku nonžcu ancha žawjwatčha. ¿Nii ana naychamjo?

13 Pero Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Jakzilta zklat wejt arajpach Yooz Epiž ana čhjacta cječhaja, jalla nii zkalaqui zep'ižtanpacha kajlžtaž cjequičha. **14** Ninacžquiz ana chjijquiza. Ninacaqui zur žoñinacažtakazza. Yekja zuranacžquiz irpican, pucultanpacha wali ojtquiz tjojtsnasačha.

15 Pedruqui Jesusižquiz cjichičha:

—Tii puntuquiztan wejtnacaquiz tjaajznalla.

16 Jesusaqui cjichičha:

—¿Ančhucqui zakaz ana intintiya? **17** Tjapa atquiz luzňi čhjeriqui pjuchquiz lizza, nekztan wir kjutniž ulančha. ¿Jalla nii ana intintiya?

18 Pero atquiztan ulanñi chiitaqui kuzquiztan tjončha. Jalla nii žoñžquiziqui uj cjesačha.
19 Kuzquiztanpanž ulančha tižtanaca, ana wali pinsisnacaqui, nižaza žoñi conzqui, nižaza adulteriuquiz ojklayzqui, nižaza yekja maatakžtan žejlzqui, nižaza cusasanaca kjañzqui, nižaza toscar taku chiizqui, nižaza ana wal taku joojoozqui. **20** Jalla nižtanaca uj cjesačha žoñžquiziqui. Pero ana kjara awjžcu, jalla nižta luljžcu, anapan uj cjesačha. Jalla niiqui žoñž custurumpikazza.

YOOZQUIN KUZZIZ MAATAKA

21 Jalla nekztanaqui Jesusaqui nijwctan ojkchičha Tiro nižaza Sidón cjita yokquin.

22 Jalla nijwc želan tsjaa cananea yokchiz žoñqui Jesusižquiz tjonzinčha, kjawcan:

—Wejt Jiliri. Davidž majchmajtquiztan tjonñi. Wejr oksnalla. Wejt majtqui zajraž tantačha. Jalla nižtiquiztan ana wira wali laačha.

23 Jesusaqui ana čhjulumi kjaazičha. Jalla nekztan niiž tjaajinta žoñinacaqui roqui tjonchičha, tuž cjican:

—Tsjiika oka cjee. Učhum wirquiz kjaw jawi apžquičha.

24 Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichičha Israel wa-jtchiz žoñinacžquin, ninacžquinkaz. Nii Israel žoñinacaqui katchi uuzanacažtakazza.

25 Pero naa maatak žoñqui macjatžquichinčha, nižaza niiž yujcquiz quillzinčha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, wejr yanapt'alla.

26 Nekztan Jesusaqui naaquiz cjichičha:

—Maatinacž t'anta ana kjañasačha, pawcžquin tjaazjapaqui. Jalla niiqui ana wali cjesačha.

²⁷ Jalla nuž chiižinta cjenami naaqui cjichinčha:

—Jesalla, wejt Jiliri. Pero pacunacami patrunaž mizquiztan tjawkzi čhjerilla lujlčha.

²⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Cullacalla, walja Yoozquin kuzzizamčha.

Jaknužum am pecčhaja, nužoj cjila.

Jalla nii orapacha naaža majtqui že jtchi cjissinčha.

LAANACA CHJETINTA

²⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nijwctan ulanchičha, Galilea cjita kot ata watchičha. Nekztan tsjii curulla yawžcu julzičha. ³⁰ Tama žoñinacaqui irantižquichičha, jakziquin nii želatčhaja, jalla nicju. Ninacaqui laanaca zjjicchičha, zuch žoñinaca, zur žoñinaca, ana chiiňi žoñinaca, čhjojritzta žoñinaca, tjapaman laanaca, jalla ninaca zjjictatačha, Jesusiž yujcquin. Jesusaqui ninaca liwj čhjetinchičha. ³¹ Jalla nuž cheržcu, žoñinacaqui ancha ispantichičha. Ana chiiňi žoñinacaqui chiiňi cjissičha. Chjojritzta žoñinacaqui že jtchi cjissičha. Zuch žoñinacaqui ojklayňi cjissičha. Zur žoñinacaqui cherňi cjissičha. Jalla nuž cheržcu žoñinacaqui walja Yooz honora waytichičha, “Israel žoñinacž Yooz ancha honorchiz cjilalla”, cjican.

JESUSAQUI CHJERI TJAACHA

³² Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinaca kjawžcu, tuž cjichičha:

—Tii žoñinacžtajapa kuzquiz anchal sint'učha. Chjep maj wejttan chica žejlčha, nižaza ana čhjul

čhjerchizza. Persun kjuyanacquin anal cutz pecučha ana lujlchi cjen. Tinacaqui ana lujlchi okaquiž niiqui, jiczaranz tismayasačha.

³³ Nekztan niiž tjaajinta žoñinacaqui cjichičha:

—¿Jaknužt čheri cunsicas, tii wacchi žoñinacžtajapajo? Tii yokquizic anaž kjayzmi žejlčha.

³⁴ Jesusaqui ninacžquiz pewczičha, tuž cjican:

—¿Kjaž t'antichizt ančhucjo?

Ninacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Pakallak t'antačha, nižaza tsjii kjaž ch'iznacžtan.

³⁵ Jalla nekztan Jesusaqui nii žoñinacžquiz mantichičha, yokquiz julznajo. ³⁶ Nekztan persun kjaržtan nii pakallak t'anta ch'iztanpačha tanzičha. Jalla nekztan Yoozquin gracias cjican tjaachičha. Nekztan nii t'antanaca ch'iznaca kjolkjolzičha. Nekztan niiž tjaajinta žoñinacžquiz toj tojzičha. Nekztan ninacazti partir paychičha nii tama žoñinacžquiz. ³⁷ Tjapa nii tama žoñinacazti čheri lujlžcu chjekchi cjissičha. Nižaza žejtchinacaqui pakallak canasta chjijpi ricujtatačha. ³⁸ Pusi warank luctak žoñinacatačha lujlchiqui. Nižaza nii oraqui maatakami ocjalami muzpa želatčhay, pero ana kantatačha. ³⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii žoñinacžquiz liwj cuchanchičha okajo. Niimi warcuquin luzzičha. Nekztan Magdala cjita yokquin ojkchičha.

16

JESUSIZ QUINTRA ZOÑINACA

¹ Fariseo žoñinacami, saduceo žoñinacami Jesusa cherzñi ojkchičha. Jesusiž quintra uj jwes pecatčha. Jalla nižtiquiztan Jesusižquitztan maychičha, arajpach milajru tjeenznajo, tsjii sinalažtakaz. ² Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Zezilla arajpach tsjiri ljoc cjissi cjen, “Jakac zuma tjuñiž cjequic̄ha” cjiñčhucčha. ³ Nižaza wentan tjuñi tjetwktan arajpach tsjiri ljoc cjissi cjenaqui, walja tsjiri cjenaqui, “Tonjiqui ana zum tjuñiž cjequic̄ha” cjiñčhucčha. Ana zum kuzziz žoñinaca. Ančhucqui tsewcta tsjiri cheržcu, zuma tjuñi ana zuma tjuñi cječhaja, jalla nii zumpacha zarayiñčhucčha. Pero ančhucqui weriž paata sinalanaca cheržcu, ana zuma zarayiñčhucčha. ⁴ Ana zum kuzziz žoñinacaqui Yoozquitztan zarakchiž cjen, sinala sinala mayčha. Ančhucžtajapa Jonás puntuqui siñalažtakaz žejlčha. Ana iya tježta cjequic̄ha. —Jalla nuž chiižcu Jesusaqui ninacžquitztan zarakchičha.

⁵ Niiž tjaajinta žoñinacaqui kotquin tsjii latu kajkchičha. Nižaza t'anti žaka chjitz tjatstkalčha. ⁶ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Tii taku nonžna. Fariseo žoñinacž liwaturžquitztanami nižaza saduceo žoñinacž liwaturžquitztanami zumpacha cwitasaquičha.

⁷ Jalla nii chiita nonžcu, tjaajinta žoñinacaqui ninacpora parlassičha, tuž cjican:

—Učhumqui ana t'anta zjijctačha, jalla nižtiquiztan nižta chiičha.

⁸ Jesusaqui ninacž pinsita zizcu, ninacžquiz paljaychičha tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui t'antiquinkaz pin-sejo? Ančhucqui ancha upa kuzzizchucčha.

9 Anapanž ančhucqui wira intintas, ¿tižta ana cjuñzjo? Pjijska t'antiquiztan pjijska warank luctak žoñžquiz partir payžcu lujlkatchinla. Nekztan ɔkjaž canasta nii žejtchi t'antanaca ricujtataya?

10 Nižaza pakallak t'antiquiztan pusi warank luctak žoñžquiz partir payžcu lujlkatchinla. Nekztan ɔkjaž canastat nii žejtchi t'antanaca ricujtataya?

11 Fariseo žoñinacž puntuquiztanami nižaza saduceo žoñinacž puntuquiztanami, jalla nii liwatur puntu chiichinčha. Jalla nii chiitaqui anačha ultim t'anti puntuquiztanaqui. ¿Anaž nii intintas, ančhucya?

12 Jalla nekztanaqui ninacaqui zumpacha intintazzičha. Jesusaqui ultim t'anti liwaturquiztan ana nii puntu chiižinchičha. Pero fariseož tjaajinta puntuquiztan nižaza saduceož tjaajinta puntuquiztan, jalla nii puntu chiižinchičha, jalla nii tjaajintanacquiztan cwitasaquičha, cjican.

¿JECT JESUSAQUI?

13 Jalla nekztanaqui Jesusaqui Cesarea de Filipo cjita yokquin ojkchičha. Nii irantižcu, niiž tjaajinta žoñinacžquiz pewczičha, tuž cjican:

—Wejrqui tsewcta cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Zoñinacaqui wejt puntuquiztan ɔkjažt cjeejo?

14 Ninacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Yekjapanacaqui am puntuquiztan tuž cjicha: “Juan Bautistačha niiqui”. Yekjapanacaqui cjičha, “Eliassa niiqui”. Nižaza yekjapanacaqui cjičha, “Jeremiassa niiqui”. Nižaza yekjapanacaqui cjičha, “Tsjii yekja profetačha niiqui”.

15 Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz pewczičha, tuž cjican:

—Ančhuczti wejt puntuquiztan ɿkjaäzaž cjeejo?

16 Simón Pedruqui tuž cjichičha:

—Yooziž uchta Cristumčha amqui, žejtñi Yooz Maatimčha.

17 Jesusaqui nekztan cjichičha:

—Simón, Jonás maati, jalla nuž chiitiquiztanaqui cuntintum cjee amqui. Anaž jakzilta žoñimi amquiz nii tjaajinchiqui. Wejt arajpach Yooz Ejppankazza am zizkatchiqui. **18** Amquiz cjiwčha. Tekztan najwkchuc amqui Pedro cjitam cjequičha. Nižaza tii maz simintuchiz wejrqui wejt icliza kjuyačha. Wejt iclizaqui wejtquin kuzziz žoñinacačha. Ticzmi wejt iclizquiztan ana atipasačha. **19** Wejrqui amquiz llawižtakaz poder tjaacha žoñinaca arajpach Yooz mantuquiz luzkatzjapa. Tii muntuquiz amqui jequit Yooz mantuquiz luzkatačhaja, jalla niíqui arajpach Yooz wajtquin luzkatta zakaz cjequičha. Nižaza tii muntuquiz jequit Yooz mantuquiz ana luzkatačhaja, jalla niíqui arajpach Yooz wajtquin ana luzasačha.

20 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niíž tjaajinta žoñinacžquiz mantichičha, tuž cjican:

—Anaž jecžquizimi maznaquičha, “Niičha Cristuquí” cjicanaqui.

JESUSAQUI NIIZ TICZ PUNTU CHIICHA

21 Nekztan najwkchuc Jesusaqui tjaajinta žoñinacžquiz niíž ticz puntuquiztan paljayi kallantichičha, tuž cjican:

—Wejrqui Jerusalén watja ojkstančha. Jalla nicju nii wajtchiz jilirinacami, nižaza timplu jilirinacami, nižaza lii tjaajiňi maestruncami jalla ninacaqui wejr walja sufriskataquičha. Ultimquiziqui wejr conaquičha. Jalla nuž contiquiztan čhjep majquiztan jacatatačha.

²² Nekztanaqui Pedruqui Jesusa tsjii latu chjitchičha, chiižinzjapa. Chiižinžcan, tuž cjichičha:

—Wejt Jiliri, amiž nuž chiitacama Yooz Ejpqui anaj niic nuž munlalla. Amquiz anaj nižta wattlella.

²³ Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui Pedruž kjutňi kjutzičha, tuž cjican:

—Satanás, wejtquiztan zaraka. Amqui wejr ujquiz tjojtskatz pecčha. Am kuz pinsitaqui anaž Yooz pinsita, antiz žoñiž pinsitakazza.

²⁴ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz cjichičha:

—Jequit wejttan chica kamz pecčhaj niiqui, primiruqui persun kamaň wiraqui tjatzla. Sufrisjapaqui listoj cjila, ticzcama. Nekztan wejttan chicaž kamaquičha. ²⁵ Jakziltat persun kamaň wira ana tjats pecčhaj niiqui, arajpach kamañaqui ana tjaataž cjequičha. Jakziltat wejt laycu persun kamaň wira tjatznačhaja, jalla niiqui arajpachquin wiňaya kamaquičha. ²⁶ Tsjii žoñiqui tjapa tii muntuquiz žejlňi cusasanaca kanasačha. Pero nekztan infiernuquin okaquiž niiqui, tjapa nii kanta cusasanaca, ¿čhjuljapat sirwejo? Inakaz cjequičha. Arajpachquin Yooztan kamzqui persun liwriizqui anaž paaztanac kjayasačha. ²⁷ Wejrqui tsewctan cuchanžquita

Yooz Zoñtčha. Tsjii noojiqui wejrqui wejt an-jilanacžtan quejpžcačha; wejt Ejpž wali aztan quejpžcačha. Jalla nuž quejpžcu, wejrqui zapa maynižquiz tjaac̄ha, jaknužt kamčhaja, jalla nii jaru tjaac̄ha. ²⁸ Weraral cjiwčha. Tsjii noojiqui wejrqui mantiz poderžtan tjonačha. Yekjap tekzi žejlñi žoñinacaqui nii noojcama ana ticznaquičha.

17

JESUSAQUI TSJEMATAZ CJISSICHA

¹ Sojta tjuñquiztan Jesusaqui Pedružtan, Jacobžtan, Juanžtan, Jacobož lajk, jalla ninaca chjitchičha. Ninacžtan alaja nuž pajk curquin ojkžcu, yawchičha. ² Jalla nicju ninacž yujcquin tsjemat chercherchiz cjissičha. Jesusiž yujcqui walja c'ajni cjissičha tjuñižtakaz. Nižaza niiž zquitimi muzpa llijni cjissičha, nižaza ancha chiwi. ³ Nii orapacha Moisestan Eliastan parizichičha. Nii pucultan žoñiqui Jesusižtan parlican želatčha. ⁴ Jalla nekztan Pedruqui Jesusižquiz cjichičha:

—Wejt Jiliri, tekz žejlzqui walikazza. Am pecaquiuž niiqui, čhjep chjujlli kjuyaž kjuyačha wejrnacqui, tsjii qui amta, tsjii qui Moisesta, tsjii qui Eliasta.

⁵ Pedruž nuž chiyan, zuma kjañi tsjiri qui ninacžquiz urpuntichičha. Tsjirquiztan tsjii jora chiižquichičha, tuž cjican:

—Tiičha wejt k'ayi Maati qui. Tiiž cjen anchal cuntintutčha. Jalla tiiž takunaca catoka.

⁶ Jalla nii chiižquita nonžcu qui, nii čhjep tjaajinta žoñinacaqui yokquiz tuzi t'okzičha.

Muzpa tsucchičha. ⁷ Jalla nuž tuzi t'okzi želan, Jesusaqui ninacžquiz macjatžquichičha. Ninacžquiz kjaržtan lanlanžinchičha, tuž cjican:
—Tsijtsna. Anačha tsuca.

⁸ Ninacaqui acha waytižcu Jesusa alajakaz cherzičha, ana iya jecmi cherchičha.

⁹ Nekztanaqui curquiztan chjijwžcan, Jesusaqui ninacžquiz mantichičha, tuž cjican:

—Anaž jecžquizimi nii ančhucaž cherta maznaquičha, weriž ticziquiztan jacatatta, jalla nicama.

¹⁰ Nekztanaqui niiž tjaajinta žoñinacaqui Jesu sižquiz pewczičha, tuž cjican:

—Lii tjaajiňi maestrunkacaqui cjiňičha, primero Eliás profetaqui tjonstančha, nii. ¿Kjažtiquiztan nii maestrunkacaqui nižta chiiya?

¹¹ Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Ultimupanž Eliasqui wejt tuqui tjonchičha. Niíqui tjappachaž tjacičha, wejr tjonzjapa.
¹² Wejrqui cjiwčha. Eliasqui tjonchitala. Pero lii maestrunkacaqui nii Eliás ana pajchila. Antiz ninacž kuzcama nii Eliás čhjulumi sufriskatchičha. Nižaza ninacaqui wejrzakaz ancha sufriskataquičha.

¹³ Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan nii tjaajinta žoñinacaqui tantiyazzičha, Juan Bautistačha Eliasqui, nii.

TSJII MAJCHQUI ZAJRAZ TUCKATTA

¹⁴ Jalla nekztanaqui curquiztan chjijwžcu, parti žoñinacžquiz irantižquichičha. Nekztan tsjii žoñiqui Jesusižquiz macjatžcu, niiž yujquiz quillzičha. Nižaza tuž cjichičha:

15 —Wejt Jiliri, wejt majchquiz okžnalla. Niiqui t'ucñipančha. Ancha sufričha. Avisac ujquiz tjojtsa, nižaza kjazquiz zakaz tjojtsa. **16** Tekz zjiccchinčha am tjaajinta žoñinacžquiz. Ninacaqui ana čhjetňi atchičha.

17 Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tii timpuquiz kamňi žoñinacaqui ana Yoozquin kuzzizza, ana zumačha. ¿Chjulorcamat wejr ančhucatan želaqu? ¿Chjulorcamat ančhucaquiz awantaqui? Wejtquin zjijca nii am majch.

18 Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii majch tanňi zajra ujzičha; nekztan chjatkatchičha. Jalla nii orapacha že jtchi cjissičha. **19** Jalla nekztanaqui tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz zinapora pewczičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan wejrнacqui zajraž tanta žoñi ana čhjetňi atchintaya?

20 Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Ančhucqui anačha Yoozquin tjapa kuzziz. Jalla nižtiquiztan ana chjatkati atčha. Weraral cjiwčha. Tsjii mostasa cjita simillaqui koltallačha. Chjactiquiztan walja pakjiž pajkčha. Yoozquin tjapa kuzzizčhuc cječhaj niiqui, jalla tuž paasačha. Tii curumiž mantasačha, tuž cjican: “Tekztan najwk oka”. Jalla nuž mantitiquiztan curucž okasačha. Tjappacha čhjulumi paasačha ančhucqui, ultimu Yoozquin tjapa kuztan cječhaj niiqui. **21** Pero tii punta zajra chjatkatzjapa, Yoozquin mayiziz waquizičha. Nižaza ayunas waquizičha.

22 Galilea yokaran juntupacha ojklaycan, Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz chiichičha, tuž cjican:

—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Wejrqui žoñinacž kjarquin intirjital cjeečha. **23** Nižaza contal cjeečha. Nižaza čhjep majquitzanzti jacatatačha.

Jalla nuž chiiiquiztanaqui ancha llaquiskatchičha nii tjaajintanacžquiz.

TIMPLU IMPUESTO

24 Nekztan Jesusižtan niiž tjaajintanacžtanpacha Capernaum watja irantichičha. Nekztan timplujapa impuesto cobriñinacaqui Pedružquin cherzñi ojkchičha. Jalla niižquin zalžcu pewczičha tuž cjican:

—¿Ančhuca tjaajiňi maestruqui timplu impuesto ana pacníkaya?

25 Pedruqui kjaazičha, tuž cjican:

—Impuesto pacñipančhay.

Jalla nekztanaqui Pedruqui kjuyquiz luzzičha, jakziquin Jesusac želatčhaja, jalla nicju. Ima Pedruž chiyan, Jesusaqui niižquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Simón, ¿tii tantiya? Tii muntuquiz žejlňi jilirinacaqui impuesto cobriñičha. ¿Jakziltižquiztan cobriya? ¿Persun wajtchiz žoñinacžquiztankaya? už ¿yekja wajtchiz žoñinacžquiztan, ja'?

26 Pedruqui kjaazičha tuž cjican:

—Yekja wajtchiz žoñinacžquiztanpančha.

Nekztan Jesusaqui cjichičha:

—Jalla nižtiquiztan nii jilirinacž persun wajtchiz žoñinacaqui impuestonaca ana pacasačha.

27 Jalla nuž cjenami, anaž jecmi učhum quintra iñiziñi cjiskatz pecučha. Jaziqui kotquin oka. Nekztan ch'iz tanzjapa kjazquíz anzuelo tjojtz-naquičha. Primiru tanzi ch'iz lecznaquičha. Nii ch'iz ata waakatžcu, tsjii paaz wachaquičha. Nii paazqui wejt impuestojapa, nižaza am impuestojapa wacaquičha. Nii paaz chjicha, učhum impuestonaca paczjapa.

18

¿JECT TUCQUIN CJES?

1 Jalla nii orapacha tjaajinta žoñinacaqui Jesu-sižquiz macjatžcu pewczičha, tuž cjican:

—Arajpach Yooz wajtquiz, ¿ject juc'ant pajk puestuquin uchtaž cjeequi?

2 Jalla nekztanaqui Jesusaqui tsjii uza kjawzičha. Nii uza ninacž taypiquiz tsjitskatchičha. **3** Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Weraral cjiwčha. Ančhucqui tii ocjalž kuz irata, nižta kuzziz pecčha. Ančhuca kuz ana campiita cječhaj niiqui, arajpach Yooz wajtquiz anapan luzasačha. **4** Jalla nižtiquiztan tii ocjalž kuz irata, jalla nižta humilde kuzziz cjis waquizičha. Jakziltat nižta kuzziz cjisnaquiž niiqui, jalla niičha arajpach Yooz wajtquiz juc'ant honorchizqui. Juc'ant zuma puestuquiz uchtaž cjequičha. **5** Jequit weriž cjen tsjii ocjalažtakaz humilde kuzziz žoñi risiwčhaja, jalla niiqui wejrzakaz risiwčha.

PAAZQUIZTAN CWITASA

6 'Nižaza jakzilta humilde kuzziz žoñit wejtquin tjapa kuztan criyačhaja, jalla niižquiz ana jakziltami ujquiz tjojtskatz waquizičha. Ujquiz tjojtskataquiž niiqui, nii ujquiz tjojtskatni žoñž jorquiz tsjii pajk molinu tjaaj mokžcu, koz kotquiz jacuntiz waquizičha. Jalla nii tsjan cusaž cjesačha nii ujquiz tjojtskatni žoñžtaqui.

7 ¡Zoñinacajay! Ujquiz tjojtaquičha, nižaza ujquiz tjojtskataquičha. Pero nekztan ana walinaca tjonaquičha. Tii muntuquiz ujquiz tjojtskatñinaca panž želaquičha, pero nii ujquiz tjojtskatñinacaqui ninacžtajapa ana waliž cjequičha.

8 Jalla nižtiquiztan am kjaražlaj už kjojchažlaj ujquiz tjojtskatčhaja, nii uj paañi kjara cjicu už kjojcha cjicu pootzna, nižaza najwk tjojta. Jalla nuž tsjii kjara cjicu už tsjii kjojcha cjicu pertissi cjenami am parti curpuqui ana infiernuquin tjojtaž cjesačha. Jalla nuž waliž cjesačha. **9** Nižaza am čhjujcqui ujquiz tjojtskatčhaja, jalla nii čhjujcqui lecžna, nižaza najwk tjojta. Yooztan wiñaya kamzjapaqui tsjii čhjujcqui pertissiž cjequiž niiQUI, waliž cjequičha. Tjapa curpuqui infiernuquin tjojtaž cjequiž niiQUI, ana waliž cjequičha.

ZARAKCHI UUZA QUINTU

10 'Humilde kuzziz žoñinacžtan ana chjaawjkata. Ančhucaquiz cjiwčha, ninacž anjilanacaqui wejt arajpach Yooz Ejpž yujcquiz žejlñipančha. **11** Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Wejrqui tii muntuquiz tjonchinčha, ujquiz kamñi žoñinaca liwriizjapa.

¹² 'Jalla tii tantiya? Tsjii žoñiqui patac uuzichiztačha. Patac uuziquiztan tsjiillaqui yekjaquin zaraktan, nii žoñiqui nii llatuntunc llatuncani uuzinaca curquin ecaquičha, zarakchi uuza kjuržquizjapa. ¹³ Nižaza katchi uuza wachaquiž niiqui, nekztan walja chipznaquičha ana zarakchi uuzanacžquiztan juc'anti. ¹⁴ Jalla nižta irata ančhuca arajpach Yooz Ejpqui humilde kuzziz žoñinacžquiztan anapan jakziltami pertita cjis munčha.

UJ PERTUNZ PUNTU

¹⁵ 'Am jilaqui am quintra ana wali paaquiž niiqui, jalla niižtan zinapora palt'a, niiž ana wali paata ujquiztan "ujchizpančha" cjican cjeequi. Jalla nuž amiž chiižintiquiztan catokaquiž niiqui, nii jilaqui ricuja cjequičha. ¹⁶ Zinapora chiižintiquiztan ana nonz pecaquiž niiqui, nii uj paañi jilžquiztan okaquičha. Nekztan iya pucultan jila kjawžcu, wilta nii uj paañi jilžquin okaquičha, niiž paata uj tjeezjapa. Jalla nuž paažcu pucultan cjicu už čhjepultan cjicu testicž taypiquiz niiž paata uj tjeežta cjequičha. ¹⁷ Nii uj paañiqui anapanž niiž uj maz pecaquiž niiqui, jalla nii puntuquiztan tjapa icliz jilanacžquin maznaquičha. Anapan niiž uj maz pecaquiž niiqui, ana Yoozquin criichi jilažtakaz čhejlnaquičha, nižaza impuesto cobriñi žoñižtakaz.

¹⁸ Ultim weraral cjiwčha. Tii muntuquiz jequit am čhelačhaja, jalla niiqui arajpach Yooziž čhejlta zakaz cjequičha. Nižaza tii muntuquiz jequit am

cutznačhaja, jalla niiqui arajpach Yooziž cutžta zakaz cjequičha.

¹⁹ Tii zakal chiižinučha. Tii muntuquiz pucultan ančhucqui tsjiikaz Yoozquitzan mayaquiž niiqui, ančhucaquiz tjaataž cjequičha. Wejt arajpach Yooz Ejpqui ančhucaž mayta tjaaquičha. ²⁰ Nižaza tsjii pucultanami čhjepultanami wejtquin kuzziz cjen wejt tjuuquiz ajcznaquiž niiqui, jalla ninacž tayıpıquiz wejrzakaz želačha.

²¹ Wiruňaqui Pedruqui Jesusižquin pewczni ojkchičha. Zalžcu, jalla tuž pewczičha:

—Wejt Jiliri, ¿Kjaž wiltamiz wejt jilaqui wejt quintra uj paažcu pertuna mayisasaya? ¿Nižaza wejrqui kjaž wiltat pertunasaya? ¿Pakallak wilta pertunasaya?

²² Jesusaqui niižquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrqui cjiwčha, anaž pakallak wilta cješačha. Antiz pakallak tunc pakallakuni wiltan wiltan pertunasačha.

KAJCHIZ ZOŇI QUINTU

²³ Arajpach Yooz mantiz puntuquitzan jalla tuzučha. Tsjii chawc jilirioui piyunanacžquiz kaja packatz pecatčha. ²⁴ Jalla nuž packatan tsjii kajchiz žoňiqui zjijctatačha. Nii žoňiqui walja kajanacchiztačha, tsjii kjaž millona. ²⁵ Nii piyunžtaqui anaž pacz paaz želatčha. Nekztan patrunaqui jalla tuž mantichičha: “Tii žoňi tuya, paaz cunsiczjapa. Nižaza niiž tjunmi, ocjalanacami, tjapa niiž cusasanacami liwj tuyla kaja pacz paaz cunsiczjapa”. ²⁶ Nekztanaqui nii piyunaqui patrunž yujcquiz quillzičha, nižaza roct'ichičha, tuž cjican: “Wejt patruna,

pertunalla. Tjappachal pacačha".²⁷ Nižtami patrunaqui ancha okzičha; nižaza nii kaja ana cobrichičha. Jalla nižtiquiztan liwrii cjissičha nii kajquiztan.²⁸ Wajilla nii piyunaqui niywctan ulanžcu tsjii piyun maztan zalchičha. Nii piyun mazioui tsjii kjažtalla kajatačha nii pertunta piyunžquiz. Nekztan nii pertunta piyunaqui jor t'ullcu tanchičha, nii packatzjapa, tuž cjican: "Kajquiztan tjappacha paca".²⁹ Jalla nekztanaqui nii piyun mazioui niž yujcquiz quillzičha, nižaza roct'ichičha, tuž cjican: "Pasinsis kuzziz cjee. Nii kajallquiztan tjappachakal pacačha".³⁰ Nii kaja cobriñizti ana munchičha. Antiz carcilquin uchantichičha, jalla nii kaja paczcama.³¹ Parti piyunanacaqui nižta paañi cheržcu ancha sint'ichičha. Nekztan patrunžquiz mazní ojkchičha. Jalla nicju tjappacha quint'ichičha, jaknužt watčhaja, nii.³² Jalla nekztanaqui patrunaqui nii pertunta piyuna wilta kjawžkatchičha. Nekztan cjichičha: "Ana zum kuzziz piyuna, wejrqui tjapa am kajanaca pertunchinčha, amiž roct'iñiž cjen.³³ Jaknužt wejrqui am kajquiztan, pertunchinčhaja, jalla nužuzakaz amlaqui am piyun mazquiz pertunstančha".³⁴ Jalla nekztanaqui patrunaqui juc'anti žawjzičha. Nižaza mantichičha, nii piyuna casticzjapa, tjapa niž kaja paczcama.

³⁵ Jesusaqui nii quintu quint'ican jalla tuž žerzičha:

—Jakzilta ančhucaquiztan niiž jilžquiz kuzquiztan ana pertunačhaja, jalla nužuzakaz wejt arajpach Yooz Ejpqui ančhucaquiz ana pertunaquičha.

19

MAATAKZTAN JALJTIZ PUNTU

¹ Jalla nuž tjaajinžcu Jesusaqui Galilea yokquitzan ojkchičha. Judea yokquin irantichičha, Jordán cjita pujž tuwanchuc.
² Muzpa žoñinacaqui niižquiz apzičha. Jalla nicju muzpa laanaca čhjetinchičha.

³ Jalla nekztanaqui yekjap fariseo žoñinacaqui Jesusižquiz macjatchičha, ujquiz tjojtskatzjapa. Nekztan tuž pewczičha:

—Čhjul uj paatiqvitzanaqui persun maatakžtanaqui jaljtasaya?

⁴ Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican:
 —Yoozqui tii muntu paacan, luctakžtan maatakžtan paachičha. ¿Cijirta Yooz takuqui ana liichinchucjo? ⁵ Yooz takuqui tuž cjičha: “Jalla nižtiquitzan tsjii žoñiqui tjunatan zalzjapa, maa ejpžquitzan zarakstančha. Zalžcu pucultan tsjii lucutiňi cjissa”. ⁶ Jalla nuž kjanapacha tjeeža, anaž iya pucultan žoñi, pero tsjiikazza. Jalla nižtiquitzan anaž jaljtasačha. Yoozza tsjii luctakžtan tsjaa maatakžtan chjalziqui, tsjii lucutiňi cjisjapa. Yooz chjalžtaqui ana jaljta cjesačha.

⁷ Nekztanaqui pewczičha tuž cjican:
 —Moisesqui jalla tuž mantichičha. Tsjii certificado de divorcio tjaaquíž niiqui, tjunatan jaljtasačha. ¿Kjažtiquitzan nižta mantichejo, ana jaljtiz želanajo?

⁸ Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican:
 —Ančhucaž chojru kuzziz cjen Moisesqui tjunatan jaljis lii tjaachičha. Primirquitzanpacha

anataž nižta. ⁹ Wejrqui ančhucaquiz chiižinučha. Adulteriuquiz ojklayňiž cjenkaz am maatakžtan jaljtasačha. Jequit ana adulterio paachiž cjenaQUI niiž persun maatakžtan jaljtačhaja, nižaza yekja maatakžtan zalznačhaja, jalla niiQUI adulterio uj paačha. Nižaza jequit divorcita maatakžtan za-lznačhaja, nii zakaz adulterio paačha.

¹⁰ Tjaajinta žoñinacaQUI niižQUI cjichičha:

—Luctakžtan persun maatakžtan jalla nižta cje-saž niiQUI, anaž cumpinčha zalzQUI.

¹¹ JesusaQUI nekztan cjichičha:

—Tjapa žoñinacaQUI tii tjaajinta anaž catokaQUIčha. Jakziltižquiz YoozQUI tjaajnačhaja, jalla niiQUI tii tjaajintaQUI catokaQUIčha.

¹² ZoñinacaQUI punta punta ana zalzi cjičha. YekjapanacaQUI nastiquiztanpacha ana zalzucačha. YekjapanacazTI capunapantačha, jalla nižtiquiztan ana zalzňi atasačha. YekjapanacazTI ana zalz pecčha, arajpach Yooz Ejpžtajapa langzjapa. Jecmiž tii takucama kami catokaQUIž niiQUI, paj kamla.

OCJALANACZ PUNTU

¹³ ZoñinacaQUI ocjalanaca JesusižQUIZ zjijcchičha, ocjalanacžQUIZ kjaržtan lanznajo, nii ocjalanacžtajapa Yoozquin mayižinajo. Pero tjaajinta žoñinacaQUI zjijcni žoñinacžQUIZ atajchičha. ¹⁴ Nekztan JesusaQUI cjichičha:

—Tii ocjalanaca wejtquin tjonaj cjee, ana ataja. Tii ocjalanacž kuz irata jalla nižta kuzzizza araj-pach Yooz mantita kamaňchiz žoñinacaQUI.

¹⁵ Nekztan JesusaQUI ocjalanacžQUIZ kjaržtan lanzičha. Jalla nekztan nii yokquiztan ojkchičha.

RICACH TJOWAQUI TJONCHICHA

¹⁶ Wiruñaqui tsjii tjowaqui Jesusa cherzñi ojkchičha. Nekztan pewczičha, tuž cjican:

—Zuma Maestro, Yooztan wiñaya kamzjapa, ċħjul zumanacat wejr paasaya?

¹⁷ Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan “Zuma Maestro” cjee amjo? Tsjii alajačha zumaqui. Yoozkazza niiqui. Yooztan wiñaya kamz pecħħaj niiqui, Yooz Epiż mantitanac jaru kama cjee.

¹⁸ Nii tjowaqui jalla nekztan kjaazičha, tuž cjican:

—¿Čħjul mantitanacaya?

Jesusaqui niižquiz cjichičha:

—Anačha žoñi konzqui. Anačha adulteriuquiz ojklayzqui. Anačha tjangzqui. Anačha toscara chiizqui, jecžquizimi. ¹⁹ Am maa ejpmi rispitaquičha. Jaknužum persunpachquiz okzñamžlaja, jalla nižta okzñi kuzziz cjispančha žoñinacžquizimi, lijitu maziżtakazza.

²⁰ Nii tjowaqui nekztan cjichičha:

—Tjapa nii mantitanacami cumpliňčha koltiquiztanpacha. Jaziqui čħjulut wejta pjaltasa?

²¹ Jesusaqui tuž cjichičha:

—Ancha wali cjissim pecħħaj niiqui, oka, nižaza amta žejlñi cusasanaca tuyzna. Jalla nii tuyžcu, porinacž ona. Jalla nižtiquiztan arajpachquin cusasanacažtakaz zuma honora tjaatam cjequičha. Jalla nii cumpliscu wiltam tjonaquičha wejttan chica ojklayzjapa.

²² Jalla nižta chiita nonžcu, nii tjowaqui walja llaquita kuzziz ojkchičha. Ancha ricachutačha.

23 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquin cjichičha:

—Weraral ančhucaquiz cjiwčha. Tsjii ricachu žoñi arajpach Yooz mantuquiz luzjapa ancha ch'amaž cjesačha. **24** Tsjii camello cjita animala žejlčha. Nii camelluqui ch'aman acuj cjuñ pjetquiz luzasačha. Jalla nižtaž ricachunacaqui tsjan ch'amačha Yooz kamaň jiczquiz luzqui, Yooz wajtchiz žoñi cjisjapa.

25 Jalla nuž nonžcu, tjaajinta žoñinacaqui walja ispantichičha. Nekztan ninacpora pewcsaras- sičha, tuž cjican:

—¿Jectpan liwriita cjesajo?

26 Jesusaqui ninacž kjutňi cherzičha. Jalla nekztan cjichičha:

—Zoñinacaqui anaž persunpacha liwrii atasačha. Yoozpankazza liwriiňqui. Yoozqui jecmi liwrii atasačha.

27 Jalla nekztanaqui Pedruqui Jesusižquiz cjichičha:

—Wejt Jiliri, wejrnatcqui tjapa persun cusasanaca jaytichinčha, amtan chica ojklayzjapa. ¿Jalla nižtiquiztan wejrnatcqui čhjulut canas?

28 —Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Weraral ančhucaquiz cjiwčha. Ew muntuquiz želan, wejrqui poderchiz puestuquiz luzačha. Ančhucazakaz poderchiz puestunacquiz luzaquičha, tuncapan Israel partira mantizjapa.

29 Jakzilta žoñit weriž cjen kjuyanaca, jilanaca, cullaquinaca, maa ejp, tjun, ocjalanaca, yokanaca ecačhaja, jalla ninacaž walja zuma kamaň wirchiz cjequičha. Nižaza arajpachquin Yooztan

wiñaya kamaquičha. ³⁰ Arajpachquin Yoozqui wacchi tii timpuquiz tucquin cjiñi žoñinaca wirquin cjiskataquičha. Nižaza Yoozqui wacchi tii timpuquiz wirquin cjiñi žoñinaca tucquin cjiskataquičha.

20

PIYUNANACZ QUINTU

¹ 'Arajpach mantíni Yooz puntuquiztan jalla tužučha. Wentanalla tsjii yokchiz wali pajk patrunaqui piyunanaca kjuri ulanchičha, uwas frut zkala ajzjapa. ² Piyunanacžtan acuerduquiz luzzičha, zita langžtan tsjii denario cjita paaz paczjapa. Jalla nektanaqui langzñi cuchanžquichičha. ³ Nekztan wenzlaka wilta ulanchičha. Palazquin inakaz žejlñi žoñinaca cherchičha. ⁴ Ninacžquiz paljaychičha, tuž cjican: “Ančhucqui wejt zkal yokquin langzñi oka. Wejrkal zumpacha pacačha”. Nekztanaqui ninacaqui ojkchičha. ⁵ Taypuru patrunaqui wilta ulanchičha, iya piyunanaca kjuri, nižaza langznajo. Nižaza taypuru zezi cjeella wilta ulanchičha, piyunanaca kjuri, nižaza langznajo. ⁶ Nii noojpacha zezi cjee wilta palaz kjutñi ulanchičha. Nižaza palazquin inakaz žejlñi žoñinacžtan zalchičha. Ninacžquiz paljaychičha tuž cjican: “¿Kjažtiquiztan ančhucqui tonj zita ana langz žejljo?” ⁷ Ninacaqui patrunžquiz kjaazičha, tuž cjican: “Anaž jecmi wejrnac langznajo rocchičha”. Nekztanaqui patrunaqui cjichičha: “Ančhucqui wejt yokquin zakaz langzñi oka. Wejrkal jakniižlaj niil pacačha”. ⁸ Tjuñiž

kattan nii yokchiz patrunaqui niiž langzkatñi encargado mantichičha, tuž cjican: “Kjawžca langzñi piyunanaca, pacjapa. Primiruqui wiri tjonchi piyunanacžquiz pacquičha; wirquin, tuqui tjonchi piyunanacžquiz pacquičha”. ⁹ Jalla nekztanaqui nii wiri luzzi piyunanacaquí langzkatñižquiz macjatchičha. Zapa mayni ninacžquiz pactačha, tsjii nooj lanztaž nižtapacha. Tsjii denario cjita paaz tanzičha. ¹⁰ Jalla nekztanaqui wirquin paczquita primiru piyuna luzzi žoñinaca kjawžtatačha. Jalla nii primiru piyuna luzzi žoñinacaquí pinsichičha jila paca tanzjapa wiri piyuna luzzi žoñinacžquitztan. Jalla nekztanaqui pacchičha tsjii denario cjita paaz zakaz. ¹¹ Jalla nii paca tanžcu patrunž quintra quijchičha, ¹² tuž cjican: “Tii wirquin piyuna luzzi žoñinacaquí tsjii orakaz langzičha. Wejrnaczti primirquitztanpacha langzinčha, nižaza zita ancha sii kjakquiz otžcan langzinčha. Ninacžquizimi wejtnacaquizimi tsjiikaz pacchamčha”. Jalla nuž cjican quijchičha. ¹³ Nii patrunaqui tsjii ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican: “Jila, amquiz anal incallchinčha. Jalla nuž tsjii acuerduquiz lutzapanla, tsjii denario paaz pacjapa. ¹⁴ Tii paca tanzna, nižaza oka. Tii wirquin piyuna luzzi žoñinacžquiz nižazakaz pacz pecučha, amquiz pactala, jalla nuž zakaz. ¹⁵ Wejt persun paaztan jaknužut wejr pinsučhaja, jalla nuž wejt munañpiquiz pacasačha. Weriž zuma pacní kuzziz cjen amqui iñiziñi kuzziz cjissamla”. ¹⁶ Jalla nižta irataž wirquin cjiñinacaquí tucquinž cjequičha. Nižaza tucquin cjiñinacaquí wirquinž cjequičha. Kjawžta žoñinacaquí wacchičha. Illzta

žoñinacazti kolucullačha.

JESUSAQUI NIIZ TICZ MAZZICHA

17 Wiruñaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžtan Jerusalén ojkchičha. Jalla nuž jiczquiz ojkcan, Jesusaqui tsjii latu niiž tuncapan illzta žoñinaca chjitchičha, nižaza ninacžquiz tuž cjichičha:

18 —Ančhucqui zizza, tii jiczqui Jerusalén kjutniž ojkčha, nii. Jerusalén wajtquin wejrqui intirjital cjeečha timplu jilirinacžquizimi lii tjaajiň maestrúnacžquizimi. Jalla ninacaqui wejr conaquičha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. **19** Nižaza wejrqui yekja wajtchiz žoñinacžquiz intirjital cjeečha, ana wali burla paata cjisjapa. Nižaza wejrqui wjajttal cjeečha. Ultimquizi qui cruzquiz ch'awcta contal cjeečha. Jalla nekztan čhjep majquitzanzti jacatatačha.

TSJII FAVORA MAYTA

20 Jacobžtan Juanžtan ninacž maaqui Jesusižquiz macjatžquichinčha. Jacobžtan Juanžtan ninacž ejpqui Zebedeo cjtatačha. Jalla naa maaqui maatinacžtanpacha Jesusižquin macjatchinčha. Nekztanaqui naaqui Jesusiž yujcquiz quillzinčha, tsjii favora mayzjapa.

21 Nekztan Jesusaqui naaquiz cjichičha:

—¿Amqui čhjulum pecya? —cjican.

Naaqui kjaazinčha, tuž cjican:

—Amqui am mantis puestuquin luzcu tii wejt pucultan majchnaca am latuquiz uchnalla, tsjii qui žew latuquiz nižaza tsjii qui zkar latuquiz.

22 Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Ančhucqui čhjulut mayčhaja ana intintazza. Wejrqui walja sufris tančha. ¿Nižtapacha ančhuc

sufrasaya? Nižaza tsjii nooj ancha sufrican watačha tsjii bautismožtakaz. Jalla nižtapacha ančhuc sufrasaya?

Ninacaqui tuž kjaazičha:

—Nii sufris watimi atasačha.

²³ Nekztan Jesusaqui cjichičha:

—Weraral cjiwčha. Ančhucpacha sufris tanznaquicičha, tsjii licz wazužtakaz. Nižaza sufris wataquicičha, tsjii bautismožtakaz. Pero wejrqui mantis puestuquin luzcu, žew latuquizimi zkar latuquizimi ana jecmi uchasačha. Wejt Yooz Ejpkaz nii puestunaca tjaaquicičha jecžtajapa tjacžtakazlani, jalla ninacžta.

²⁴ Parti nii tuncapan illzta žoñinacaqui nii mayta puntu nonžcu nii pucultan jilazullcaž quintra žawjchičha. ²⁵ Pero Jesusaqui tjappacha nii tjaa-jintanaca kjawzičha, nekztan tuž cjichičha:

—Ančhucqui zumpacha zizza, jalla tužu. Tii muntuquiz nación jilirinacaqui patrunažtakaz mantíničha, nižaza chawc jilirinacaqui parti žoñinacžquizi qui niiž mantita cazkatřipankazza.

²⁶ Ančhucqui ana nižta irata cjee. Tsjii kjutníčha nii irat kuzqui. Ančhucaquiztan jequit chawc jilirižtakaz cjis pecčhaja, jalla niiqui piyunažtakaz cjis waquizičha parti žoñinacžquizi qui. ²⁷ Nižaza jequit ančhucaquiztan tucquin mantíni cjis pecčhaja, jalla niiqui wirquin cjis waquizičha, parti žoñinacaž mantitacama cjisjapa. ²⁸ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoňtčha. Wejrpacha tii muntuquiz ana tjonchinčha, sirwita cjisjapa. Antiz wejrčha tjonchinqui, žoñinacžquiz sirwisjapa, wejr ticzcama. Jalla nuž ticžcu walja

preciochiztakal cjeečha, žoñinaca liwriizjapa.
—Jalla nuž cjichičha Jesusaqui.

ZUR ZOÑINACA CHJETINTA

²⁹ Jalla nekztanaqui Jericó wajtquiztan ulnan, muzpa žoñinacaqui Jesusižquiz apzičha. ³⁰ Jicz latuquin pucultan zur žoñi julzi želatčha. Ninacaqui Jesusaž watni nonžcu, kjawchičha tuž cjican:

—Wejt Jiliri, Davidž majchmajtquiztan tjonni, wejrnacž okznalla.

³¹ Nekz žejlni žoñinacaqui ninacžquiz ujzičha, ch'uj cjejajo. Ninaczti juc'anti kjawchičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, Davidž majchmajtquiztan tjonni, wejrnacž okznalla.

³² Jalla nekztan Jesusaqui tsijtscu, ninaca kjawzičha. Kjawžcu ninacžquiz tuž pewczičha:

—¿Chjuluž werj paaj cji ančhucya?

³³ Nii zur žoñinacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, wejtnaca čhujquiž čhjetinžinalla.

³⁴ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz sint'izcu čhujqui lanlanžinchičha. Jalla nii orapacha cherňi cjissičha. Jalla nekztanaqui Jesusižquiz apzičha.

21

JESUSAQUI JERUSALEN WAJTQUIN LUZZICHA

¹ Jerusalén watja žcatžincan, Betfagé watja irantichičha. Betfagé watjaqui Olivos cjita curu žcatitačha. Nicju irantican Jesusaqui pucultan tjaajinta žoñinaca cuchanchičha, tuž cjican:

² —Jalla nii najwkta watja oka. Jalla nicju mokta ljet azni wachaquičha, nižaza pajk zjijc maltum wawchizza naa aznioui. Mokta jeržcu wejtquin akžcaquičha. ³ Jakzilta žoñimiž atajasaž niiqui, niíquiz ančhucqui “Wejt Jiliriž pecčha. Wajilla tjeputna cjequičha tii aznioui”, nuž cjican nii žoñžquiz cjequičha. —Jalla nuž mantichičha Jesusaqui.

⁴ Jalla nii watchiqui profetaž cjirta taku cumplissičha. Tuquitan nii profetaqui tuž cjirchičha:

⁵ “Sión wajtchiz žoñinacžquiz tuž chiya: Chera, ančhuca chawc Jiliri tjončha, humilde kuzziz. Nižaza zjijc maltum aznuquiz yawchi tjonaquičha, nižaza nii zjijc aznuž maatanpacha tjonaquičha. Jalla ninacaqui carga kuzní aznunacačha”.

Jalla nuž cjirchičha nii profetaqui.

⁶ Jalla nekztanaqui nii pucultanaqui ojkchičha. Nižaza jaknužt Jesusaqui mantitčhaja, jalla niicama paachičha. ⁷ Ninacaqui ljet azñi naaža pajk zjijctanpacha akžquichičha. Jalla nuž akžcu, zquitinaca aznunacž juntuň caruntichičha. Nekztan Jesusaqui yawchičha. ⁸ Niiž ojkz jicz latuquiz muzpa žoñinaca želatčha. Ninacž zquit jiczquiz chjinzičha. Yekjapaqui ramuz čhjañinaca murchičha jiczquiz chjinzjapa. ⁹ Tucquin ojkñi žoñinacami wirquin tjonñi žoñinacami chipcan walja wiwi kallantičhičha, tuž cjican:

—¡Viva tii Yooz tjuuquiz tjonchi žoñi! ¡David cjita chawc Jilirž majchmajtquiztan tjonñi! ¡Amqui rispittaj cjila! ¡Amquiz honora tjaataj cjila! ¡Yooz

Ejpžquin zakaz honora tjaataj cjila! –Jalla nuž wiwchičha.

¹⁰ Jesusaž Jerusalén watja lutzan, tjapa nii chawjc wajtchiz žoñinacaqui walja ispantichi tjo-jknakchičha. Nižaza walja pewcpewczičha, tuž cjican:

–¿Jectpan teejo?

¹¹ Zoñinacaqui tuž kjaazičha:

–Tiiqui Jesusa cjita profetala. Nazaret de Galilea, jalla najwktan tjonchičha.

JESUSAQUI TIMPLU PEWZICHA

¹² Jalla nekztan Jesusaqui Yooz timpluquin luzzičha. Jalla nicju tuyñinacami kjayñinacami timpluquiztan liwj tirkatchičha zancchuccama. Nižaza paaz campiïni žoñinacž mizami pjocžinchičha; paloma tuyñinacž sillami pjocžinchizakazza. ¹³ Jalla nuž paažcu tuž cjichičha:

–Yooz Takuqui tuž cjičha: “Wejt kjuyaqui Yoozquin mayiziz kjuyačha”. Ančhuczti tjañinacž kjuyažtakaz paachinčhucčha.

¹⁴ Jalla nicju tsjii kjaž zur žoñinaca Jesusižquiz macjatžquichičha, nižaza tsjii kjaž zuch žoñinaca. Jesusaqui ninaca čhetinchičha. ¹⁵ Pero timplu jilirinacami lii tjaajiñi maestruncami jalla nii čhetiñi milajru cheržcu, žawjchičha. Nižaza oçjalanacaqui timpluquin Jesusižquiz tuž wiwchičha: “¡David cjita chawc jilirž majchmajtquiztan tjonñi! ¡Rispittaj cjila!” Jalla nuž nonžcu timplu jilirinacami lii maestruncami ancha žawjchičha Jesusiž quintra. ¹⁶ Nekztan Jesusižquiz paljaychičha, tuž cjican:

—¿Tinacaž chiita taku ana nonžjo?
 Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican:
 —Nonznučha. Nižaza nii puntu Yooz takuqui
 tuž cjičha:

“Ocjalanacami piz itzñi wawanacami wejttajapa
 honora zumpachaž tjaaquičha. Jalla nuž
 paaquičha Yoozqui”.

¿Jalla nii cjirta Yooz taku liichinchuckaya; ana
 jaa?

¹⁷ Jalla nekztanaqui ninacžquitztan ojkchičha.
 Betania watja ojkchičha. Jalla nicju alujassičha.

ANA FRUTCHIZ MUNTI

¹⁸ Jakatažuqui wenzlaka Jerusalén watja
 quejpcan čhjeri eecskatchičha. ¹⁹ Jicz latuquiz
 higo munti cherchičha. Jalla nii muntiquin
 macjatchičha, fruta apakžcu luljzjapa. Pero
 fruta ana wajtchičha, čhyaňchiz alajatačha. Jalla
 nižtiquitztan Jesusaqui nii muntiquiz cjichičha:

—Jazic anam iya fruta pookñi cjequičha.

Jalla nii orapacha nii muntiqui kjonchičha.

²⁰ Jalla nižta munti kjonñi cheržcu, tjaajinta
 žoňinacaqui ispantichičha, nižaza Jesusižquiz
 pewczičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquitztan nii higo munti ratulla kjonya?

²¹ Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Weraral ančhucaquiz cjiwčha. Ančhucqui
 Yoozquin tjapa kuztančhucčhalaj niiqui, nižaza
 ana payznakñi kuzzizčhucčhalaj niiqui, tii irata
 zakaz paasačha. Nižaza juc'ant pajk milajru
 paasačha. Tii curumi mantasačha, tuž cjican:
 “Tekžtan oka. Pajk kotquin tjojtsna”. Jalla
 nuž mantižcu nižta zakaz okasačha. ²² Nižaza
 ančhucqui čhjulumi tjapa kuztan Yoozquitztan

mayačhaja, jalla niit jama ančhucaquiz tjaataž cjequičha.

¿JEC JESUSIZQUIZ MANTICHI?

²³ Jerusalén irantičcu Jesusaqui wilta timpluquin luzzičha. Jalla nicju tjaajnan, timplu jilirinacami wajtchiz jilirinacami niižquiz macjatžquichičha. Nekztan pewczičha, tuž cjican:

—¿Jec am mantichi tii paazjapajo? ¿Jec jilirit am utchi jilirižtakaz cjisjapajo?

²⁴ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaazičha:

—Wejrzal ančhucaquiz tsjii pewcznačha. Ančhucqui wejtquiz kjaaznaquiž niiqui, wejrzakal ančhucaquiz maznačha, jec wejr mantichi, nii. ²⁵ Wejtquiz kjaaznalla. ¿Ject Juan mantičquichi bautisjapaya? ¿Yoozkaya, žoñinaca, ja?

Jalla nekztanaqui ninacpora parlatčha, tuž cjican:

—¿Jaknužum cjeequi? Učhumž “Yoozqui Juan mantichičha” cjicanž kjaaznaquiž niiqui, jalla tiicni učhumnacaquiz kjaaznačhan, cjican: “Nižtiquiztan ¿kjažtiquiztanž ančhucqui ana nii criichinčhucta?” ²⁶ Nižaza učhumž “Zoñiqui Juan mantichičha” cjicanž kjaaznaquiž niiqui, žoñinacaqui učhumnacaquiz ¿kjaž cjiquejo? —Jalla nuž parlatčha. Zoñinacaqui Juanž puntu cjiňičha, Yooz parti parliňi profetačha niiqui. Jalla nižtiquiztan ninacaqui žoñinaca eksičha, “Učhum conačhani”, cjican.

²⁷ Jalla nuž parližcu ninacaqui Jesusižquiz cjichičha:

—Ana zizučha wejrnacqui.

Jalla nižta kjaaztiquiztan Jesusaqui cjichičha:

—Wejrm̄i ana zakal ančhucaquiz maznačha, jec wejr mantichi tii paazjapa.

PUCULTAN MAJCHWICH QUINTU

²⁸ Wiruñaqui Jesusaqui tsjii puntu chiichičha, tuž cjican:

—Tii puntu tantiya. Tsjii žoñiqui pucultan majchwichtačha. Tsjiižquiz cjichičha: “Wejt maati, tonjiqui uwas frut ajzñi oka”. ²⁹ Nii mantita maa-tiqui tuž kjaazičha: “Anačha”. Jalla niiž wiruñalla niž kuz campiichičha. Nekztan uwas frut langzñi ojkchičha. ³⁰ Nižaza nii ejpqui tsjii maati cheri ojkchičha. Nižtan zalžcu, nižtazakaz uwas frut ajzñi mantichičha. Jalla niiqui kjaazičha, tuž cjican: “Tata, okasačha”. Últimquizi qui nuž cjiscuqui ana ojkchičha. ³¹ Nii pucultanquitztan ġjakzilta maatit niiž ejpž mantitacama paachiya?

Ninacaqui kjaazičha tuž cjican:

—Primiru mantitaž, jalla niičha.

Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Weraral ančhucaquiz cjiwčha. Impuesto cobriñinacami, nižaza ujchiz maatakanacami arajpach Yooz wajtquiz ančhucż tuqui luzaquičha. ³² Juan Bautistaqui tjaajñi tjonchičha, jaknužt ančhucalaqui kamžtažlaja, jalla nii tjaajinchichičha. Pero ančhucqui niiž tjaajinta ana criichinchucčha. Impuesto cobriñinacazti nižaza ujchiz maatakanacazti niiž tjaajinta criichičha. Jalla nii cherchinčhučha ančhucqui. Jalla nižtanaca cheržcum, ančhucqui ana Yoozquin cjisjapa kuz campiichinchucčha. Ančhucčha niiž taku ana criichinchucqui.

ANA WAL PIYUNANACZ QUINTU

³³ Jalla tii quintu zakaz nonžna. Tsjii yokchiz patrunaqui uwas zkala čhjacchičha. Nekztan uwas zkal muytata pirka pirkichičha. Nižaza tsjii maz ojt paachičha, uwas kjaz spijtzjapa. Nižaza tsjii campanturiž cherchi kjuychičha, nii zkala itzjapa.

'Nekztan nii patrunaqui zkal yoka alquilchičha piyunanacžquiz. Nekztan jicz ojkchičha.

³⁴ Zkala ajz timpu irantižcan, patrunaqui tsjii kjaž piyuna cuchanžquichičha, niiž parti zkala ricujajo. ³⁵ Pero nii zkala alquilni žoñinacazti nii cuchanžquita piyunanaca tanchičha. Tsjiioui kitžtačha. Tsjiioui contačha. Tsjiioui maztan čhajctačha. ³⁶ Nekztanaqui patrunaqui wilta piyunanaca cuchanžquichičha, primirquiztan juc'anti. Pero nii zkala alquilni žoñinacazti nižtapacha ana wali paachizakazza.

³⁷ Ultimquiziqui patrunaqui niiž persun majch cuchanžquichičha, tuž tantiican: "Wejt ultim maatiqui rispitžinaa" cjican. ³⁸ Niž majch cheržcu, nii alquilni žoñinacaquai ninacpora palt'ichičha, tuž cjican: "Jalla tiikat liwj tii irinsa tanznačhani. Jalla nižtiquiztan ž-conla, učhumnacaltajapa tii yok irinsa cjejyajo". ³⁹ Jalla nekztanaqui nii žoñinacaquai majch tanchičha; nekztan yokquiztan jwescu conchičha.

⁴⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui pewczičha, tuž cjican:

—Jalla nii patrunpacha tjonžcu, ċčhjulukat nii alquilni žoñinacžtajapa paačhani?

⁴¹ Zoñinacaqui kjaazičha tuž cjican:

—Nii ana wal žoñinacaqui contaž cjequičha, ana importayžcu. Nekztan nii zkal yoka yekja piyu-

nanacžquiz alqquilaquičha, zkala ajz timpu niiž parti zkala ricujžcu niižquiz tjaata cjisjapa.

42 Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Yooz takuqui tuž cjičha:

“Kjuy pirkiñinacaqui tsjii maz tjojtchičha. Nii tjojta mazqui isquinquiz cjissičha. Juc'ant chekan mazqui cjissičha. Yoozqui nuž utchičha. Učhumqui jalla nii cheržcu ispan-tichičha”.

Jalla nuž cjičha cijirta Yooz takuqui. Ančhucqui nii Yooz taku liichinchucčha, ¿ana jaa?

43 Ančhucaquiz chiižinučha, ančhucqui nii ana wal alquilni žoñinacažtakazza. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz kjuychiz famillquiztan chjatkattaz cjequičha. Yekja žoñinacaqui Yooz famillquiz luzaquičha. Yooz kuzcama kamni žoñinacaqui luzaquičha. **44** Nonžna. Maz puntuquiztan zakal chiyučha. Jakziltat nii maz cjen ujquiz tjojtsnačhaja, jalla niiqui pirasužtakaz t'okuntaž cjequičha. Nižaza jakziltiž juntuň nii mazqui tjojtsnaquiž niiqui, pulpužtakaz t'okuntaž cjequičha. Nii žoñinacaqui k'ala akžtaž cjequičha.

45 Jalla nii Jesusiž chiita takunaca nonžcu, timplu jilirinacami, fariseo parti jilirinacami tanti-ichičha, ninacž puntu chiiňi, nii. **46** Jalla nuž tantiižcu, Jesusa tanz pecatčha. Pero ana atchičha, parti žoñinaca ekscu. Parti žoñinacaqui Jesusiž puntu tantiyatčha, Yooz taku parliňi profetačha, nii.

22

¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta tjaajinchizakazza. Jalla tuž cjican quint'ichičha:

² —Arajpach Yooz kjuychiz familiaqui jalla tužučha. Tsjii chawjc jiliriqui niiž majchtajapa zalz pjijsta paachičha. ³ Niiž piyunanaca cuchanchičha, invitita žoñinaca kjawzñi. Nii kjawžta žoñinacaqui ana tjonz pecchičha. ⁴ Nekztanaqui yekja piyunanaca cuchanchizakazza, tuž cjican: “Invitta žoñinacžquin mazca, ‘Chjeri luljz tjacztačha. Wejt wacanaca conkatchinčha, nižaza cjew animalanacami. Tjappacha listučha, jaziqui pjijstiquin tjonla’”. ⁵ Jalla nuž chiyanami nii invitita žoñinacaqui ana cazquichičha. Tsjiiqui zkal yoka ojkchičha. Tsjiiqui tuyžtan ojkchičha. ⁶ Parti invitita žoñinacaqui kjawzñi cuchanta piyunanaca tanzičha. Nekztan kitchičha, conañcama. ⁷ Jalla nekztanaqui nii chawc jiliriqui ninacž quintra žawjzičha. Nekztan zultatunaca cuchanžquichičha, nii piyuna conñinaca conžcajo. Nižaza, ninacž watja ujžcajo. ⁸ Jalla nižta paažcu chawc jiliriqui piyunanacžquiz cjichičha: “Tjappacha zalz pjijstac listučha. Nii primir invitita žoñinacaqui ana tjonz waquizičha. ⁹ Jalla nižtiquiztan ančhucqui pajk calliranž ojklayžca. Jecnacžtanami zalačhaja, jalla ninacžquiz tjonajum cjequičha tii zalz pjijstiquin”. ¹⁰ Jalla nekztanaqui piyunanacaqui call kjutñi ulanchičha, nižaza tjapa niiž zaltanaca kjuyquiz ajcskatžquichičha, zuma žoñimi, ana zuma žoñimi. Jalla nekztanaqui pjijsta paaz kjuyaqui chjjipsi cjissičha.

11 Jalla nekztanaqui chawjc jiliriqui luzquichičha invitta žoñinaca cherzñi. Tsjii žejlñi žoñi naychičha, ana pjijsta paaz zquiti cutchi želatčha. **12** Jalla nuž nayžcu nii chawjc jiliriqui niižquin paljaychičha tuž cjican: “Jila, Ʉkjažtiquiztan amqui ana pjijsta paaz zquiti cujtchi luzquichamtajo?” Nii žoñiqui ch’uj quirchičha. **13** Nekztanaqui chawjc jiliriqui pjijsta atintiňi žoñinacžquiz mantichičha, tuž cjican: “Kjojchanacami kjaranacami čhejlžina. Zawnc zumchiquiz tjojta, jalla ničju kaala, nižaza niiž ižke kjojla”.

14 Jesusaqui cjichizakazza:

—Kjawžta žoñinacaqui tamačha. Illzta žoñinacaqui kolucullačha.

IMPUESTO PACZ PUNTU

15 Jalla nekztanaqui fariseo žoñinacaqui ojkchičha. Ninacaqui acuerduquiz kazzičha, Jesusiž quintra tsjii ujchiz cjiskatzjapa. Jaknužumi Jesusa tsjii ana wali chiikataquičha; jalla nii ujchiz cjiskatz pecatčha. **16** Jalla nekztan ninacž partiquiztan yekjap žoñinaca cuchanžquichičha, Herodes parti žoñinacžtanpacha. Jalla nii cuchanta žoñinacaqui Jesusižquiz cjichičha:

—Maestro, wejrnac zizučha, amqui werarapan chiičha, nižaza Yooz kamaň puntuquiztan weraram tjaajiňamčha, kjažtami žoñiqui chiičhani, nižaza kjažta žoñimi želačhani. **17** JaziQUI amqui tii tantiižinalla. ɄRoman chawc jiliržquin impuesto pacz wali cjesaya? už Ʉanaž wali cjesaj? Jalla nii ziz pecučha.

18 Pero Jesusaqui ninacž ana zuma pinsita intinzuna zizzičha. Jalla nižtiquiztan ninacžquiz kjaazičha tuž cjican:

—Ana zum kuzziznaca, ¿kjäztiquiztan ančhucqui wejt quintra uj jwes pecjo? **19** Impuesto pacz paaz tjezna.

Jalla nekztan tsjii denario cjita paaz zjiccchičha.

20 Jalla nii paaz cheržcu, Jesusaqui ninacžquiz pewczičha, tuž cjican:

—Tii paazquiz ¿jecž yujctaya? Nižaza tii cjirta tjuu, ¿jecž tjuutaya?

21 Nii quintranacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Roman chawc jiliržtačha.

Jesusaqui nekztan cjichičha:

—Roman chawc jiliržtaqui jalla nii jiliržquin tjaasa. Nižaza čhjulut Yooztaqui Yoozquinpan tjaasa.

22 Jalla nuž nonžcu, nii quintranacaqui is-pantichičha. Nekztan Jesusižquitzan zarakžcu ojkchičha.

JACATATZ PUNTU

23 Jalla nii noojpacha yekjap saduceo parti žoñinacaqui Jesusa cheri ojkchičha. Saduceo parti žoñinacaqui ana criiñitačha, ticziquiztan jacatatz, nii. Jalla nuž cjenami Jesusižquiz pewczičha. Tii quintu quint'ican, pewczičha, tuž cjican:

24 —Maestro, Moisesaqui učhumnacalta cjijrtkalčha, tuž cjican: “Tsjii žoñi ticznasaž niiqui, niiž tjun ana ocjalchiz cjesaž niiqui, nekztan nii ticzi žoñž jilaqui naa žewatan zalz waquizičha, nii ticzi jilž cuntiquiztan ocjala paazjapa”.

25 Jaziqui wejrnacporquiz pakallak jilazullca

želatčha. Jilir jilaqui zalsičha. Nekztan ticzičha ana ocjalchiz. Jalla nekztan jilirž jar jilaqui naa žewatan zalsizakazza. ²⁶ Nii jilaqui ticzzizakazza ana zinta ocjala ecžcu. Nekztan yekja taypir jilžtan nižtazakaz watchičha. Nižaza tjappach nii pakallak jilazullquižquiz nižta watchičha. ²⁷ Tjapa nii pakallak jilazullcaž ticztan, naa žewqui ticzinzakazza. ²⁸ Jaziqui ticziquiztan jacatatžcu, naa žewqui ɿjakziltiž tjun cjequejo? Tjappacha naatancama zalgitačha.

²⁹ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaazičha:

—Ančhucqui tsjii kjutňi kiwkchinčhuccħha. Ančhucqui Yooz takumi ana zuma zizza. Nižaza Yooz azimi ana pajčha. ³⁰ Ticzi žoñinacaž jacattanaqui zalzqui ana želaquičha. Zoñinacami žoñž maatinacami ana zalznaquičha. Nii timpuquiz žoñinacaqui arajpach Yooz anjilanacažtakaz cjequičha. ³¹ Pero nii ticziquiztan jacatatz puntu, ɿYooz tawkquiz ana tuž lüichinčhucjo? Tii puntuquiztan Yooz pachaž chiichioui. Jalla tuž cjican Yoozqui cjichičha: ³² “Wejrqui Abrahamž Yoozza, nižaza Isaacž Yoozza, nižaza Jacobž Yoozza”. Anačha ticzi žoñž Yoozqui. Antiz žejtňi žoñž Yoozza.

³³ Jalla nuž chiita nonžcu, nekz žejlñi žoñinacaqui Jesusiž chiitiquiztan ispantichičha.

JUC'ANT CHEKAN MANTITAQUI

³⁴ Jalla nuž chiižcu Jesusaqui saduceo parti žoñinaca ch'uju paachičha. Jalla nuž ch'uj paatiquiztan fariseo parti žoñinacaqui wilta ajczičha. ³⁵ Tsjii lii maestruqui nižaza fariseo

partinacžquitztan uj jwesjapa yanz pecatčha. Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:

³⁶ —Maestro, učhum liiquiztanaqui ¿čhjul mantitat juc'ant chekanaya?

³⁷ Nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tii mantitačha juc'ant chekanaqui. “Ančhuca Yooz Ejp Jiliržquiz sirwa, tjapa kuztanami, tjapa animužtanami, tjapa pinsamintužtanami”.

³⁸ Parti mantitanacquitztan cjenaqui jalla niičha chekanaqui. ³⁹ Niiž jaru tii mantitaqui žejlčha. “Jaknužum persunpachquiz okzñamžlaja, jalla nižta okzñi kuzziz cjistančha žoñinacžquizimi, liijitum mazižtakaz”. ⁴⁰ Jalla nii pizc mantitanacačha chekanaqui. Nižaza tjapa Moisés tjaata liimi, nižaza tjapa profetanacaž tjaajintanacami nii pizc mantitanacž partiquitztan chiičha.

CRISTUZ PUNTU

⁴¹ Fariseo žoñinacaž ajczi želan, Jesusaqui ninacžquiz pewczičha tuž cjican:

—Ančhucqui Cristumž puntuquiztan tantiya. ¿Cristuqui jecž majch niiqui?

⁴² Nekztanaqui ninacaqui Jesusižquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Davidž majchmajtquitztan tjonňičha niiqui.

⁴³ Jalla nuž kjaaztiquitztan Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—David jiliri qui Cristuž puntuquiztan chiican, “Chawc Jiliri” cjichičha. Jalla nuž chiižcu, Yooz Espíritu Santuž chiikatchiqui.

⁴⁴ Davidaž cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha:

“Yooz Jiliriqui wejt chawjc Jiliržquiz cjichičha:
 ‘Wejrqui am kjojh koztan am quintri
 žoñinaca tjeczkatačha. Nii oracama wejt
 žew latuquiz julzna.’”

⁴⁵ Jaziqui Davidaqui “chawjc Jiliri” cjichičha Cristuž puntuquiztan. Jalla nižtiquiztan ɿjaknužt nii chawjc Jiliri Davidž majchqui cjesajo? —Jalla nuž pewczičha Jesusaqui.

⁴⁶ Anaž jecmi kjaazňi atchičha, ana zinta takumi. Jalla nužquitztanpacha ana čhjulumi pewczňi atchizakazza iya. Jalla nii orquitztanpacha pecunz eksipančha nii quintra žoñinacaqui.

23

ANA ZUM TJAAJIÑINACŽ PUNTU

¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nekz žejlňi žoñinacžquizimi niiž tjaajinta žoñinacžquizimi tuž cjichičha:

² —Lii tjaajiňi maestruncami nižaza fariseo žoñinacami persun puntuquiztan tuž tantiičha, tjaajinz puestuquiz uchtačha Moisés liiquiztan punta punta tjaajinzjapa, nii. Jalla nuž tantiičha persun amtiquiziqui. ³ Ančhucqui ninacaž tjaajintacama oka. Nižaza ninacaž chiitacama paa. Pero ninacž kamz jaru, ana kama. Ninacaqui tjaajinčha, pero persun tjaajinta jaru ana ojkčha, ana cumpličha.

⁴ Ninacaqui walja mantitanaca paačha, walja kuzižtakaz žoñinacžquiz jepčha. Tjapa ninacž mantitanacaqui anapan atchucačha. Jalla nuž cjenami tjapa mantitanaca žoñinacžquizi qui

tirapanž ijsijčha. Pero ninacapacha anaž čhjulquizimi yanapčha nii cumplisjapa. ⁵ Ninacaqui čhjulu paatami paačha, žoñinacakaz cherajo. Yujc ayquizimi kjarquizimi cjijrta Yooz taku jweranchiž ojklayčha, nižaza parti žoñinacžquiztan juc'anti lajch chajlchiz zquiti cuitchiž ojklayčha. Jalla nižtaž ojklayž juztazza. ⁶ Pjiystiquiz cjen tucquin panž julz pecčha. Nižaza ajcz kjuyquiz cjen tucquin panž julz pecčha honorchiz cjisjapa. ⁷ Ninacaqui žoñinacž tayıquiz cjen rispitžtan tsaanta cjis pecčha, nižaza "Maestro" cjita cjis pecčha.

⁸ 'Ančhucqui anačha žoñinacžquiz "maestro" cjita cjis peczqui. Tjapa ančhucqui jilazullquičhucčha. Tsjii Maestruchizčhuckazza. Cristučha nii Maestruqui. ⁹ Nižaza ančhucqui tii muntuquiz kamcan anaž jecžquizimi "ejp" cjican chiiz waquizičha. Tsjii Ejpchizčhuckazza. Arajpach Yooz Ejpčha niiqui. ¹⁰ Nižaza ančhucqui anačha žoñinacžquiz "jiliri" cjita cjis peczqui. Tsjii jilirchizčhucčha. Cristučha niiqui. ¹¹ Ančhucquiztan jequit jilirižtakaz cjis pecčhaja, jalla niiqui piyunažtakaz cjis waquizičha parti žoñinacžquizi qui. ¹² Jequit persun honora waytiz pecčhaja, ultimquizi qui ana honorchiz cjequičha. Nižaza jequit humilde kuzzislaja, jalla niiqui ultimquizi qui honorchiz cjequičha.

¹³ 'Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo parti žoñinaca, ana zuma kuzziz žoñinacčhucčha. Ančhucqui anawalipanž cjisnaquičha. Zoñinaca atajiñčhucčha, arajpach Yooz wajtchiz ana luzajo. Ančhucpachaž ana luzza, nižaza pecchi cjenami

parti žoñinacžquizimi ana luzkatiňčhucčha.

¹⁴ Lii tjaajiňi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zuma kuzziz žoñinacčhucčha. Ančhucqui anawalipanž cjisnaquičha. Zew maatakanacžquiztan kjuy cusasanaca kjaňiňčhucčha. Jalla nuž paažcum i ni maataka incallzjapa ažka ažka Yoozquin maytažoka payiňčhucčha ninacžtajapažtakaz. Jalla nuž paatiquiztan ančhucqui juc'anti castictaž cjequičha.

¹⁵ 'Lii tjaajiňi maestrunaca, fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz žoñinacčhucčha. Jaziqui ančhucqui anawalipanž cjisnaquičha. Ančhucqui jaknužumi ančhuca cuzturumpi jaru žoñinaca ojkkatzkaz pecčha. Jalla nuž ojkkatžcuqui ančhucqui ni žoñinaca ančhucaquitztan pizc wilta wilta juc'anti anawaliž cjiskatčha, infiernuquin casticta cjisjapa.

¹⁶ 'Ančhucqui anawalipanž cjisnaquičha, zur žoñižtakaz irpiňinaca. Ančhucqui cjiňčhucčha: "Jakziltat timplu tistiwcchiz juramintu paaquž nioui, jalla ni juramintuqui anaž walčha. Pero jakziltat timplu kor paaz tistiwcchiz juramintu paaquž nioui, jalla ni juramintuqui walčha". ¹⁷ Zumzu zur žoñinaca. ¿Jakziltat juc'ant chekanaqui, timpluquin žejlňi korinacakaya, už timplupanej? Timpluž cjen ni korinacaqui walčha. ¹⁸ Nižaza ančhucqui cjiňčhuczakazza: "Jakziltat timplu altar tistiwcchiz juramintu paaquž nioui, jalla ni juramintuqui anaž walčha. Pero jakziltat altarquin uchta ofrenda tistiwcchiz juramintu paaquž nioui jalla ni juramintuqui walčha". ¹⁹ Zumzu zur žoñinaca.

¿Jakziltat juc'ant chekanaqui, ofrendakaya, už altarapanej? Altaraž cjen nii ofrendaqui walčha.

20 Jakziltat altar tistiwcchiz juramintu paaquiž niiqui, nižaza tjapa nii altar juntuň žejlñinaca tistiwcchiz juramintu paačha. **21** Nižaza jakziltat timplu tistiwcchiz juramintu paaquiž niiqui, nižaza timpluž Yooz tistiwcchiz juramintu paačha. **22** Nižaza jakziltat arajpach tistiwcchiz juramintu paaquiž niiqui, nižaza arajpach Yooz tistiwcchiz juramintu paačha. Yoozqui arajpachquin žejlčha, nižaza arajpachquitztan mantičha.

23 'Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz žoñinacchucčha. Ančhucqui anawalipanž cjisnaquičha. Ančhucqui diezmos tjaayiñchucčha mentquitztan, anizquitztan, cominquitztan. Jalla nii kolta plantanacquitztan ančhucqui diezmos tjaayiñchucčha. Pero ančhucqui liiž chekan mantitanac jaru ana kamiñchucčha. Yooz kuz jaru ana kamiñchucčha, nižaza ana okzñi kuzzizchucčha; nižaza ana Yoozquin kuzzizchucčha. Jalla nižta chekan lii jaru ana kamiñchucčha. Jalla nižta jaru kamz waquizičha, diezmos tjaacanami. **24** Ančhucqui zur irpiñinaca. Tižta irata paayiñchucčha. Tsjii žoñiqui kolta zmoyalla culchičha ana luljzjapa. Jalla nuž cjenami pajk ana wali animala ana culžcu luljchičha. Jalla nižta irata paayiñchucčha.

25 'Liy tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz žoñinacchucčha. Anawalipanž cjisnaquičha ančhucqui. Wazumi chuwami zawnctanaqui ajuntaž cjesačha.

Jalla nuž cjenami kjuyltan cjujchiž cjesačha. Jalla nižtaž ančhucqui. Zawncta curpuqui walikaz chercherčha. Ančhuca kuzquizzti cjujchinacažtakaz žejlčha. Tjañi zaazmi anawali paazmi jalla nižta kuzzizčhucčha ančhucqui. ²⁶ Zur fariseo žoñinaca, primiruqui zuma kuzziz cjisna ajunta chuwažtakaz; nekztanaqui zuma žoñiž tsijtchizakaz cjequicha.

²⁷ 'Lii tjaajiñi maestruncaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz žoñinacčhucčha. Anawalipanž cjisnaquiccha ančhucqui. Chiw ljocžtan tjarta sipulturužtakazza ančhucqui. Ančhuca tsitioui walikazza. Ančhuca kuzzti ana walipančha. Sipultura ticzi žoñinacž tsijjnacžtan chijipsi, nižta ana waličha. ²⁸ Jalla nižtaž ančhucqui. Zoñinacaqui ančhuc zuma žoñižtakaz nayčha. Pero ančhuca persun kuzquizzti juc'ant anawalinaca žejlčha.

²⁹ 'Lii tjaajiñi maestruncaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum žoñinacčhucčha. Anawalipanž cjisnaquiccha. Ančhucqui profetanacž sipulturunaca azquichiňčhucčha, nižaza Yooz kuczama kamňita žoñinacž monumentunaca c'achjalla cjiskatiňčhucčha. ³⁰ Nižaza nii zuma žoñinacž puntuquiztan tuž cjiňčhucčha: "Učhum tuquita atchi ejpnacaqui anawali kamchičha. Wejrnacqui nii tuqui timpuquiz kamtasaž niiqui, anaž profetanaca conzjapa yanaptasačha". ³¹ Jalla nuž chiican, ančhucpacha chiičha, profeta conni žoñinacž majchmaatičhucčha, nii. ³² Jaknužt ančhuca tuquita atchi ejpnacaqui anawali paatčhaja, jalla nižtazakaz payiňčhucčha.

³³ 'Zkoražtakaz žoñinaca. Zkoražta sarchiz žoñinaca. Ančhucqui anapanž wira atipasačha infiernuquin casticzquitztanaqui. Castictapanž cjequičha. ³⁴ Ančhuc juc'ant casticta cjisjapa, ančhucaquiz cuchanžcačha profetanaca, nižaza Yooz puntu zuma zizñinaca, nižaza Yooz puntu tjaajinñinaca. Jalla nii žoñinaca cuchanžquichiž cjen, ančhuczti tsjii yekjanaca conaquičha, yekjanaca cruzquiz ch'awcznaquičha, yekjanaca ajcz kjuyquizpacha wjajtaquičha. Nižaza yekjanaca wajtquiztan watja tanzjapa apznaquičha. ³⁵ Jalla nuž paatiquiztan ančhuca ujnacquitztanami nižaza ančhuca tuquita atchi ejpnacž ujnacquitztanami caztictaž cjequičha. Ančhuca atchi ejpnacaqui zuma žoñi conchičha, Abelquitztanpacha asta Berequías majch Zacarías, jalla niicama. Zacariasqui timpluquizpacha contatačha, altar žcati. ³⁶ Ančhucaquiz weraral cjiwcha. Tjapa nii uj paatanacquitztan casticta cjequičha tii timpuquiz kamñi žoñinacaqui.

JERUSALEN WAJTCHEZ ZOÑINACŽ PUNTU

³⁷ Nekztan Jesusaqui chiichičha, tuž cjican: Jerusalén wajtchiz žoñinaca, Jerusalén wajtchiz žoñinaca. Profetanaca coniñchucčha. Nižaza Yooz cuchanžquita profetanaca maztan čhaciñchucčha. Kjaž wilta wejrqui tii žoñinaca juntis pecchinčha, cwitisjapa. Jaknužt wallpiqui kjar koztan ozmachanaca cwitičhaja, jalla nižta irata tii žoñinaca cwitis pecchinčha. Tii žoñinacazti wira ana nuž cwitiskatz pecchičha. ³⁸Tii taku nonžna. Ančhuca kjuyanacaqui jaytitaž cjequičha. ³⁹ Ančhucaquiz cjiwčha. Tsjii noojiqui

ančhucqui wejt puntuquiztan chiyaquičha, tuž cjican: "Yooz Jilirž tjuuquiz tjonni, amqui honorchiz cjila". Jalla nii noojcama ančhucqui ana wejr wilta cheraquičha.

24

JUDIO TIMPLU PUNTU

¹ Nekztanaqui Jesusaqui timpluquiztan ulanchičha. Nekztan niiž tjaajinta žoñinacaqui niižquin macjatžcu, tuž cjichičha:

—Cherzna. Ancha c'achjačha tii timpla kjuyanacaqui.

² Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tjapa tii timpla kjuyanaca zumpacha cherzna. Ančhucaquiz weraral cjiwčha. Tsjii noojiqui tii kjuyanacaqui k'ala pajltaž cjequičha. Ana zinta tii maznaca pirkita želaquičha.

TII MUNTU TUCUZINZ PUNTU

³ Nekztan ninacaqui Olivos cjita curullquin ojkchičha. Nicju Jesusaž julzi želan, tjaajinta žoñinacaqui niižquiz jamazit tuž cjichičha:

—Maznalla. ¿Chjulorat nii amiž chiita wataqui? Nižaza am tjonz siñala, ¿jakziltat cjeequiya? Nižaza tii muntu tucuzinz siñala, ¿jakziltat cjeequiya?

⁴ Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha tuž cjican:

—Ančhucž cwitaza, ana jecmi ančhucaquiz incallskata. ⁵ Muzpa žoñinacaqui wejt tjuužtan tionaquičha, "Wejrtčha Cristutqui" cjican. Jalla nuž chiižcu tama žoñinaca incalltaž cjequičha.

⁶ Nižaza ančhucqui quira žejlž quintunaca zizaquičha; nižaza yekja quira quintunaca arawasaquičha. Jalla nuž cjenami anaž tsuca.

Nuž watstančha. Imazičha tii muntu tucuzinzqui.

⁷ Nacionpora talznaquičha; nižaza quira paaquičha. Nižaza mach'a želaquičha, nižaza conanaca ojklayaquičha, nižaza walja yoka chekjincan terremotož wataquičha, wacchi yokaran. ⁸ Tjapa tii wattanaqui juc'anti t'akjiziz želaquičha.

⁹ Jalla nekztanaqui ančhucqui jilirinacžquiz intirjitaž cjequičha sufriskatzjapa. Nižaza contaž cjequičha ančhucqui. Nižaza ančhucaž wejtquiz criichiž cjen, tjapa ana criichi žoñinacaqui ančhuca quintraž cjequičha. ¹⁰ Jalla nuž watan, muzpa Yoozquin criichi žoñinacaqui quejpsnaquičha. Yoozquin criichi žoñinacž quintra cjisnaquičha, jilirinacžquin intirjizcama. Criichi žoñinacžquiz ancha chjaawjkataquičha nii quejpsñinacaqui.

¹¹ Muzpa toscara chiiñinaca ojklayaquičha, tuž cjican: "Yooziž tjaata takučha tiiqui". Nii toscar takunacžtan muzpa žoñinacžquiz incallaquičha.

¹² Anawalinacaž miraquičha. Zoñinacpora ana zuma munasaquičha. ¹³ Jakziltat wejt tjonzcama tjurt'iñi kuzziz želačhaja, jalla niiQUI ultimquiziQUI liwriitaž cjequičha. ¹⁴ Yooziž liwriita žoñinacačha Yooz kjuychiz familiaqui. Jalla nii zuma taku tjapa kjutni tii muntuquiz parlitaž cjequičha, tjapa žoñinaca zizajo. Jalla nii wattanaqui tii muntuqui tucuzinznaquičha.

¹⁵ Tii zakal cjiwčha. Tii puntuquiztan Daniel cjita profetaqui cjiırchičha: "Tsjii noojiqui tsjii juc'ant ana wali akñi žoñi parizaquičha. Yooz chekan kjuyquinkaz luzaquičha". (Tii taku liiñiqui intintaza.) ¹⁶ Jalla nuž cheržcu

Judea yokquin žejlñi žoñinacaqui curunacžquin atipz waquizičha. ¹⁷ Nižaza nuž cheržcu kjuy juntuň žejlñi žoñinacaqui chjujžcu ana kuya luzla, cusasanaca chjitzjapa. ¹⁸ Nižaza pampiquin žejlñi žoñinacaqui persun zquití apti ana quejpžquila. ¹⁹ Nii tjuñquiziqui ic maatakanacami k'azllu wawchiz maatakanacami ancha t'akjiri želaquičha. ²⁰ Yoozquinčha mayiza ančhucqui, anaj zac timpuquin nižtanaca watsjapa, nižaza anaj jeejz tjuñquiz nižtanaca watsjapa. ²¹ Tii sufris timpu juc'anti sufris cjequičha yekja sufrisnacquitztanami. Yooz tii muntu paatiquiztan jecchuc anapančha tižta sufrisnacaqui watchiqui. Nižaza tekžtan najwcchuc anaž iya juc'anti sufrisqui cjequičha. ²² Yoozqui anaž tii sufrisnaca tucuskatasáž niiqui, tjapa žejlñi žoñinacaqui ticznasačha. Yoozqui niiž illžta žoñinacž laycu nii sufrisnaca tucuskataquičha.

²³ 'Nižaza yekjap žoñinacaqui ančhucaquiz chiyasačha, tuž cjican: "Tekzičha Cristuqui". Yekjapac chiyasáčha, "Nii nacjučha Cristuqui" cjican. Jalla nuž chiyanami anapančha nii taku criyaquičha ančhucqui. ²⁴ Incallñi žoñinacaž tjonaquičha. Yekjapaqui "Cristutčha wejrqui" cjequičha. Yekjapaqui "Yooziž tjaata taku mazniñtčha wejrqui" cjequičha. Ninacaqui walja ispantichuca milajrunacaž paaquičha, incallzjapa. Tjapa žoñinacaž incallz pecaquičha, asta Yooziž illzta žoñinacami. ²⁵ Ima tižtanacaž tjonan wejrqui ančhucaquiz ultim weraral maznučha, ana incallta cjisjapa. ²⁶ Zoñinacaqui "Ch'ehti yokquin cheržquilalla, nicjučha

Cristuqui" cjequičha. Jalla nii quintu nonžcu, anapanž okaquičha. Nižaza "Tii kjuyquizza Cristuqui" cjequičha. Jalla nii quintu nonžcu, anapan criyaquičha.

JESUCRISTUQUI WILTA TJONAQUICHA

²⁷ 'Ančhucaquiz cjiwčha. Jalla tižtal irata tjonačha wejrqui. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Jaknužt lliwjlliwjni tuwantan tajachuc lliwjčhaja, jalla nuž tjonačha.
²⁸ Jakziquin zerwi žejlčhaja, jalla nekzi zkaranacaž ajcznaquičha.

²⁹ 'Nekztanaqui tii sufris timpu wattan, tjuñiqui zumaquičha; kataquičha, ana iya kjanaquičha. Jiizmi nižazakaz ana iya kjanaquičha. Warawaranacami pachquitztan tjoitsnaquičha. Nižaza tseecu azziz žejlñinacaqui chjekinskattaž cjequičha. ³⁰ Jalla nekztanaqui arajpachquin wejt siñalaqui parisaquičha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Jalla nuž wejt siñala cheržcu tjapa ana criichi žoñinacaqui kaaquičha. Ninacaqui wejt tjonz cheraquičha. Wejrqui tsjir taypiquiz tjonačha walja aztan, nižaza Yooz Epiž aziž tjeežcan.
³¹ Nižaza wejt anjilanaca cuchanžcačha weriž illzta žoñinaca juntjapzjapa, trompeta tjawžcu. Illztanacaqui tjapa tii muntuquiztanpacha juntaptaž cjequičha.

³² 'Ančhucqui higuera munti puntuquitztan zizza, jalla tuž. Higuera muntiqui ch'ojñantiz kallantaquiž niiqui, waj kutunz timpuž kallantaquičha. Jalla nii zizza ančhucqui.
³³ Jalla nižta irataž tjapa weriž chiita wattan,

tiit muntuqui waj tucuzinznaquičha. Jalla nuž ančhucaquiz zizkatz pecučha. Jaknužt tsjii žoñiqui kjuy zana žcatžinčhaja, luzjapa, jalla nižta irataž žcatzinchičha tii muntu tucuzinzqui. ³⁴ Ančhucaquiz weraral cjiwčha. Ima tii timpuquiz kamňi žoñinacaž ticznan, tjapa weriž chiitanaca wataquičha. ³⁵ Arajpachami tii yok muntumi liwj tucuzaquičha. Wejt takunacazti wiraž ana tucuzaquičha.

³⁶ Pero wejt tjonz tjuñimi, wejt tjonz orami anaž jecmi zizasačha, anaž arajpach Yooz anjilanacami, anaž Yooz Majchmi. Yooz Ejp alajakaz zizza.

³⁷ Jaknužt Noež timpu watčhaja, jalla nuž wataquičha wejt tjonz tjuñquizioui. ³⁸ Noež timpuquiz ima tii muntu kjaztan tuzkatta cjen, žoñinacaqui tuž kamňitačha, lulcan, liccan, zalzcan, zalzjapa majtnaca tjaakan. Jalla nuž kamňitačha Noež warcuquiz luz tjuñicama. ³⁹ Kjaz juyzu tjonzcama žoñinacaqui ana čhjul tantiyassi žejlchičha. Nekztan kjaz tjontiquiztan tjappacha žoñinacaqui kjazquiz kuzta ticzičha. Jalla nižta irataž wataquičha wejt tjonz tjuñquizioui. ⁴⁰ Jalla nii noojiqui pucultan žoñiqui pampiquin cječhani. Tsjiiqui arajpach kjutni waytižcu chjitztaž cjequičha. Tsjiiqui ectaž cjequičha. ⁴¹ Nižazakaz pucultan maatakanacaqui jawuncan želačhani. Tsjaaqui arajpach kjutni waytižcu chjitztaž cjequičha. Tsjaaqui ectaž cjequičha.

⁴² Jalla nižtiquiztan ančhucqui walja naynay želaquičha. Chjulorat wejr, am Yooz Jiliri, tjonačhaja, jalla nii ora ana zizzuca. ⁴³ Ančhucqui tii zizza. Kjuychiz žoñiqui tjañi tjonz ora ziftasaž

niiqui, walja naynay žejltasačha, niiž kjuya ana tjaňiž luzta cjisjapa. ⁴⁴ Jalla nižta irataž ančhuqui naynay želaquičha. Tiripintit, ana pinsita orquiz tjonačha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoňtčha.

PIZC PUNTA PIYUNANACA

⁴⁵ Tsjii kjuychiz žoňiqui piyunanacžquiz kjuya tjiisičha, cwitisjapa, nižaza lujlz ora čheri tjaazjapa. ¿Jakzilta piyunat zuma cumpliňi, nižaza zuma cwitiňiya? Nii tantiya. ⁴⁶ Jalla tižtaž piyunanacaqui. Kjuychiz žoňiž irantižcan tsjii piyunaqui cwiticān žejlchičha, jaknuž cumpjiitažlaja, jalla nuž cumplican žejlchičha. Jalla niičha zuma piyunaqui. Nižaza nii piyunaqui cuntintuž cjequičha. ⁴⁷ Ančhucaquiz weraral cjiwčha. Nii kjuychiz žoňiqui tjapa niiž cusasanaca cumpjiyaquičha nii zuma piyunž kjarquiz. ⁴⁸ Nii kjuy cumpjiita piyunaqui ana zuma cječhaj niiqui, pinsasačha jalla tuž: "Aaaa, wejt patrunaqui ana uri tjonasaka", cjican cjequičha. ⁴⁹ Jalla nekztan parti piyunanacžquiz wjajtasačha. Nižaza ana zum žoňinacžtan cumpant'asačha, lujlcanami liccanami. ⁵⁰ Jalla nuž kaman, nii kjuychiz patrunaqui tiripintitž tjonakičha, tsjii ana zizta orquiz. ⁵¹ Jalla nekztanaqui nii ana zum piyunaqui zuma castictaž cjequičha. Nižaza nii ana zuma piyunaqui chjatkattaž cjequičha. Nižaza infiernuquin žejlcan, kaaquičha, nižaza ižke kjojaquičha.

25

TUNCA TURTAKANACZ QUINTU

¹ Tii zakal chiyučha. Arajpach Yooz mantis puntuqui jalla tužučha. Tunca turtakanacaqui micha tanžcu tsjii zalzñi tjowžquin ojkchičha.

² Pjijskaltanaqui ima ojkcan ana zuma tantiichičha. Tsjii pjijskaltanaqui zuma listu tjaczitačha. ³ Nii pjijskaltan ana zuma tantiitazzi turtakanacazti michaka chjitchičha, ana iya parafina chjitchičha, tsjiižtan camzjapaqui.

⁴ Nii pjijskaltan zuma listu ojkchinacaqui wilta camzjapami parafina chjitchičha. ⁵ Nii zalzñi tjowaqui ana uri tjonchičha. Jalla nižtiquiztan tjaji tjonkatchičha tjappacha. Nižaza tjajchičha.

⁶ Jalla nekztanaqui chica arama kjawñi jora nonzičha, tuž cjican: “Cherzna. Zalzñi tjowa tjonžca. Ulanžca nižaza risiwžca”. ⁷ Tjapa nii turtakanacaqui ūaazičha, nižaza micha teezjapa tjacičha. ⁸ Niiž upaquitzanalla nii pjijskaltan ana zuma tantiyazzi turtakanacaqui tsjii pjijskaltan turtakanacžquiz cjichičha, “Parafina tojnalla, wejtnaca parafina upzičha. Nižaza wejtnaca micha tjessa”. ⁹ Pero nii walja tantiitazzi turtakanacaqui tuž kjaazičha: “Ana atchuca. Wejtnacaltami ančhucaltami anaž wacasačha. Jalla nižtiquiztan ančhucaž oka, jakziquin parafina tuyčhaja, jalla nicju. Ančhucaltajapa kjayžca”. ¹⁰ Nii pjijskaltan turtakanacaž parafina kjayi ojktan, zalzñi tjowaqui irantižquichičha. Nekztan nii tantitazzi turtakanacaqui zalzñi tjowžtan kjuyquiz luzzičha, zalz pjijsta paazjapa. Jalla nekztanaqui kjuya chawczičha. ¹¹ Wiruňaqui

nii kjayi ojkchi turtakanacaqui quejpžquichičha, tuž cjican: “Wejt Jiliri, Wejt Jiliri, cjetznalla, cjetznalla”. ¹² Pero niiqui kjaazičha, tuž cjican: “Ančhuc anal pajučha”.

¹³ Jalla nižtiquiztan Jesusaqui ninacžquiz chiižinchičha tuž cjican:

—Anchucqui walja zuma listu tjaciž cjequičha. Wejt tjonz tjuñi orami ana zizza.

TJAATA PAAZNACA QUINTU

¹⁴ 'Arajpach Yooz kamañaqui jalla tužučha. Tsjii žoñiqui jiczquin ojkz cjen, niiž piyunanaca kjawzičha. Piyunanacžquiz paaz tjiizičha.

¹⁵ 'Tsjii tsjiižquiz pjijska warank paaznaca tjaachičha. Tsjiižquiz paa warank paaznaca tjaachičha. Tsjiižquizqui tsjii warank paaznaca tjaachičha. Zapa maynižquiz ninacž negocio paaz atñi jama tjaachičha. Jalla nekztanaqui ojkchičha. ¹⁶ Nii tsjii pjijska warank paaznaca tanzñi piyunaqui paaztan negocio paachičha. Jalla nuž paažcu tsjii pjijska warank paaznacžtan canchičha. ¹⁷ Nižazakaz nii tsjii paa warank paaznaca tanzñi piyunaqui paaztan negocio paachičha. Jalla nuž paažcu tsjii paa warank paaznacžtan canchizakazza. ¹⁸ Nii tsjii warankalla paaznaca tanzñi piyunazti patrunž paaz chjozzičha. Yokquiz ojt jwetžcu, jalla nekz chjozzičha.

¹⁹ 'Ažktan niiž wiruñ nii paaz kajžñi patrunaqui quejpžquichičha. Jalla nekztanaqui piyunanacžquiztan kaja cobrichičha.

²⁰ Primiruqui nii tsjii pjijska warank paaznaca tanzñiqui tjonchičha. Jalla niiqui patrunžquiz

paaznaca intirjichičha, tuž cjican: “Wejt Jiliri, wejtquiz pjijska warank paaznaca tjaachamčha. Nii paaztan trabajžcu, iya pjijsk warank paaztan canchinčha. Jalla tiičha amiž tjaatami nižaza weriž cantami”. ²¹ Patrunaqui niižquiz cjichičha: “Walikazza. Amqui ancha zuma piyunamčha. Zuma trabajchamčha. Zkoluc paaz zuma trabajtiquiztan, jaziqui juc'anti paaznaca amquiz cumpjiyačha”. Nižaza cjichičha: “Luzca. Wejttan chica chjipzna. Cuntintum cjee”. ²² Jalla niiž wiruň nii tsjii paa warank paaznaca tanzni piyunaqui tjonchičha, tuž cjican: “Wejt Jiliri. Wejtquiz paa warank paaznaca tjaachamčha. Iya tsjii paa warank paaztan canchinčha. Jalla tiičha amiž tjaatami nižaza weriž cantami”. ²³ Niž patrunaqui niižquin cjichičha: “Walikazza. Amqui ancha zuma piyunamčha. Zuma trabajchamčha. Zkoluc paaz zuma trabajtiquiztan, jaziqui juc'anti paaznaca amquiz cumpjiyačha”. Nižaza cjichičha: “Luzca. Wejttan chica chjipzna. Cuntintum cjee”. ²⁴ Pero nekztan nii tsjii warank paaznaca tanzni piyunaqui tjonchičha. Niiqui patrunžquiz cjichičha: “Wejt Jiliri. Amqui c'ar patrunamčha. Jalla nii zizzatučha. Amqui ana čhjulumi paažcumi canñamčha. Nižaza ana čhjacžcumi, ajzñamčha. ²⁵ Jalla nižtiquiztan ekzinčha, nižaza ojkžcu am paaznaca yokquiz chjojchinčha. Pero tekziž am paazqui”. ²⁶ Patrunaqui nii piyunžquiz tuž kjaazičha: “Ana zum piyuna. Jayri piyuna. Wejrqui ana čhjacžcu ajzñinpančha, nižaza ana čhjulumi paažcu caniñpančha. Jalla nižtapanim zizla amqui. ²⁷ Jalla nižtiquiztan

wejt paaz bancuquiz mekaz uchanchucataž, jalla. Jalla nuž paatasaž niiqui, wejrqui quejpžcu bancuquitztan paaz majctanpacha ricujtasačha".
28 Jalla nektanaqui nii patrunaqui nekzi žejlñi žoñinacžquiz cjichičha: "Tii piyunžquitztan nii warank paaznaca kjaña. Nii tunca warank paaznacchiz piyunžquiz tjaa. **29** Jakziltat želinchižlaja, jalla niižquiz iya tjaataž cjequičha, jilacama. Nižaza jakziltat zkolic želinchižlaja, nižaza ana zuma trabajchižlaja, jalla niižquitztan tjappacha kjañtaž cjequičha. **30** Tii ana zum piyuna chjatkata, zawncta zumchiquin. Jalla nicju kaaquičha, nižaza ižke kjojaquičha".

ZOÑINACA PJALZTAZ CJEQUICHA

31 'Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtcha. Tsjii noojiQUI wejrqui wilta tjonačha, wejt azi tjeežcan. Rey cjita Jiliri cjeečha. Tjapa wejt anjilanacžtanpacha tjonačha. Poderchiz tjonačha žoñinaca pjalzjapa. Tsjan chekan juez Jiliritčha wejrqui. **32** Wejt yujcquin tjapa tii muntuquiz kamñi žoñinaca juntjaptaž cjequičha. Jalla nektanaqui wejrqui ninaca pjalznačha, jaknužt tsjii awatiriqui uuza yekja nižaza cabra yekja pjalznačhaja, jalla nuž.
33 Pjalžcu uuzanacaqui žew latuquiz cjequičha, cabranacazti zkar latuquiz cjequičha. **34** Wejrtčha chekan juez jiliritqui. Nekztanaqui wejt žew latu pjalžtanacžquiz tuž cjeečha: "Wejt Epiž k'aachita žoñinaca, pichalla ančhucalta tjaczta kamaña tanzjapa. Tii muntu paata ora, niwjctanpacha ančhucalta nii kamaña tjacztačha, Yooztan kamzjapa, nii kjuychiz

familia cjisjapa". ³⁵ Nižaza cjeečha, "Ančhucqui zumanaca paachinčhucčha. Weriž čhjeri eecsiž cjen, ančhucqui wejtquiz čhjeri tjaachinčhucčha. Nižaza weriž kjaz pecan, ančhucqui wejtquiz kjaz onanchinčhucčha. Nižaza yekja yokquin ojklayan, ančhucqui wejtquiz tjajz kjuyquiz kjawzinčhucčha. ³⁶ Weriž ana zquitchiz cjen ančhucqui zquiti onanchinčhucčha. Nižaza laaquichi cjen, wejtquin tjonzinčhucčha. Nižaza carsilquiz chajwcta cjen, ančhucqui wejtquin cherzñi tjonchinčhucčha". ³⁷ Jalla nekztanaqui zuma kamañchiz žoñinacqui wejtquin cjequičha: "Wejt Jiliri, ¿čhjulora am čhjeri eecsi cherchintaya? Nižaza čhjeri lulzjapa, ¿čhjulora onanchintaya? ¿Čhjulora am kjaz pecan, onanchintaya? ³⁸ ¿Čhjulora am yekja yokquin ojklayan tjajz kjuyquiz kjawzintaya? ¿Čhjulora am ana zquitchiz cjen, zquiti onanchintaya? ³⁹ Nižaza ¿čhjulora am laaquichi cjen, tjonzintaya? ¿Čhjulora am carsilquiz cjen, amquin tjonzintaya?" ⁴⁰ Jalla nekztanaqui zuma kamañchiz žoñinacžquiz kjaaznačha, tuž cjican: "Anchucaquiz weraral cjiwčha. Wejrtčha chekan juez Jiliritqui. Chjulora wejt jilanacžquiz yanapčhaja, humilde jilanacaz cjenami, jalla niíqui wejtquitzakaz yanapchinčhucčha". Nuž chiyačha pjalgz tjuñquiz.

⁴¹ Jalla nekztanaqui wejrqui, chawc juez Jiliri cjican, nii zkar latu pjalžtanacžquiz cjeečha: "Ančhucqui, Yoozqui ančhuca quintračha. Jazioui wejtquitztanž infiernuquin oka. Diablužtami niiž anjilanacžtami

tjacctačha nii infiernuqui. Ančhucqui zakaz nii infiernuquin wiñaya sufraquičha. ⁴² Weriž čjeriž eecsiž cjen, ančhucqui ana wejtquiz čjeri onanchinchucčha. Weriž kjaz pecan, ančhucqui ana wejtquiz kjaz onanchinchucčha. ⁴³ Weriž yekja yokquin ojklayan, ana tjajz kjuyquiz kjawzinčhucčha. Weriž ana zquitchiz cjen, ana zquiti onanchinchucčha. Weriž laa cjen, nižaza carsilquiz cjen, ančhucqui ana wejr cherzni tjonzinčhucčha". ⁴⁴ Jalla nektanaqui ninacaqui cjequičha: "Wejt Jiliri, čhjulora am čjeri eecsi cjen, kjaz pecchi cjenami, yekja yokquin ojklaychi cjen, ana zquitchiz cjen, laa cjen, carsilquiz chawcta cjen, jalla čhjulora am nižta cherchintaya? Nižta chertučhaja, yanaptasačha". ⁴⁵ Jalla nektanaqui wejrqui, chawc juez Jiliri cjican, ninacžquiz kjaaznačha, tuž cjican: "Anchucaquiz weraral cjiwčha. Chjulora wejt jilanacžquiz humilde cjenami ana yanapchižlaja, wejtquitztakaz ana yanapchinčhucčha". ⁴⁶ Jalla nektanaqui nii ana zuma kamañchiz žoñinacaqui infiernuquin cuchantaž cjequičha, wiñaya casticta cjisjapa. Nii zuma kamañchiz žoñinacazti Yooztan chica wiñaya kamzjapa okaquičha.

26

JESUSA TANZ TANTIITA

¹ Tjappacha nii chiitanaca žeržcu, Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz cjichičha:

² —Ančhucqui zizza, puc majčha pascua pjijstaqui. Jalla nii pjijsta ora wejrqui intirjital cjeečha

cruzquiz ch'awcta cjisjapa. —Jalla nuž cjichičha Jesusaqui.

³ Jalla nii oraqui timplu jilirinacami, liy tjaajiňi maestruncami judío wajtchiz jilirinacami ajczičha, Caifás jilirž kjuy patiuquiz. Caifás cjitaqui timplu jilirinacžquitztan chawc jiliritačha. ⁴ Jalla nicju ninacaqui palt'ichičha, nižaza kazzičha maňtan Jesusa tanzjapa. Jalla nuž tanžcu, Jesusa conzjapa kazzičha. ⁵ Nuž kazcu tuž cjichičha:

—Pjijsta paan Jesusa tanz anaž cjichuca. Zoňinacaqui aptjapznasačha.

JESUSIZ ACHQUIZ ASIITI ALZTA

⁶ Jesusaqui Betania wajtquiz želatčha, Simonž kjuyquiz. Niiž tuquiqui Simonaqui janchi mojkchi laatačha. ⁷ Jalla nekz želan, tsjaa maatak žonqui Jesusižquiz macjatžquichinchá. Naaqui tsjii putilla chjitchinchá. Nii putillquiz cuza mazk'a ulurchiz asiiti želatčha, ancha jila walurchiz. Nii putilltačha zuma alabastro cjita maztan paataqui. Jesusa mizquiz želan naa maatak žonqui niiž achquiz zuma asiiti alžinchinchá. ⁸ Niiž tjaajintanacaqui nii cheržcu, žawjzičha, naa žoňa quintra. Jalla nekztan tuž cjichičha:

—¿Kjažtiquiztan tii walurchiz asiiti pertejo?

⁹ Jalla tiiqui antis tuychucatačha walja jiluň, nižaza pori žoňinacžquiz yanapjapa.

¹⁰ Jesusaqui nii chiiňi nonžcu tjaajintanacžquiz ujzičha:

—¿Kjažtiquiztan taa žonatan chjijcjisejo? Anačha taa žon kjaž cjisqui. Jalla tuž taa žoňaž

paataqui wejtquiztan walikazza. ¹¹ Porinac̄quiz yanapz pecaquiž niiqui, porinacaqui ančhucatan panž želaquičha. Wejrzti ančhucatan ana žejlztanpančha. ¹² Jalla taa maatak žoñqui wejtquiz tii zuma ulurchiz asiiti alžinžcu, wejt curpu tjaczinčha, tjatta cjisjapa. ¹³ Ančhucaquiz weraral cjiwčha. Jakziquinami tii muntuquizi qui liwriiñi Yooz taku parlita cječhaja, jalla nižtazakaz taa maatak žonaž paataqui parlita zakaz cjequičha, jalla naaquiztan cjuñta cjisjapa.

JUDAS QUI JESUS TARAZUNAQUI CHA

¹⁴ Tuncapan illzta žoñinac̄quiztan tsjiiqui Judas Iscariote cjtatačha. Jalla niiqui ojkchičha timplu jilirinac̄tan parli. ¹⁵ Jalla nuž parlican cjichičha:
—Ančhucaquiz Jesusal intirjasaž niiqui, ančhucqui Ɂkjaž paaz pacas?

Jalla nii orapacha quinsa tunc paaznaca Judasquiz pacchičha. ¹⁶ Jalla nužquiz Judasqui čhjulorat Jesusa tankatchuca cječhaja, jalla nii ora walja kjurchičha.

SANTA CENA PAACHICHA

¹⁷ Jalla nekztanaqui ana liwaturžtan t'anta lujlz pjizzta, jalla nii pjizztaž primir tjuñquiz tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquin macjatžcu tuž pewczičha:
—Jakziquin wejrnacqui tjaczni ojkz pecya, pascu čhjeri lujlzjapaya?

¹⁸ Jesusaqui tuž kjaazičha:
—Watja oka. Tsjii žoñžtan zalaquičha. Niižquiž cjee, “Maestruqui ž-cjičha. ‘Wejt ticz ora wajillačha. Am kjuyquiz pascua pjijztal paačha wejt tjaajinta žoñinac̄tan’”.

19 Nekztanaqui Jesusaž mantitacama ojkchičha. Nii tokinzt'ita kjuyquiz pascu čhjeri tjacičha.

20 Weenjapa cjistan Jesusaqui nii kjuyquiz žejlcan mizquiz julzičha niiž tuncapan tjaajinta žoñinacžtan. **21** Jalla nuž čhjeri lujlcan, ninacžquiz cjichičha:

—Ančhucaquiz weraral cjiwčha. Tsjii tsjii ančhucqui wejt quintra paaquičha, nižaza tarazu-naquičha.

22 Jalla nuž chiitiquiztan tjaajinta žoñinacaqui walja llaquita cjissičha. Jalla nekztan ninacaqui tsjiiiza tsjiiiza pewczičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, ¿wejr cjesajo?

23 Nekztanaqui Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Anziqui wejttan chicaž tii chuwquiztan lujlčha nii tarazunňi žoñiqui. **24** Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Jaknužt cjijrta Yooz takuqui cjičhaja, jalla niicama okačha. Nii tarazunňi žoñiqui anaj maa pjuchquiztan nastčhaja, waliž cjtasačha niižtaqui. Wejr tarazuntiquiztan wali chawc ujchiz cjequičha.

25 Jalla nekztanaqui Judasqui, nii tarazunňi žoñiqui, tuž cjichičha:

—Maestro, ¿wejr cjesajo?

Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Jesalla, amchiya.

26 Jalla nuž pascua čhjeri lujlcan Jesusaqui niiž persun kjaržtan t'anta tanzičha. Nekztan Yooz Ejpžquin gracias cjican tjaazcu, t'anta kjolzičha. Jalla nuž kjolžcu, niiž tjaajinta žoñinacžquiz tjaachičha, tuž cjican:

—Lujlzna. Jalla tiičha wejt curpu cuntaqui.

²⁷ Jalla nekztan persun kjaržtan tsjii wazu tanzičha. Yooz Epžquin gracijs cjican tjaachizakazza. Nekztan tjaajinta žoñinacžquin čhjalžcu zapa mayni licchičha. Jalla nuž čhjalžcu, tuž cjichičha:

—Tii wazquitztan tjapa ančhucqui liczna. ²⁸ Wejt ljocquitztanž cjičha tiiqui. Wejt ljocžtan tsjii ew acta tjudžtaž cjequic̄ha. Wacchi žoñinacž laycu wejt ljocqui tjawkaž cjequic̄ha ninacž uj pertunta cjisjapa. ²⁹ Wejr cjiwčha. Uwas kjaz ana iya licačha, čhjulorcama wejt Yooz Ejp tjapa mantačhaja, jalla nekztan ančhucatan wilta uwas kjaz licačha.

TJAAJINTA ZOÑINACAQUI WICHANZNAQUICHA

³⁰ Nekztan Yooz wirzu itzcu, Olivos cjita curulla ojkchičha. ³¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niž tjaajinta žoñinacžquiz tuž cjichičha:

—Jalla tii weenqui tantal cjeečha. Nekztan tjapa ančhucqui ana wejtquin kuzziz tucaquičha. Jalla nuzpan cijrta Yooz takuqui cjičha: “Uuza awatiri contanaqui uuzanacaqui wichanznaquičha”. ³² Wejr jacatatžcuqui ančhuca tuqui okayačha Galilea cjita yoka.

³³ Nekztanaqui Pedruqui cjichičha:

—Tjappacha ana amquin kuzziz tucačhani. Wejrzi ana wira nižta cjesačha.

³⁴ Jalla nuž chiitiquitztan Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Amquiz weraral cjiwčha. Jalla tii weenpacha čhjep wilta amqui ana wejr pajñi chiican k'otaquičha, ima wallpaž kjawan.

³⁵ Nekztan Pedruqui Jesusižquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrqui amtan chicami waztal ticznasačha. Anapan amquitztan k'otasačha.

Nižaza tjapa nii tjaajintanacaqui tsjiika chi-ichičha.

JESUSAQUI GETSEMANI CJITA YOKQUINCHA

³⁶ Jalla nekztan Jesusaqui niiž tjaajintanacžtan Getsemaní cjita yoka irantichičha. Jalla niwjc irantižcu, ninacžquiz cjichičha:

—Tekz julzna ančhucqui. Wejrqui nii nawcju Yooz Ejpžtan parli okačha.

³⁷ Jalla nekztan Pedružtan nižaza Zebedeož pucultan majchnacžtan chjitchičha. Nekztanaqui Jesusaqui kuzquiz walja llaquisatčha, nižaza anchaž llactazatčha. ³⁸ Jalla nižtiquiztan Jesusaqui nii čhjepultan chjichta tjaajintanacžquizi qui cjichičha:

—Wejt kuzqui ancha llaquissa, ticzmayačha. Ančhucqui tekzi žela. Wilaquičha, anačha tja-jaquičha.

³⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tsjii koluc nawjc-chuc ojkchičha. Yokquizkaz tuzi t'okžcu Yoozquin mayizichičha, tuž cjican:

—Wejt Yooz Ejp. Tii juc'ant sufriſ timpu anal watz pecučha. Tii sufrisquiztan liwriichucažlaj niiqui, amqui wejr liwriyalla. Pero anal wejt kuzcama cjis pecučha. Antiz jaknužt am kuz amtičhaja, am munañpakaj cjila.

⁴⁰ Jalla nekztanaqui tjaajintanacžquin quejpžquichičha. Tjajchi zalchičha. Jaziqui Jesusaqui Pedružquiz cjichičha:

—¿Ančhucqui anapanz wejttan tsjii orami wilasi atya? ⁴¹ Tjaji watzi žela, nižaza wilazaquičha. Yoozquin mayizaquičha, ana ujquiz tjojsjapa. Chekapan, ančhuca kuzqui wilasačha. Pero ančhuca curpuzti anaž awantasačha.

⁴² Nekztan Jesusaqui wilta Yooztan parli ojkchičha. Tuž cjican, mayizichičha:

—Wejt Yooz Ejp, tii sufrisquitztan ana liwriita cjichucažlaj niiqui, am kuz munañpaj cjila.

⁴³ Nekztan wilta tjaajintanacžquin quejpžcu tjajchi zalchičha. Ancha tjaji tjonatčha.

⁴⁴ Chjepquizioui wilta ninacžquitztan ojkchičha, Yooz Ejpžquin parli. Primiru jaknužt parlīchaja, jalla nuž zakaz parlīchičha. ⁴⁵ Jalla nekztanaqui tjaajintanacžquin quejpchičha. Ninacžquin paljaychičha, tuž cjican:

—Jaziqui tjajchinčhucčha ančhucqui, nižaza jeejinčhucčha. Nužukazza. Wejrqui ujchiz žoñinacž kjarquiz intirjital cjeečha. Anz nii ora irjatžquičha. ⁴⁶ Zaazna. Ojkla. Wejr tankatňi žoñiqui nii najwcž tjončha.

JESUSA PRESO CHJICHTA

⁴⁷ Jesusa nuž chiyan, Judasqui irantižquichičha. Niitačha Jesusiž tuncapan illzta žoñinacžquitztanqui. Judastan tama žoñinacaqui tjonchičha pajk cuchillunacchiz, nižaza wjajtz carotinacchiz. Timplu jilirinacami wajt jilirinacami ninaca cuchanžquichičha. ⁴⁸ Tarazunňi Judasqui niž tuquilla nii žoñinacžtan kazzitačha, tuž cjican:

—Wejrqui nii žoñžquiz chjulznačha. Jalla niiž cjequičha nii žoñiqui. Jalla nekztan zuma tanžcu chjichaquičha.

⁴⁹ Jalla nuž kazcu Judasqui Jesusižquiz mac-jatchičha, tuž cjican:

—Tjaajiňi Maestru, ¿walikazkay?

Jalla nuž tsaanžcu, chjulzičha. ⁵⁰ Jesusaqui niižquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Jila, ¿chjulquin am tjonjo?

Jalla nekztanaqui žoñinacaqui žcatžinžquichičha, nižaza preso chjichi tanchičha.

⁵¹ Jalla nuž paan, tsjii tsjii Jesusiž tjaajinta žoñiqui pajk cuchillu joožcu, quintri žoñž cjuňi čhajtžinchičha. Nii cjuňi chajtžinta žoñiqui tim-plu jilirž piyunatačha. ⁵² Jalla nekztan Jesusaqui tuž cjichičha:

—Am pajk cuchillu čhjojzna, nii cuchill čhjojzquiz. Jakziltat pajk cuchillu joojoočhaja, jalla ninacaqui pajk cuchillžtan conta zakaz cjequičha. ⁵³ Wejt Yooz Ejpžquiztan mayasačha, wejtquiz yanapzjapa. Jalla nuž maytiquiztan wejt Yooz Ejpqui anzpachaž wacchi anjilanaca cuchanžcasačha, tuncapan walja tama ejércitonacacama. ¿Nii ana zizya? ⁵⁴ Pero jalla nižta anal mayačha. Jalla tižta watstančha, jaknužt cjirta Yooz taku chiičhaja, jalla nii cumplistančha.

⁵⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii tjonchi žoñinacžquiz cjichičha:

—Ančhucqui pajk cuchillunacžtan wjajtz carotinacžtan wejr tani tjonchinčhucčha, wejr tjaňi cjes, nižtažtakaz. ¿Kjažtiquiztan nižta tjonchinčhuctajo? Zapurupan ančhucatan žejlchinčha,

timpluquiz tjaajincan. Jalla nii oranacaqui anaž wejr tanchinčhucčha. ⁵⁶ Tjapa tii watñinacaqui jaknužt tuquita profetanacaž cjijrtčhaja, jalla niit jama cumplistančha.

Jalla nekztanaqui tjapa Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui tsucaña wichanzičha. Jesusa zinalla ecchičha.

CHAWC JILIRINACZ YUJCQUIN CHJICHTA

⁵⁷ Jalla nii Jesusa tanňi žoñinacaqui Caifás cjita jiliržquin chjitchičha. Caifasqui timplu jilirinacž chawc jiliritačha. Caifás kjuyquin liy tjaajiňi maestruncami wajt jilirinacami ajczitačha. ⁵⁸ Pedruqui nii chawc jilirž kjuy patiucama apzičha ažquiztanalla. Nii patiुquin lutzcu, julzi želatčha wijilni policianacžtan. Jaknužt Jesusa watčhaja, jalla nii cherzjapa želatčha.

⁵⁹ Timplu jilirinacami, wajt jilirinacami, tjapa mantiňi jilirinacami Jesusiž quintra uj jwes pecatčha, toscaraž cjenaqui, conkatzjapa.

⁶⁰ Wacchi žoñinacami toscar tawkžtan prisintižquichičha Jesusiž quintra uj tjojtunzjapa. Pero ana čhjul uj jwesi atchičha. Ultimquizi qui pucultan toscar tisticunacaqui apantižquichičha, ⁶¹ tuž cjican:

—Tii žoñiqui cjiňičha, “Yooz timplu t'ezinžu, čhjep majquiz wiltal tsijtsnasačha”.

⁶² Jalla nekztanaqui timplu chawc jiliri qui tsijt- sičha. Jesusižquiz cjichičha:

¿Kjažtiquiztan am ana kjaazjo? ¿Kjaž cjican tii žoñinacaqui am quintra chiijo?

63 Jalla nuž chiižinanami Jesusaqui ch'uju žejlchičha. Jalla nekztanaqui nii timplu chawc jiliriqui niižquiz cjichizakazza:

—Zejtñi Yooz tjuuquiz am juramintu paakatačha, werara chiizjapa. Mazna. ¿Amqui Cristumkaya? ¿Nižaza Yooz Majchpanikaya?

64 Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrčhay. Amqui jaknužum chiičhaja, jalla nužučha. Wejr zakal ančhucaquiz cjeečha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Tsjii noojiqui ančhucqui wejr cheraquičha, juc'anti azziz Yooz žew latuquiz julzi. Nižaza araj-pachquiztan tsjir taypiquiz wilta tjonačha.

65 Jalla nuž kjaaztiquiztan timplu chawc jiliriqui niiž persun zquitи wjajržinchičha, žawjchi kjanapacha tjeezjapa. Nižaza cjichičha:

—Tii žoñiqui persun tawkžtan Yooz quintra chiichičha. ¿Kjažt iya tisticunaca pecznasajo? Ančhucpacha tiiž ana wal takunaca nonzinčhucčha. **66** ¿Kjažtat cjees?

Ninacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tiiqui ujchizpančha. Paj ticzla.

67 Jalla nekztanaqui Jesusiž yujcquiz llawzižtan tjujti kallantichičha, nižaza wjajtchičha. Partinacaqui yujcquiz čhajczičha, **68** tuž cjican:

—Amqui Cristumžlaj niiqui, jazic ¿jequit am čhajczjo? Jalla nii pajalla.

PEDRUQUI K'OTCHICHA

69 Nii ora Pedruqui zancu kjuy patiuquin julzi želatčha. Nekz želan tsjaa piyunioui niižquiz macjatžcu paljaychinčha, tuž cjican:

—Amqui ojklayñamla nii Galilea yokchiz Jesu-sižtan, ¿ana jaa?

⁷⁰ Pedruqui parti žoñinacž yujcquiz k'otchičha, tuž cjican:

—Chjulquitztankam chiičhani, anal intintazučha.

⁷¹ Nekztanaqui Pedruqui zan kjutňi žcatžinchičha. Nekztan tsjaa piyunioui nii cheržcu parti žoñinacžquiz cjichinčha:

—Tii žoñipan ojklayatla tii Nazaret wajtchiz Jesu-sižtan chica.

⁷² Pedruqui wilta k'otchičha. Juramintužtan tuž cjichičha:

—Nii žoñi anapan pajučha.

⁷³ Jalla niiž upaquitztan nekz žejlňi žoñinacaqui Pedružquiz macjatžcu, cjichizakazza:

—Chekapan, amqui zakaz Jesusiž parti žoñinacžtan chica ojklayñamla. Am takuqui kjanapachala, ninacaž takukam chiila.

⁷⁴ Nekztanaqui Pedruqui wilta k'otchičha, juramintu paacan.

—Anapal nii žoñi pajučha. Toscara chiichinžlaj niiqui, Yooz wejr casticačhani. —Nuž cjichičha Pedruqui. Jalla nii orapacha tsjii wallpi jora kjawchičha. ⁷⁵ Jalla nii wallpa kjawñi nonžcu, Pedruqui Jesusiž chiita taku cjuñzičha. Niiž tuquiqui Jesusaqui cjichičha: “Ima wallpaž kjawan, čhejp wilta amqui ana wejr pajñi chiican k'otaquičha”. Jalla nuž cjuñžcu Pedruqui nekztan ulanchičha. Nižaza walja kuzquiz sint'ican kaachičha.

¹ Kjanžquitan tjapa timplu jilirinacami, wajtchiz jilirinacami tsjii acuerduquiz luzzičha Jesusa conkatzjapa. ² Jalla nekztan Jesusa chejlžcu chjitchičha Poncio Pilato cjita chawc jiliržquin. Nii oraqui naciona mantiñi gobernutačha Pilatuqui.

JUDASQUI TICZICHA

³ Jesusa tarazunñi Judasqui Jesusa conata cheržcu, kuzquiz walja sintichičha. Jalla nuž sintižcu nii quinsa tunc tjaata paaz tje punchičha timplu jilirinacžquizimi wajtchiz jilirinacžquizimi. ⁴ Paaz tje punžcu, tuž cjichičha:
—Wejr uj paachinčha. Ana čhjul ujchiz žoñi tarazunchinčha.

Ninacazti niižquiz tuž kjaazičha:

—Jalla niiqui, ¿čhjul importejo wejtnacaquiztanajo? Niiqui amtakazza.

⁵ Jalla nekztanaqui Judasqui timpluquinpacha nii paaz tjojtunchičha. Nekztan ojkchičha. Persunpacha jora mokžcu, tsjijpscū ticzičha.

⁶ Nekztanaqui timplu jilirinacaqui paaz ricujžcu, tuž cjichičha:

—Tii paazqui anaž učhumqui ofrend cajquiz uchasačha. Tiičha žoñž ljok kjayta paazqui.

⁷ Nekztanaqui ninacaqui kazzičha nii paaztan yoka kjayzjapa. Nii yokaqui Campo del Alfarero nižta cjita tjuuchiztačha. Yekja wajtchiz ticzi žoñinaca tjatzjapatačha nii yokaqui. ⁸ Nužquiz tii timpucama nii yokž tsjii tjuuqui Campo de Sangre cjitzakaztačha. ⁹ Jalla nuž Jeremías profetž takuqui cumplissičha. Tuqui timpu Jeremiasqui cjirchičha, tuž cjican: “Israel žoñinacaqui nii žoñi

tankatz precio utchičha, quinsa tunc paaznaca, jalla nii. ¹⁰ Nii quinsa tunc paaznacžtan Campo del Alfarero cjita yoka kjayaquičha, jaknužt Yooz Jiliriž mantičhaja, jalla nuž”.

*JESUSAQUI CHAWC JILIRZ YUJCQUIN
ZEJLCHA*

¹¹ Nekztanaqui Jesusaqui naciona mantiñi chawc jiliržquin chjichtatačha. Nii mantiñi jiliriqui Jesusižquiz tuž pewczičha:

—¿Amqui judionacž chawc jilirimkaya?

Jesaqui tuž kjaazičha:

—Am jaknužum chiičhaja, nužučha.

¹² Timplu jilirinacami wajtchiz jilirinacami, jalla ninacaž uj tjojtuntan, Jesusaqui anaž čhjulumi kjaazičha. ¹³ Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqui tuž cjichičha:

—¿Anam am kjaaznaquiaya tjapa tii am quintra chiyanaku?

¹⁴ Jesusazti jalla nuž chiyanami ana čhjulumi kjaazičha. Jalla nižtiquiztan nii mantiñi chawc jiliriqui ispantichičha. Ana čhjul pinsimi atchičha.

¹⁵ Jalla nii pascu pjijztiquiz Pilato chawc jiliriqui tsjii cuzturumpichiztačha. Tsjii priz žoñiqui cutzpanikaztačha žoñinacaž chiitacama. ¹⁶ Tsjii ana wal žoñiqui Barrabás cjita prisu zakaztačha. ¹⁷ Zoñinaca ajcziž cjen Pilatuqui ninacžquiz pewczičha, tuž cjican:

—¿Jakzilta tii tanta žoñinacat liwrii cutžta cjeequi? ¿Barrabás cjeequi? už ¿Jesús, Cristo cjita cjeeja?

18 Pilato jiliriqui zizzičha, Jesusa chjaawjcu judío žoñinacaqui nii intirjichičha, jalla nii.

19 Pilatuqui niiž jusjiis mizquiz julzi želatčha. Jalla nicju želan niiž tjunqui tsjii žoñi mazñi cuchanžquichinchá. Nii mazñi žoñiqui tuž chichičha: “Am tjun cjicha: ‘Nii zuma žoñžquiz ana mitisaquičha. Nii žoñiž cjen tižwan juc'ant ana wali čhjuuzinčha. Nii žoñžquiz ana mitis waquizičha’”.

20 Pero timplu jilirinacami wajtchiz jilirinacami, nii žejlñi žoñinacžquiz intintiskatchičha, Barrabás cutzna cjejajo, nižaza Jesusa contaj cila cjejajo. **21** Jalla nekztanaqui nii mantíni jiliriqui wilta žoñinacžquiz pewczičha, tuž cjican:

—¿Jakzilta pirit tii pucultan tantanacquitztan lirwii cutznaqui?

Zoñinacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Barrabás cutzna.

22 Pilato jiliriqui wilta ninacžquiz pewczičha, tuž cjican:

—Tii Cristo cjita Jesusižquiz, ¿čhjulut wejr paaqui?

Tjappacha nii žoñinacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—¡Cruzquiz ch'awczna!

23 Nekztanaqui Pilato jiliriqui cjichičha:

—¿Čhjul uj paachi teejo?

Nii žoñinacazti juc'anti kjawchičha:

—¡Cruzquizka ch'awczna! —cjican.

24 Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqui naychičha, nii žoñinaca ana intintiskatchuca. Nii žoñinacaqui walja žawjchiž ch'ajrapatčha. Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqui kjaz zjjickatchičha. Nii zjjicta

kjazquiz kjara awjzičha žoñinacž yujcquiz, tuž cji-can:

—Tii zuma žoñž ticzqui anaž wejt uj cjequičha. Ančhuca ujž cjequičha.

²⁵ Tjapa nii žoñinacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejtnacaltazat uj cječhani, nižaza wejtnaca ocjalanacžtami.

²⁶ Jalla nekztanaqui Pilato jiliri qui Barrabás liwrii cutzičha. Nekztanaqui Jesusa wjajtzjapa mantichičha. Nižaza cruzquiz ch'awcta cjeyajo, zultatunacžquiz intirjichičha.

²⁷ Jalla nekztanaqui nii mantita zultatunacaqui jilirž palacio kjuyquin Jesusa chjitchičha. Nekztanaqui tjapa nii zultatž tropanaca kjawsassičha, Jesusa muytata. ²⁸ Nekztanaqui Jesusa čhjokchičha. Jalla nuž čhjokžcu tsjii ljoc murat zquiti tjutzičha. ²⁹ Nekztan niiž achquiz ch'ap pillužtakaz paažcu scaržinchičha, nižaza žew kjarquiz wara tanskatchičha. Jalla nuž paažcu niiž yujcquiz quillzičha, tuž cjican:

—¡Viva tii judío žoñinacž chawc jiliri! —Jalla nuž chiican burla paachičha.

³⁰ Nižaza llawzižtan niižquiz tjutchičha. Niiž kjarquitzan wara kjañcan, achquiz wjajtchičha.

³¹ Jalla nuž burla paažcu, niižquitzan ljoc murat zquiti čhjokchičha. Nekztan wilta niiž persun zquiti tjutzičha. Jalla nekztanaqui cruzquiz ch'awczjapa Jesusa chjitchičha.

JESUSAQUI CRUZQUIZ CH'AWCTA

³² Jalla nuž Jesusa chjichcan tsjii Cirene wajtchiz žoñi zalžquichičha. Simón cjitatačha. Jalla nii žoñiqui Jesusiž crusa kuzkatchičha.

³³ Jalla nuž Gólgota cjita yokquin irantichičha. Nii yokaqui “Ach Tsjij yoka” cxitazakaztačha.

³⁴ Jalla nicju tsjii vinžtan jaržtan t'ajžta lick-atchičha. Pero nii mallžcu, ana licz pecchičha.

³⁵ Cruzquiz ch'awcžcu, zultatunacaqui Jesusiž zquiti tanzjapa surtiassičha. Jalla nuž paatan profetž takuqui cumplissičha. Nii tuquita profetaqui tuž cjichičha: “Wejt zquiti tanzjapa surtiasaquičha”. ³⁶ Jalla nekztanaqui nijwcpacha ninacaqui wilzjapa julzičha. ³⁷ Kjažtiquiztan Jesusa cruzquiz ch'awctatažlaja, jalla nii tabliquiz cjijrtatačha, tuž cjican, “Tiičha Jesusaqui, judío žoñinacž chawc jiliri”. Jalla nuž cjijržcu ach tsewc-tuň nii tabla ch'awcžinchičha.

³⁸ Nižaza pucultan tjañinaca cruzquiz ch'awctatačha, tsjiiqui žew latu tsjiiqui zkar latu. ³⁹ Nekz watni žoñinacaqui iñarcan, acha wewcžiñitačha. ⁴⁰ Nižaza tuž cjichičha:

—Amqui cjiñamla, “Timplu t'ezinžcu čhjep ma-jquiztan tsijtsnasačha”. Jalla nižta payi atasaz niiqui, jazic persunpacha liwriisalla. Yooz Maatimžlaj niiqui, cruzquiztan apakscu, chjjwžcalla.

⁴¹ Jalla nižta irata zakaz iñarchičha timplu jilirinacami, liy tjaajiñi maestruncam, fariseo parti žoñinacami, wajtchiz jilirinacami. Jalla ninacaqui porapat parlaccičha tuž cjican:

⁴² —Tiiqui yekja žoñinaca liwriichičha, pero persunpacha anaž liwrii atčha. Israel žoñinacž chawc jilirižlaj niiqui, cruzquiztan apakscu, chjjwžquila. Nekztan niižquiz cryasaccha. ⁴³ “Tiičha cjiñiqui, Yoozquin tjapa kuzziztčha. Wejrtčha Yooz MaatiQUI”, cjican. Yoozqui tii k'aachichižlaja, jaziqi anzpacha Yooz tiij liwriila.

44 Nii cruzquiz ch'awcta tjañinacami Jesusižquiz quintra chiichizakazza.

JESUSAQUI TICZICHA

45 Taypurquitztan majña kak oracama tjapa nii yokaqui zumchi cjissičha. **46** Jalla nii orapacha Jesusaqui tjapa aztan kjawchičha, tuž cjican:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —Jalla nii takuqui cjičha: “Wejt Yooz, wejt Yooz, ¿kjažtiquitztan wejr jaytichamtajo?”

47 Yekjap nekz žejlñi žoñinacaqui jalla nii kjawñi nonžcu, cjichičha:

—Nonžna. Tiiqui Elías profetaž kjaw kjawla.

48 Nekztan tsjii tsjiíqui esponja cjita kjaz ch'umñi apti zajtchičha. Jar vinu ch'umkatžcu zjjjcchičha. Nekztanaqui war puntižtan chjapžcu, Jesusižquin chjalzičha, liquinzjapa. **49** Parti žoñinacaqui cjichičha:

—Zela cjee. Antiz chekžla, Elías tii liwrii cunamit tjonačhan.

50 Nekztanaqui Jesusaqui altu joržtan wilta kjawchičha. Jalla nuž kjawžcu ticzičha. **51** Jalla nii orapacha pajk timplu cortina chicatquiz juystokaz wjajrzičha, tsewctan kozzuc. Nižaza yokac chjekinchičha. Nižaza cur akjinacaqui c'acchičha.

52 Nižaza sipulturanacaqui cjetsi cjissičha. Muzpa Yoozquin criichi ticzi žoñinacaqui jacatatchičha.

53 Jesusaž jacatattiquitztan nii parti jacatatchi žoñinacaqui Jerusalén wajtquiz luzquichičha. Jalla nicu muzpa žoñinacaqui ninaca cherchičha.

54 Zultat capitanaqui nii Jesusa wijilñi zultatunacžtanpacha yoka chjekiňi cheržcu, nižaza tjapa

nii watñi cheržcu, walja tsucchičha. Jalla nekztan cjichičha:

—Chekapan tii žoñiqui werar Yooz Maatitakalala.

⁵⁵ Jalla nicju wacchi maatakanacaqui želatčha, ažquitztan chekžcan. Nii maatakanacaqui Galilea yokquitztanpacha Jesusa apzičha, nii atintizjapa.

⁵⁶ Jalla nii maatakanacaqui tuž cjita tjunchiztačha: María Magdalenatačha; nižaza Mariiqui Jacob Josež maatačha; nižaza Zebedeož tjun želatčha. Naaqui majchwichchiztačha.

JESUSIZ CURPU TJATZTA

⁵⁷ Waj zumznan, tsjii ricach žoñi, José cjita tjonchičha. Arimatea wajtchiz žoñitačha. Nižaza Jesusa cumpaňt'iñi žoñitačha. ⁵⁸ Jalla nii žoñiqui Pilato jiliržquin zali ojkchičha. Nuž zalžcu, Jesusiž curpu maychičha. Nekztan Pilato jilirioui mantichičha nii curpu intirjajo. ⁵⁹ Josequi Jesusiž curpu chjichcu, limpu saban paňžtan capzičha. ⁶⁰ Niižta ew sipultura želatčha, mazquiztan jwetta. Jalla nii sipulturquiz Jesusiž curpu tjatchičha. Jalla nuž tjatžcu, sipultur zana pajk maztan pjuczičha. Nekztan ojkchičha. ⁶¹ Jalla nicju María Magdalena, nižaza tsjaa María julzi želatčha, sipulturž yujcquiz.

SIPULTURA ZUMPACHA PJUCZTA, NIZAZA WI-JILTA

⁶² Jakatažuqui, jeejz tjuñijapa tjaczcu, timplu jilirinacami, fariseo parti žoñinacami Pilato jiliržquin zali ojkchizakazza. ⁶³ Jalla nuž zalžcu tuž cjichičha:

—Wejt Jiliri, wejrnacqui tuž cjuñznučha. Tii toscar chiiňi žoňiqui, žejtcanaquei, tuž cjichičha: “Chjep maj ticziquiztan jacatatačha wejrqui” cjican chiiňitačha. ⁶⁴ Jalla nižtiquiztan mantzinalla čhjep majcama sipultura zumpacha wijulta cjila. Ana zuma wijulta cjequž niiqui, niiž tjaajinta žoňinacaqui ween niiž curpu chjichi tjonasačha. Jalla nekztanaquei žoňinacžquiz k'otasačha: “Jesusaqui ticziquiztan jacatatchičha” cjican. Nižta toscara juc'ant anawaliž cjesačha, primira toscara chiitiquiztan.

⁶⁵ Jalla nekztanaquei Pilato jiliriqui ninacžquiz cjichičha:

—Jalla tekz zultatunaca žejlčha wijilňijapaqui. Ančhucqui oka, nii sipultura zumpachaž chawjcžca, jaknužt atčhaja, jalla nuž.

⁶⁶ Jalla nekztanaquei ojkžcu, sipultura zumpacha chawjcžquichičha. Nižaza nii chawjcžta maz latuquiz sinalt'ižcu ecchičha. Nižaza nekzpacha nii sipultura wijilňi zultatunacami ecchičha.

28

JESUSAQUI JACATATCHICA

¹ Kjantati jeejz tjuňi watžcu María Magdalena cjitioui tsja Mariatan sepultura cherzni ojkchičha, primir siman tjuňi kallznan. ² Tsjii Yooz anjilaquei arajpachquiztan chjjiwžquichičha. Nekztan yoka walja chjekinchičha. Anjilaž nii sipultura pjucžta maz cjewžinchiqui. Nekztan Yooz anjilaquei nii maz juntuň julzičha. ³ Anjilaquei ancha kjaňchičha liwjliwjňižtakaz. Nižaza ancha chiwitačha niiž zquitiqui, kjatňižtakaz. ⁴ Jalla nuž

cheržcu wijilñi zultatunacaqui walja tsucchičha chjekinzcama. Ticzi žoñištakaz cjissičha. ⁵ Jalla nekztanaqui nii anjilaqui maatakanacžquiz cjichičha:

—Anaž ančhuc eksna. Wejrqui zizučha, ančhucqui Jesusaž kjurčha, cruzquiz ch'awcta Jesusa. ⁶ Anaž tekz žejlčha. Niiqui jacatatchičha, jaknužt chiitčhaja, jalla nuž. Pichay, tii sipultura cherzna. ⁷ Nekztanaqui apuraž oka. Niiz tjaajinta žoñinacžquiz mazca, tuž cjican: “Jesusaqui ticziquitztan jacatatkalčha. Ančhuca tuqui Galilea yokquin okaychičha. Jalla nicjuž ančhucqui Jesusa jacatatchi cheraquičha”. Wejrqui cuchanžquitačha tii puntuquitztan ančhucaquiz maznajo. —Nuž cjican paljaychičha anjilaqui.

⁸ Jalla nekztanaqui sipultur kjuya cheržcu, maatakanacaqui apura ojkchičha, ispantichi nižaza walja cuntintu. Zati pariju ojkchičha tjaajintanacžquin mazñi. ⁹ Jalla nuž okan Jesusaqui ninacžquiz parizichičha. Nekztan ninacžquiz tsaanchičha. Nii maatakanacaqui Jesusižquiz macjatžcu rispitcan, quilljatchičha, Nekztan niiž kjojcha žcojrzičha. ¹⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Anaž ančhuccqui eksna. Wejt jilanacžquin mazca, Galilea yok kjutñi ojkla ninacaqui. Jalla nicju ninacaqui wejr cheraquičha. Jalla nii maznaquičha.

ZULTATZ QUINTU

¹¹ Jalla nuž nii maatakanacaž okan wijilñi zultatunacaqui watja ojkchičha. Nekztan timplu jilirinacžquin tjapa watchinaca quint'ichičha.

¹² Jalla nekztanaqui timplu jilirinacaqui wajtchiz jilirinacžquin parli ojkchičha. Nuž parližcu tsjii acuerduquiz luzzičha. Jalla nekztanaqui nii quint'iñi zultatunacžquiz paaz tjaachičha, ¹³ tuž cjican:

—Ančhucqui tii wajtchiz žoñinacžquiz cjequičha: “Ween wejtnacaž tjajan, niiž tjaajinta žoñinacaqui Jesusiž curpu kjañču chjitchičha”. Jalla nužuž cjequičha. ¹⁴ Chawc jiliriqui ančhucaž quint'ita nonznaquiž niiqui, wejrnacqui niižtan parlačha ančhucqui ana casticta cjisjapa.

¹⁵ Jalla nekztanaqui nii zultatunacaqui nii ch'iizinta paaz tanžcu, ojkchičha. Jalla nekztan nii paaz laycu toscara chiichičha. Jalla nižta toscar quintu judío žoñinacaqui chiichiñičha anz tii timpuquizioui.

JESUSIZ MANTITANACA

¹⁶ Jalla nii maatakanacaž maztiquiztan nii tuncaman tjaajinta žoñinacaqui Galilea yoka ojkchičha, Jesusaž t'okinzt'ita curquin. ¹⁷ Jalla nicju Jesusa cheržcu, niižquiz rispitchičha. Yekjapa kuz turwaysi zelatčha, ultimu werara Jesucristo, už anaj Jesucristo. ¹⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquin macjatžcu, tuž cjichičha:

—Wejtquizpacha tjapa mantiz poder tjaatačha, arajpachquin žejlñinaca mantizjapami, nižaza tii yok muntuquiz žejlñinaca mantizjapami. ¹⁹ Jazioui ančhucqui cuchnučha. Tjapa tii muntu nacionanacžquin oka. Tjapaman nacionchiz žoñinacžquiz wejtquin kuzziz cjisjapa tjaajinžca. Nižaza Yooz Ejp, Yooz Majch, Yooz Espíritu Santo, jalla wejtnaca tjuužtan criichi žoñinaca

bautizaquičha. ²⁰ Nižaza tjapa weriž mantitanaca nii žoñinacžquiz tjaajnaquičha ninaca cazajo. Zapuru wejrqui ančhucatan chica cjeečha, tii muntu tucuzinžcama. Jalla nii ančhucqui tiraž cjuñaquičha. Jalla nužoj cjila. Amén.

Ew Testamento: Chipay Tawkquitztan New Testament in Chipaya (BL:cap:Chipaya)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chipaya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chipaya [cap], Bolivia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chipaya

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
baeaa6d6-fcc1-578f-afbd-04a9c5c14184